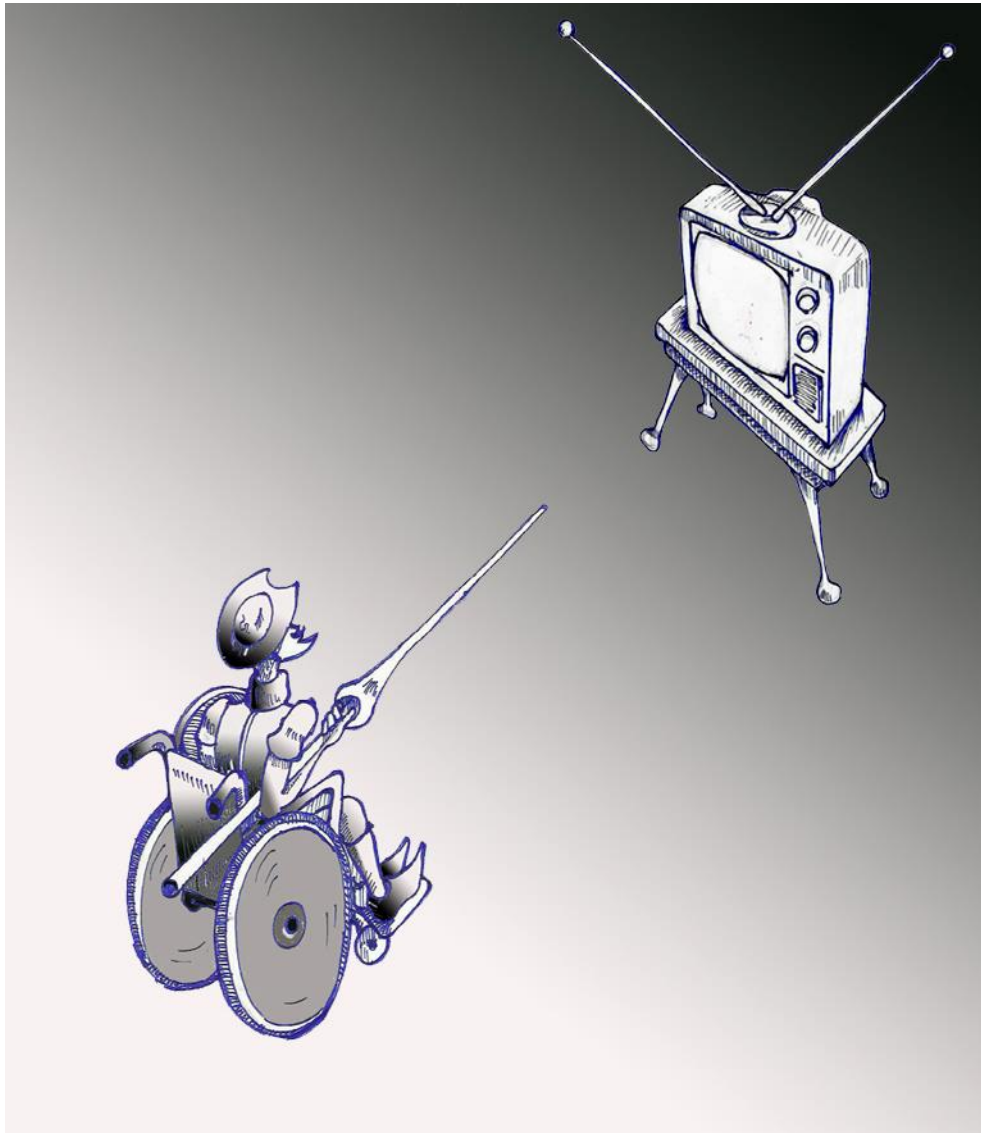

Lighed, ulighed eller usynlighed?

- Et studie af repræsentationen af handicap i DR's nyhedsudsendelser

Specialet er udarbejdet med støtte og vejledning fra Det Centrale Handicapråd.
Cand. mag Sarah Glerup og kandidatstuderende på socialvidenskab og journalistik Jacob Nossell har været behjælpelige med udvælgelse af søgeord.
Specialets forside er illustreret af kunstner José Malax

Specialeafhandlingen er forfattet af:
Ulla Kehlet Nielsen & Amaya Bøgeskov Echeverria

Mail: handicapmedierne@gmail.com

Aarhus Universitet, Institut for Uddannelse og Pædagogik
Vejleder: Lektor, ph.d. Tine Fristrup

© Ulla Kehlet Nielsen & Amaya Bøgeskov Echeverria, 2013. Specialeafhandlingen kan frit formidles, gengives eller citeres med tydelig kildeangivelse.

Abstract

The subject of this thesis is the representation of disability and people with disabilities within the news broadcastings of *Danmarks Radio* (DR). Our partner is *Det Centrale Handicapråd*, who wish to conduct a fact based, scientific study of how people with disabilities are represented in the media, in order to set the agenda in the field of disability. The inspiration for this thesis arises from the Swedish report *Bilden av funktionshinder – En studie av nyheter i Sveriges Television*, in which it is concluded that the representation is not representative and that disability and people with disabilities are merely present in 0.7 per thousand of the total news transmission time of Sveriges Television. The purpose of this thesis is to conduct a study concerning how disability and people with disabilities are represented in the news broadcastings of DR examined from an educational sociological perspective.

The premise of our research is based upon *emancipatory disability research* and the views of disability within *the social model of disability* of Mike Oliver and Colin Barnes. The position of this thesis is thus that we understand disability as constructed in a social context and as a political problem that can and should be changed.

The method we have chosen is *content analysis* where we process and analyze empirical data from the following news programs; *TV Avisen 18.30*, *TV Avisen 21*, *21 Søndag*, *Deadline 17* and *Deadline 22.30*. The method and variables are similar to those used of the Swedish report *Bilden av funktionshinder – En studie av nyheter i Sveriges Television*, however in order to improve the study certain modifications are made. The content analysis contains two parts. In part one, the empirical basis consists of 105 news items from 2010 and 2011, retrieved in the database of Infomedia by the use of search words, which all concern or relate to different forms and types of disabilities, diagnosis and associations. In part two, all broadcastings in the selected news programs are analyzed in two so-called synthetic weeks. The two parts together provide a broad, general section of and a smaller, thorough insight into how the news broadcastings of DR represent disability and people with disabilities.

Our findings from the content analysis are as follows: Firstly, disability and people with disabilities seldom appear in the news broadcastings of DR, which is confirmed in both parts of the content analysis. The result is that disability and people with disabilities constitute 0.47 percent of the total transmission time of the news broadcastings. Secondly, it is found that disability and people with disabilities often have a significant importance for the content of the news items, that people with disabilities mainly appear in items with a collective representation and a negative angle and that almost half of all people with disabilities are presented as stereotypes. Thirdly, it is found that rather few people with disabilities appear owing to their profession, that none are represented as potentates and that no one appears as representatives of their profession or owing to their qualifications – instead they are represented as individuals or as a particular group and focus is on their disability. Fourthly, it is found that non-disabled people to a greater extend are represented as representatives of society, as potentates or owing to their qualifications and profession. Fifthly, it is found that people with disabilities are often interviewed, however, the proportion of non-disabled people interviewed is significantly higher. Lastly, it is found that non-disabled people to a considerably higher degree relative to people with disabilities are assigned a title and that in several cases people with disabilities are presented entirely by their specific disability or diagnosis. Our findings from the two synthetic weeks are as follows: Firstly, there are no items in which people with disabilities appear peripherally and that all people with

disabilities speak on subjects concerning their specific situation or disability, secondly, no items can be identified where people with disabilities appear owing to their profession or qualifications, that all items have a negative angle and that all people with disabilities are presented as stereotypes.

Erving Goffman's theory of stigma is used as an analytical framework for the results of the content analysis. With this theory, it is found that people with disabilities are stigmatized in the news broadcastings of DR as they are often presented as stereotypes. Furthermore people with disabilities are excluded from opportunities for development that non-disabled people have because they do not appear as representatives of society. It is found that the representation in the news broadcastings of DR ascribe people with disabilities certain characteristics in advance and that the persons' other qualities are put to side, and so the apparent social identity rather than the actual social identity is accentuated. A finding is that want of knowledge and difficulty on how to respond to people with disabilities can contribute to an understanding and explanation of the stigmatization.

We concluded that the representation in the news broadcastings of DR appears discriminating and given to stereotyping, as people with disabilities are assigned or deprived certain types of characteristics and that the representation in the news broadcastings of DR is a social process in which the normal social identity of people with disabilities is damaged due to the categorization and judgment of the news broadcastings.

Indholdsfortegnelse

Abstract	3
Indledning.....	8
Problemformulering	9
Struktur.....	10
Kapitel 1: Kontekst	10
Artikel 8: Bevidstgørelse.....	11
Artikel 8 og Danmarks Radio	13
Handicap i tal.....	14
Handicappolitik.....	14
Handicapforskning.....	15
Mediernes magt	16
Mediernes praksis	17
Mediernes stereotypificering	18
Kapitel 2: Forskningsteoretisk position	20
Den sociale handicapmodel	20
Det emancipatoriske paradigme	21
Emancipatorisk handicapforskning	23
Formål	26
Kapitel 3: Indholdsanalyse.....	28
Indholdsanalyse som metode	28
Formål med indholdsanalysen	29
Udvælgelse og afgrænsning	30
Tidsperiode.....	30
Søgeord	31
Nyhedsprogrammer	33
Analyseenheder.....	34
Udvælgelse af nyhedsindslag	34
Frafald.....	36
To syntetiske uger	37
Handicap; hvor meget og hvordan.....	37

Handicappets betydning.....	38
Specificering af handicap.....	38
Emneområder.....	40
Positive og negative nyheder	41
Individ og kollektiv.....	42
Emne, vinkel og repræsentation	43
Typer af problemstillinger	45
Sammenfatning	46
Personer med handicap kontra øvrige aktører	47
At tale selv eller at omtales	48
Privatperson eller talsmand	49
Typer af handicap	50
Titel.....	52
Stereotyper.....	53
Deltagelse eller passivitet.....	55
Sammenfatning	56
De to syntetiske uger.....	57
Sammenfatning	60
Sammenfattende resultater	61
Sammenstilling SV- og DK-undersøgelsen imellem.....	63
Kapitel 4: Analyse	65
Stigmatisering.....	65
Tilsyneladende og faktisk social identitet	66
Årsag til stigmatisering	67
Stereotypificerende reaktioner	68
Sammenfatning	69
Kapitel 5: Diskussion.....	70
Betragtninger af egen forskning.....	70
Emancipatorisk forskning som udgangspunkt	71
Stemplingsteorien som analyseramme.....	74
Sammenfatning	77
Kapitel 6: Refleksioner.....	78
Handicap som minoritet.....	78

Handicap>>perspektiv – viden fremadrettet	79
Voksnes holdninger til handicappede	80
DCH's ønsker til medie billedet	81
BBC som inspiration	82
Konklusion	84
Perspektivering.....	85
Bibliografi	87
Bilag 1: DCH's ønsker til og formål med undersøgelsen	91
Bilag 2: Kodningsskema	93
Bilag 3: Bestilte nyhedsudsendelser	101
Bilag 4: Nyhedsindslag der indgår i indholdsanalysen	105
Bilag 5: Udregning af procenttal	108

Indledning

I sommeren 2012 deltog og vandt sydafrikanske Oscar Pistorius, 400-meterløber og benamputeret fra knæene og ned, i et løb mod en hest. Det usædvanlige kapløb mellem menneske og dyr var opsat som en del af en event, der skulle fremme handicapdræt og bekæmpe diskrimination. Pistorius var den første løber med to amputerede ben, der stillede op til De Olympiske Lege og konkurrerede mod ikke-handicappede, og efter kapløbet udtalte Pistorius: *"Det handler ikke om, hvem der vandt i dag, det handler om at vise, at folk med handicap ikke skal stereotypificeres"* (Ritzau, 2012). Eventens fokusområde viser, at stereotypificering er en repræsentationsform, der forekommer i fremstillingen af personer med handicap.

I en tidligere pædagogisk sociologisk opgave har vi undersøgt, hvordan diskurser i medierne er medvirkende til at opretholde eller overskride omgivelsernes opfattelser af personer med handicap (Ravn, Bøgeskov Echeverria, & Kehlet Nielsen, 2012). Vi fandt gentagne eksempler på, hvorledes herskende stereotyper og diskurser om personer med handicap reproduceres igennem mediernes repræsentation. Med den kritiske diskursanalyse som metode var vi især interesserede i, hvorledes tre specifikke tv-udsendelser transformererede eller reproducerede allerede eksisterende diskurser om personer med handicap. Vores konklusion var, at samtlige udsendelser reproducerede herskende stereotyper og diskurser om personer med handicap, men at én udsendelse overvejende transformererede diskursen og dermed skabte mulighed for forhandling af identitet.

I den svenske rapport *Bilden av funktionshinder – En studie av nyheter i Sveriges Television* (Ghersetti, 2006) undersøges det, hvorvidt nyhedsmedierne er medvirkende til at reproducere herskende stereotyper og diskurser om personer med handicap. I rapporten konkluderes det, at handicap og personer med handicap blot udgør 0,7 promille af den samlede nyhedssendetid i Sveriges Television (SVT). Desuden konstateres det, at personer med handicap næsten uden undtagelse medvirker i sammenhænge, der specifikt vedrører denne gruppe, at de ikke fremtræder i egenskab af at være samfundsborgere, men derimod repræsenterer en specifik gruppe med særlige behov eller problemer, og at de sjældent vises i kraft af deres erhverv eller kompetencer. Når personer med handicap medvirker i nyhederne, er det normalvis i indslag med en negativ vinkel, som giver et billede af håbløshed, sygdom, problemer eller udstødelse, og ofte stereotypificeres de som ofre, det vil sige passive, hjælpeløse og svage mennesker, der sjældent får taletid. Når de får taletid, fremtræder de oftest som privatpersoner og meget sjældent som talsmænd for den offentlige arena og slutteligt fastslås det, at SVT's nyhedsrapporteringer er diskriminerende og ekskluderende, idet der opretholdes et billede af personer med handicap som "dem" - en gruppe der står på sidelinjen og afviger fra det "vi", der repræsenterer den samfundsmæssige norm.

En lignende undersøgelse findes ikke foretaget af de danske nyhedsmedier og det er derfor ikke muligt at fastslå, hvorvidt den samme repræsentation af personer med handicap gør sig gældende i dansk regi. Der eksisterer stort set ingen dansk forskning omhandlende repræsentationen af handicap og personer med handicap i medierne. Med underskrivelsen af FN's Handicapkonvention i 2007 kan det dog udledes, at der i den danske handicappolitik skal sættes fokus på, at medierne i deres repræsentation af personer med handicap skal søge at gøre op med stereotyper og fordomme. Artikel 8 i konventionen, med overskriften "Bevidstgørelse", forpligter Danmark til at vedtage umiddelbare, effektive og passende foranstaltninger til: *"at bekæmpe stereotyper, fordomme og skadelig praksis i forhold til personer med*

handicap[...], på alle livsområder". Disse foranstaltninger omfatter blandt andet en tilskyndelse til: *"alle medier om at fremstille personer med handicap på en måde, der er i overensstemmelse med denne konventions formål"* (De Forenede Nationer, 2008, s. 12). Dermed tydeliggøres det, at FN betragter medierne som havende en magtfuld position i forhold til bevidstgørelse i samfundet og i forhold til bekæmpelse af stereotyper, fordomme og skadelig praksis på området.

I forhold til mediernes praksis finder vi det tankevækkende, at Danmarks Radios programetik, revideret i september 2012, kun flygtigt behandler, hvorledes personer med handicap skal fremstilles i Danmarks Radios programvirksomhed. I Kapitel 7, med overskriften "Integration – Minoriteter", forpligtes Danmarks Radio (DR) i henhold til deres public service-kontrakt til at: *"[...]fremme integration og dermed modvirke fornærende eller fordomsfuld omtale af personers køn, alder, race, etnicitet, nationalitet, tro, seksuel orientering, ægteskabelig status, fysiske handicaps, social status, politiske anskuelser osv."*, hvilket blandt andet indebærer, at DR tilstræber: *"[...]at fremstille samfundsgrupper og minoriteter i en bred vifte af funktioner i samfundet i stedet for at bekræfte fasttømrede forestillinger om deres virke og kunnen. Interview-personer, eksperter, kommentatorer samt deltagere i konkurrencer og underholdning udvælges alt andet lige, således at de repræsenterer den bredes mulige samfundsmæssige variation"* (Danmarks Radios programetik-udvalg, 2012, s. 20).

Handicap nævnes således blot ét sted i DR's programetik og dette defineres udelukkende som fysiske handicaps. Desuden specificeres det, at DR tilstræber at fremme viden om blandt andet etniske, religiøse og seksuelle minoriteters forhold og baggrund, men der nævnes intet specifikt om minoriteten personer med handicap, hvilket vi finder bemærkelsesværdigt, da det var forventeligt at finde retningslinjer, der søger at opfylde artikel 8 i FN's Handicapkonvention.

Problemformulering

Ovenstående gennemgang og interesse leder os frem til følgende problemformulering:

Hvordan repræsenteres handicap og personer med handicap i DR's nyhedsudsendelser i perioden 2010-2011 undersøgt ud fra et pædagogisk sociologisk perspektiv?

Problemformuleringen besvares med følgende underspørgsmål:

1. I hvilken udstrækning repræsenteres handicap og personer med handicap?
2. Hvordan repræsenteres handicap og personer med handicap?
3. Hvordan repræsenteres personer med handicap kontra øvrige medvirkende?

Struktur

Specialet inddeles i seks kapitler. **Kapitel 1** indeholder en undersøgelse af og redegørelse for fænomener og begreber, som findes centrale i en definition af specialets kontekst. I **kapitel 2** beskrives den sociale handicapmodel, det emancipatoriske paradigme og emancipatorisk handicapforskning, som tilsammen danner rammen for vores forskningsteoretiske position. I **kapitel 3** gennemgås valg af og argumentation for metoden, som i dette speciale udgøres af en indholdsanalyse. Dernæst følger selve indholdsanalysen, hvori vores empiri bearbejdes og analyseres. Empirien udgøres af udvalgte nyhedsudsendelser fra DR og kapitlet besvarer problemformuleringens underspørgsmål. I **kapitel 4** beskrives og argumenteres for valg af stigmaten, som derefter anvendes til at analysere resultaterne af indholdsanalysen. **Kapitel 5** indeholder en diskussion, hvori vi kritisk diskuterer egen forskning, emancipatorisk forskning og stigmaten som analyseramme. **Kapitel 6** består af en række refleksioner i relation til specialets undersøgelsesfelt. Slutteligt følger en konklusion efterfulgt af en perspektivering.

Kapitel 1: Kontekst

Af indledningen udspringer visse fænomener og begreber, som vi finder centrale at undersøge eller redegøre for inden påbegyndelsen af indholdsanalysen. Følgende kapitel indeholder derfor en gennemgang af den kontekst, hvori specialet befinder sig. Indledningsvis undersøges det hvilke tiltag og foranstaltninger, der i forhold til medierne findes foretaget i en opfyldelse af artikel 8 i FN's Handicapkonvention. Fokus er specifikt på de tiltag, der relaterer sig direkte til emnet; mediernes repræsentation af handicap og personer med handicap. I forlængelse heraf findes det relevant at undersøge, hvorvidt der i DR's grundlag, kontrakter og aftaler er tiltag, der sigter mod en efterlevelse af artikel 8. Herefter følger et kort afsnit, hvoraf det fremgår, hvor stor en procentdel personer med handicap udgør af den danske befolkning – i specialet tages der efterfølgende udgangspunkt i denne procentsats. Dernæst redegøres for værdierne i dansk handicappolitik og der gives en kort beskrivelse af udviklingen inden for handicapområdet samt en gennemgang af tre centrale elementer i den nuværende danske handicappolitik. Efterfølgende kortlægges omfanget af handicapforskning i dansk regi og der foretages en sammenligning mellem Danmark og de skandinaviske lande og Storbritannien. I sidste del af dette afsnit er fokus på emnet handicap og medier i forhold til danske bidrag inden for forskning på dette område.

Den resterende del af kapitlet er særligt rettet mod medierne. Med udgangspunkt i lektor i Internationale Kultur- og Kommunikationsstudier Henrik Merkelsen redegøres der for sammenhængen mellem magt og medier og i forlængelse heraf for hvilken magt og indflydelse medierne er i besiddelse af, særligt med fokus på mediernes magtudøvelse og definitionsmagt. For at opnå en generel forståelse af hvilke vilkår medierne er underlagt, redegøres der herunder for mediernes grundlæggende praksis og der sættes fokus på mediernes rolle i samfundet samt kriterier i forhold til valg og vinkling af nyheder. Afsnittet tager udgangspunkt i kultursociolog Finn Rasmussens og journalist, forfatter og lektor Mogens Meilbys beskrivelser. Med udgangspunkt i psykologerne Rolf Kuschels og Faezeh Zands beskrivelser redegøres der afslutningsvis for begrebet stereotyp samt stereotypers essens og funktion, og stereotyper sættes herefter konkret i relation til magt og medier. Afsnittet suppleres med professor i Media and Cultural Analysis Michael Pickerings betragtninger.

Artikel 8: Bevidstgørelse

Danmark undertegnede FN's Handicapkonvention den 30. marts 2007, ratificerede konventionen den 24. juli 2009 og den trådte i kraft den 24. august 2009. Artikel 8 med overskriften "Bevidstgørelse" indeholder følgende:

<p>1. Deltagerstaterne forpligter sig til at vedtage umiddelbare, effektive og passende foranstaltninger til:</p> <p>a) at øge bevidstheden i hele samfundet, herunder i familien, om personer med handicap, og at skabe respekt for de rettigheder og den værdighed, der tilkommer personer med handicap,</p> <p>b) at bekæmpe stereotyper, fordomme og skadelig praksis i forhold til personer med handicap, herunder stereotyper, fordomme og skadelig praksis på grund af køn og alder, på alle livsområder,</p> <p>c) at fremme bevidstheden om evner hos og bidrag fra personer med handicap.</p> <p>2. Foranstaltninger med henblik herpå omfatter:</p> <p>a) iværksættelse og opretholdelse af effektive offentlige bevidstgørende kampagner, der er beregnet til:</p> <ul style="list-style-type: none">i) at skabe forståelse for de rettigheder, der tilkommer personer med handicap,ii) at fremme en positiv holdning til og større samfundsmæssig bevidsthed om personer med handicap,iii) at fremme anerkendelsen af færdigheder, fortrin og evner hos personer med handicap samt deres bidrag til arbejdspladsen og arbejdsmarkedet, <p>b) fremme – på alle niveauer i uddannelsessystemet, herunder hos alle børn fra en tidlig alder – af en holdning af respekt i forhold til de rettigheder, der tilkommer personer med handicap,</p> <p>c) tilskyndelse til alle medier om at fremstille personer med handicap på en måde, der er i overensstemmelse med denne konventions formål,</p> <p>d) fremme af uddannelsesordninger, der skal øge bevidstheden om personer med handicap og deres rettigheder.</p>

(De Forenede Nationer, 2008, s. 12)

Med ratifikationen påtager Danmark sig en folkeretlig forpligtelse til at indrette lovgivningen og den administrative praksis således, at konventionens krav opfyldes. Konventionens formål er at fremme respekten for værdigheden hos personer med handicap samt at sikre, at disse kan få fuldt udbytte af menneskerettighederne og de fundamentale frihedsrettigheder (Social- og Integrationsministeriet, 2013).

I december 2010 tildelte Folketinget Institut for Menneskerettigheder (IMR) varetagelsen af at fremme, beskytte og overvåge gennemførelsen af FN's Handicapkonvention. I beskrivelsen af indholdet i deres opgave fremhæves det, at der skal foretages tiltag med henblik på at: *"Udvikle værdier og holdninger, der medvirker til at opretholde respekt for menneskerettigheder særligt med henblik på opfyldelse af handicapkonventionens artikel 8 om bevidsthed",* og dette kan blandt andet opnås via strategien: *"Samarbejde med medierne"* (Folketinget, 2010).

IMR oprettede i 2012 hjemmesiden *www.handicapkonvention.dk*, således at borgere i Danmark kan få viden om FN's Handicapkonvention, og formålet er samtidig at skabe debat om, hvad konventionen konkret betyder for personer med handicap i Danmark (Institut for Menneskerettigheder). På hjemmesiden behandles alle konventionens artikler og IMR forholder sig til, hvad den enkelte artikel indebærer og til hvorvidt Danmark kan siges at leve op hertil. Samtidig samles undersøgelser og afgørelser samt overvejelser omkring de udfordringer og løsningsmuligheder Danmark har i forhold til at efterleve artiklerne (Institut for Menneskerettigheder). I forhold til artikel 8 og udfordringerne der ligger heri for Danmark skriver IMR: *"Men for at sikre en øget bevidsthed om personer med handicap er der behov for at iværksætte en systematisk indsats. For eksempel er der behov for en indsats, som retter sig mod den måde, som personer med handicap fremstilles på i medierne. Medierne bør i øget omfang bruge personer med handicap i det generelle mediebillede, dvs. når emnet ikke er handicap. Desuden bør medierne portrættere mennesker med handicap på en måde, så mennesket kommer i centrum."* (Institut for Menneskerettigheder).

I henhold til FN's Handicapkonventions artikel 33, stk. 3 skal det civile samfund, i særdeleshed personer med handicap og de organisationer, der repræsenterer disse, inddrages og deltage fuldt ud i overvågningsprocessen og derfor inddrager Folketinget Det Centrale Handicapråd (DCH), som i forvejen har til opgave at rådgive regeringen i handicapsspørgsmål (Folketinget, 2010). DCH's specifikke opgave i forhold til konventionen er at vurdere samfundsudviklingen set i lyset heraf og have særligt fokus på inklusion og tilgængelighed (konventionens artikel 3 og 9), samt bekæmpe stereotyper og have skærpet opmærksomhed om evner hos og bidrag fra personer med handicap (konventionens artikel 8).

DCH har udarbejdet fem temaer, inden for hvilke de arbejder på at skabe forandring. Et af disse temaer er "Handicap i medierne" og heri beskrives det, hvordan de sammenhænge som mennesker med handicap optræder på i mediebilledet har betydning for, hvordan de opfattes i befolkningen og dermed deres mulighed for at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. DCH henviser til udenlandske undersøgelser, der viser, at personer med handicap ikke repræsenteres antalsmæssigt i forhold til hvor stor en del af samfundet, de udgør og at disse sjældent har en neutral rolle i mediebilledet, idet de ofte vises i en offerrolle eller som eksempel på et liv, der leves på trods af omstændighederne.

DCH argumenterer for, at mediebilledet påvirker holdninger og er medvirkende til at udvide og udfordre befolkningens opfattelser af, hvordan livet kan leves, og på baggrund heraf har DCH fremsat følgende ønsker til mediebilledets repræsentation af personer med handicap:

1. Vi ønsker en større repræsentation af mennesker med handicap i mediebilledet – og vi ønsker, at det billede formidler, hvordan et handicap er en del af livet, som indgår i en almindelig hverdag for mennesker, der er lige så forskellige, som mennesker uden handicap er det.

2. Vi ønsker, at de historier, der fortælles om mennesker med handicap, fokuserer på mennesket og ikke kun handicappet.
3. Vi ønsker, at mennesker med handicap får flere muligheder for at udtale sig på egne vegne.
4. Vi ønsker at se flere mennesker med handicap i mediebillet, der optræder som eksperter i sammenhænge, der ikke omhandler handicap.

(Det Centrale Handicapråd)

Idet der, ud over et speciale omhandlende fremstillingen af fysisk handicap i danske spillefilm, ingen undersøgelser er lavet i dansk regi, der behandler mediernes repræsentation af handicap og personer med handicap, må vi formode, at ovenstående ønsker fra DCH udspringer af undersøgelsesresultater fra udlandet, heriblandt rapporten *Bilden av funktionshinder – En studie av nyheter i Sveriges Television*, hvori det konstateres, at personer med handicap misrepræsenteres på de ovenstående områder.

Artikel 8 og Danmarks Radio

Det kan ud fra ovenstående konstateres, at der forefindes specifikke ønsker vedrørende mediernes tiltag i forhold til opfyldelsen af artikel 8. Dette gælder både i lovforslaget, der tildeler IMR varetagelsen af at fremme, beskytte og overvåge gennemførelsen af FN's Handicapkonvention, i IMR's overvejelser omhandlende de udfordringer og løsningsmuligheder Danmark har i forhold til en efterlevelse af artikel 8 og i DCH's specifikke ønsker til mediebilletet.

I den seneste mediepolitiske aftale som blev indgået i oktober 2012, nævnes det i forbindelse med public service-foretagendernes indsats i forhold til betjeningen af personer med handicap, at partierne bag aftalen i løbet af aftaleperioden vil drøfte public service-foretagendernes indsats i relation hertil (Kulturministeriet, 2012, s. 5). I *DR's Public Service-kontrakt 2011-2014* som er indgået i samarbejde med partierne bag den mediepolitiske aftale, nævnes handicap i punkt 5.8 omhandlende øget dækning af handicapdræt og i punkt 6 angående hensyn til handicappede i form af synstolkning, tekstning og tegnsprogstolkning (DR's Public Service-kontrakt for 2011-2014, 2011). Der er således fokus på kompenserende foranstaltninger i forhold til DR's udsendelser, men der findes ingen tiltag i forhold til, at DR skal participere i bekæmpelsen af stereotyper, fordomme og skadelig praksis.

Som nævnt i indledningen behandles i kapitel 7 i DR's programetik, hvorledes DR i deres samlede programvirksomhed forpligter sig til at fremme integration og dermed modvirke fornedrende eller fordomsfuld omtale af personers køn, alder, race, etnicitet, nationalitet, tro, seksuel orientering, ægteskabelig status, fysiske handicaps, social status og politiske anskuelser (Danmarks Radios programetik-udvalg, 2012, s. 20). Handicap nævnes blot én gang i forbindelse med minoriteter – i den resterende del af kapitel 7 er fokus på hensyn til særlige religiøse forhold, kulturelle og etniske traditioner og på at fremme viden om blandt andet etniske, religiøse og seksuelle minoriteters forhold og baggrund.

Overordnet kan det siges, at der ikke findes systematiske indsatser, der retter sig mod den måde, hvorpå personer med handicap fremstilles i medierne – hvilket Folketinget, IMR og DCH ellers har pointeret et behov for. Indtil videre danner der sig et billede af at de specifikke tiltag der forekommer i forhold til personer med handicap i medierne, alle er rettede mod kompenserende foranstaltninger i

forhold til DR's udsendelser og de inkluderer dermed ikke tiltag i forhold til DR's fremstilling af personer med handicap.

Handicap i tal

I Danmark findes der ikke et præcist tal for, hvor stor en andel personer med handicap udgør af befolkningen. Antallet afhænger af, hvordan handicap defineres og hvordan man metodisk undersøger dette (Det Centrale Handicapråd). DCH henviser til SF's publikation *Handicap og beskæftigelse*, hvori det er undersøgt, hvor mange procent personer med handicap udgør af befolkningen. Adspurgt svarer 15,9 procent af befolkningen i den arbejdsduelige alder "ja" til, at de har et handicap eller et længerevarende helbredsproblem – dette modsvarer 560.000 personer af den samlede befolkningsmængde i Danmark (Thomsen & Høgelund, 2011).

Handicappolitik

I publikationen *Dansk handicappolitik – Lige muligheder gennem dialog* beskrives det, at den danske handicappolitik ikke er et afgrænset og isoleret politikområde, men en sammenhængende og integreret del af de værdier og normer, som det danske samfund i øvrigt bygger på (Wiederholt, Bendixen, Dybkjær, & Bonfils, 2002, s. 7).

Udviklingen i dansk handicappolitik er gået fra særforborg til i dag at indeholde en målsætning om ligebehandling. Udviklingsprocessen har medført, at personer med handicap ikke længere placeres på særlige institutioner, men i stadig større grad integreres i samfundet. I 1950'erne og 1960'erne opstod en kritik mod livsvilkårene for personer med handicap på de daværende institutioner og målsætningen blev, at personer med handicap skulle have en tilværelse så nær det almindelige som muligt og derfor også skulle integreres i samfundet på lige fod med andre. Nøgleordene i 1970'erne blev normalisering, integration og nærhed – fokus blev flyttet til integration i stedet for anbringelse og til normalisering i stedet for særforborg (Wiederholt, Bendixen, Dybkjær, & Bonfils, 2002, s. 9). Siden vedtagelsen af Salamanca-erklæringen har integration og inklusion været nøglebegreber i den handicappolitiske debat, både i forhold til samfundet generelt, men i særlig grad på uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet (Det Centrale Handicapråd, 2010). Inklusionsbegrebet nævnes desuden i FN's Handicapkonvention som et af konventionens generelle principper: "*Fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundslivet*" (Social- og Integrationsministeriet, 2013, s. 9).

Tre begreber indgår som centrale elementer i den danske handicappolitik; *det miljørelaterede handicapbegreb*, *kompensationsprincippet* og *sektoransvarlighedsprincippet* (Wiederholt, Bendixen, Dybkjær, & Bonfils, 2002, s. 10). Det miljørelaterede handicapbegreb har sin oprindelse i FN's Standardregler om lige muligheder for handicappede: "*Betegnelsen "handicap" betyder tab eller begrænsning af mulighederne for at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Den beskriver relationen mellem et menneske med funktionsnedsættelse og dets omgivelser. Formålet med denne betegnelse er at sætte fokus på mangler ved omgivelserne og mangler ved de aktiviteter, samfundet iværksætter, som for eksempel information, kommunikation og uddannelse, der forhindrer mennesker med funktionsnedsættelse i at deltage på lige vilkår med andre*" (De Forenede Nationer, 1994, s. 9). Det præciseres, at begrebet "funktionsnedsættelse" er det objektive konstaterbare hos personen, eksempelvis nedsat syn eller manglende hørelse, og at begrebet "handicap" dækker over begrænsninger i udfoldelse som følge af funktionsnedsættelsen, fordi det omgivende samfund ikke er indrettet, så det

modsvare de behov og krav, som mennesker med funktionsnedsættelse har (De Forenede Nationer, 1994, s. 9). I det miljørelaterede handicapbegreb er der dermed ikke tale om en individualiseret opfattelse af mangler ved den enkelte person, og med underskrivelsen af FN's Handicapkonventionen anerkender Danmark som deltagerstat at: *"[...]handicap er et begreb under udvikling, og at handicap er et resultat af samspillet mellem personer med funktionsnedsættelse og holdningsbestemte og omgivelsesmæssige barrierer, som hindrer dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre"* (Social- og Integrationsministeriet, 2013, s. 2).

Kompensationsprincippet indebærer, at samfundet tilbyder personer med handicap en række ydelser og hjælpeforanstaltninger for derved at begrænse eller udligne konsekvenserne af et handicap bedst muligt. Kompensationen skal sikre, at personer med handicap har et lige udgangspunkt med personer, der ikke har et handicap. Kompensationen kan bestå i individuelle personlige hjælpemidler, i parallelle tilbud og i kollektive tiltag, hvor samfundet indrettes, så der tages videst mulige hensyn til personer med handicap (Social- og Integrationsministeriet, 2011, s. 5).

Sektoransvarlighedsprincippet betyder, at den offentlige instans der udbyder en ydelse, en service eller et produkt til ikke-handicappede også er ansvarlig for, at den pågældende ydelse og indsats ydes til og er tilgængelig for personer med handicap. Indsatsen på handicapområdet bliver således ikke fortrinsvis en opgave for socialektoren, men rækker ind i alle områder som eksempelvis bolig-, sundheds-, trafik-, arbejdsmarkeds-, undervisnings- og kommunikationssektorerne (Social- og Integrationsministeriet, 2011, s. 3). Princippet om sektoransvar betyder, at hele samfundet bør være involveret i arbejdet med at realisere handicappolitik, idet samfundets indretning er af afgørende betydning for muligheden for, at personer med handicap kan deltage i samfundslivet (Wiederholt, Bendixen, Dybkjær, & Bonfils, 2002, s. 17).

Handicapforskning

Idet Danmark har tilsluttet sig FN's Handicapkonvention, må det antages, at social handicapforskning er blevet et vigtigt område. En SFI-rapport fra 2011 slår dog fast, at der i Danmark bliver forsket betydeligt mindre i de sociale konsekvenser af at have et handicap end i Norge, Sverige og Storbritannien. Ifølge forskerne bag rapporten er dette forårsaget af, at der i Danmark findes få egentlige forskningsmiljøer omhandlende de sociale aspekter af at leve som handicappet og samtidig er den eksisterende forskning spredt inden for mange forskellige discipliner. Desuden arbejder handicapforskere i Danmark stort set uden kontakt til hinanden (Bengtsson & Stigaard, 2011, s. 9-15).

Forskerne bag rapporten har udarbejdet en oversigt over ikke-medicinsk handicapforskning i Danmark, Sverige, Norge og Storbritannien. I Danmark findes kun tre egentlige forskningsmiljøer omhandlende de sociale aspekter af at leve som handicappet, i Norge er der mindst syv, i Sverige otte og i Storbritannien mindst 10. De fremhæver dog, at forskellen Danmark og de øvrige skandinaviske lande imellem må anses som langt større, end det fremgår af de ovenfor anførte tal, da det har været betydeligt lettere at kortlægge det danske forskningsmiljø end de udenlandske (Bengtsson & Stigaard, 2011, s. 10).

Området handicap og medier er nærmest ikke-eksisterende i dansk forskningsregi. I vores kortlægning af området er vi kun stødt på to danskere, der beskæftiger sig med emnet på akademisk niveau; Sarah Glerup, cand.mag. i film- og medievidenskab og Jacob Nossell, kandidatstuderende på socialvidenskab og journalistik. Deres overordnede konstatering er, at mediernes repræsentation af personer med

handicap ikke er tilfredsstillende. Glerups speciale *Dansk film på krykker* omhandlende fremstillingen af fysisk handicap i danske spillefilm konkluderer blandt andet, at filmene snarere forklarer end udfordrer dominerende holdninger til mennesker med handicap - holdninger som filmene samtidig er med til at forme. Desuden konstaterer hun, at filmene hverken er særligt grundige eller korrekte i deres gengivelse af virkelige mennesker med handicaps muligheder for statsstøtte, job og sexliv (Glerup, 2012). Et andet bidrag er hendes blog *Handifikation*, hvor hun behandler relevante indslag, primært fra film og tv, med fokus på hvordan mennesker med handicap repræsenteres (Glerup, Om handifikation). Jacob Nossell har skrevet artikler om politik, handicap og kultur for en række dagblade og magasiner, og retter i artiklen *Derouten i Aftenshowet* fokus mod en generel undren over den manglende tilstedeværelse af personer med handicap på sendefloden i DR's medier (Nossell, 2010).

Mediernes magt

Det at magt og medier hænger sammen kan der ifølge Merkelsen næppe sættes spørgsmålstegn ved. Medierne spiller en central rolle som bindeled mellem magthavere, eksempelvis politiske og økonomiske, og resten af befolkningen, og oftere og oftere opleves det, at pressen selv sætter dagsordenen og dermed kommer til at optræde som magthaver (Merkelsen, 2007, s. 15). Selv de mest magtfulde aktører har dog ikke ubegrænset magt og nogle måder at udøve magt på er mere velegnede end andre og indebærer mindre modstand fra omgivelserne, og ofte vil det være sådan, at jo mere synlig magten er, jo større er sandsynligheden for, at den vil møde modstand (Merkelsen, 2007, s. 16). Merkelsen pointerer, at magt ofte ikke er umiddelbar synlig for betragteren og/eller de aktører, den udøves over (Merkelsen, 2007, s. 24).

Medierne er optaget af det unormale – de tilfælde hvor normerne brydes. Mediernes magt omhandler især at definere samfundets normer, og igennem tematisering af det unormale, eksempelvis den magtudøvelse der overskrider det samfundsmæssigt acceptable, er medierne medvirkende til at opretholde og i nogle tilfælde ændre samfundets normer. Deri ligger en stor magt, idet normer både er tanke- og adfærdsregulerende. Indirekte magtudøvelse er karakteristisk for medierne og benævnes til tider som definitionsagt (Merkelsen, 2007, s. 16).

Merkelsen argumenterer for, at uden medierne ville det enkelte individs perspektiv være begrænset til vedkommendes nærmiljø. Individet skal som minimum have så meget information fra medierne, at vedkommende er i stand til at gennemskue samfundets normer gennem mediernes tematisering af forskellige hændelser. Hvis samfundets normer ikke kan gennemskues, bliver det svært at leve op til dem og individet risikerer let at falde i den afvigergruppe, som medierne refererer til, når de skal definere grænserne for samfundets normer (Merkelsen, 2007, s. 63). Medierne fører befolkningen og befolkningen opfører sig i henhold til de normer, som medierne definerer. Hvis medierne eksempelvis vælger ikke at tage et problematisk emne op, er der risiko for, at befolkningen tolker dette, som om der ikke er noget problem eller at den synsvinkel, hvorfra et forhold er problematisk, ikke er legitim eller politisk korrekt. Resultatet bliver, at medierne og befolkningen gennem deres manglende adfærd bekræfter hinanden i, at der er konsensus på et område, hvor der i virkeligheden er latente konflikter (Merkelsen, 2007, s. 64).

Merkelsen argumenterer for, at ejerne og ledelsen af de enkelte medier er med til at udøve magt på en meget direkte facon og denne magt giver sig til kende ved den måde, hvorpå medierne ideologisk

definerer sig selv. Idet den enkelte journalist er underlagt normer for, hvad det vil sige at være ansat på det enkelte medie, sætter magten sig også ind på et individniveau (Merkelsen, 2007, s. 56). Derudover er de eksperter der inddrages i medierne medvirkende til at definere, hvad der er normalt, eksempelvis ved at kommentere afvigelser fra normaliteten - der er således tale om en åbenlys definitionsmagt og dermed øver autoriteter indflydelse på befolkningen gennem medierne (Merkelsen, 2007, s. 60).

Mediernes praksis

Rasmussen oplister en række argumenter for, hvad der ligger til grund for mediernes valg og vinkling af nyheder. Kriterierne er, at der helst skal være tale om et konfliktfyldt emne af samfundsmæssig relevans, at nyheden skal være let at fremstille og forstå og at den skal bekræfte nogle forudfattede forståelser af verdens sammenhæng. Han pointerer desuden, at medierne er med til at sætte dagsordenen og bestemme, hvad borgerne og politikerne skal mene noget om og at massemediernes har en stor betydning for de normer, værdier og holdninger, som et samfunds enkeltpersoner besidder (Rasmussen, 1996, s. 9-11). I forhold til nyhedsmediernes rolle i samfundet forklarer han, at nyhedsmedier forventes at gøre væsentlige informationer tilgængelige for dermed at gøre det muligt for borgerne at være velorienterede, så de kan deltage meningsfuldt i diskussioner og beslutninger, der angår samfundet. Dermed er der et samfundsmæssigt aspekt ved nyheder (Rasmussen, 1996, s. 32).

Rasmussen beskriver to antagelser om massemediernes rolle i samfundet. Den første er, at massemediernes producerer, reproducere og distribuerer viden, der giver mening i forhold til erfaringer i den sociale verden. Denne medieformidlet viden hjælper det enkelte menneske til at få mening ud af sine erfaringer og forme forståelsen heraf (Rasmussen, 1996, s. 11). Den anden antagelse er, at massemediernes har en formidlende rolle mellem den objektive sociale virkelighed og den personlige erfaring, idet medierne er med til at give den enkelte indsigt i begivenheder og erfaringer, der er udenfor direkte rækkevidde (Rasmussen, 1996, s. 13).

Hvor ofte visse emner, problemstillinger, personer og interessegrupper bør optræde i nyhederne er et vanskeligt spørgsmål. Ifølge Meilby findes fire kriterier, som afspejler modtagerens præferencer – disse kriterier er henholdsvis *sensation*, *konflikt*, *identifikation* og *aktualitet*. Nyhedskriterierne er afgørende ved journalisters vurdering af begivenheder, ideer, vinkler, stof og historier – alt sammen i sammenhæng med hvem modtagerne er og hvilke interesser disse har (Meilby, 2001, s. 55).

Meilby argumenterer for, at det vigtigste nyhedskriterie er sensation, hvilket henviser til noget opsigtvækkende – heri ligger det usædvanlige, det uventede og at noget vil gøre overraskende indtryk på modtageren (Meilby, 2001, s. 57). I forlængelse heraf pointeres det, at en god historie normalt er en dårlig nyhed og det der ofte karakteriserer nyheden er, at noget går galt, hvilket skaber sensation (Meilby, 2001, s. 58). Det andet nyhedskriterie er konflikt, som i mange nyheder har en stor betydning. Det omhandler konflikt mellem mennesker eller mellem personer og interesser, og indeholder et dramatisk element, som pirrer nysgerrigheden. Konflikt giver modtageren mulighed for at vælge side og identificere sig med den ene part og i fagslang taler journalister om, at en historie kan have en "skurk" og en "stakkel" (Meilby, 2001, s. 58). Det tredje nyhedskriterie er identifikation, hvilket vedrører følelser, genkendelse, samhørighed og fællesskab. I forlængelse heraf understreges vigtigheden af personificering, hvilket eksempelvis henviser til, at modtageren kan genkende eller genkender noget af sig selv i historien. Desuden er miljønærhed, kulturel nærhed og relevans afgørende i relation til

muligheden for at kunne identificere sig med nyheden (Meilby, 2001, s. 59). Det sidste nyhedskriterie er aktualitet, som omhandler, hvorvidt nyheden er af særlig interesse for modtageren i øjeblikket, og Meilby understreger, at begivenheder der indtræder pludseligt og dramatisk ofte har høj aktualitet (Meilby, 2001, s. 60). Der argumenteres for, at en hurtig udvikling har større aktualitetsværdi end en langsom og at tilstande uden ændring i sig selv ingen aktualitet har (Meilby, 2001, s. 61).

Mediernes stereotypificering

Stereotyp er et gammelt græsk ord, der er sammensat af ordene *stereós* (massiv, fast) og *týpos* (form). Begrebet har sin oprindelse fra bogtrykkerbranchen, hvor man benyttede det til at beskrive en afstøbning af originale printsatser, som efterfølgende kunne benyttes til trykning af identiske kopier – i overført betydning refererer begrebet til vanemæssige, forsimplede eller stivnede forestillinger (Kuschel & Zand, 2007, s. 43). Kuschel og Zand beskriver, hvorledes stereotyper påvirker den måde, hvorpå individer indordner og bearbejder information – nye informationer der er i konsensus med vore stereotyper opfanges og indarbejdes hurtigere i vores erindring end de, der ikke er i konsensus hermed. Flere undersøgelser viser, at menneskers opmærksomhed især er rettet mod emner, der understøtter egne stereotyper end de, der står i kontrast hertil (Kuschel & Zand, 2007, s. 84).

Stereotyper er modstandsdygtige, selv i situationer hvor faktuelle argumenter bliver fremført imod disse. Dette gælder især sociale stereotyper, som omhandler forskellige grupper af mennesker, og er forårsaget af, at sociale stereotyper er begrundet i magtforskelle. Ofte er det majoriteten, der formulerer sociale stereotyper over minoriteten, og så længe majoriteten repræsenterer magten, er stereotyper vanskelige at modificere (Kuschel & Zand, 2007, s. 43). Minoriteter betegnes som en befolkningsgruppe, der har mindre magt og kontrol over magtmidlerne i samfundet. De hyppigst forekommende stereotyper er alders-, handicap-, seksuelle-, job-, køns- og etniske stereotyper (Kuschel & Zand, 2007, s. 51). Stereotyper fremtræder i alsidige situationer, eksempelvis gennem samtale, i reklamer eller gennem medierne og de er medvirkende til at fastholde det billede, som de tegner, og indlæres på samme måde som holdninger, værdier og normer. Indlæringen sker hovedsageligt gennem påvirkning fra signifikante personer og via medierne, og påvirkningen sker allerede i barndommen (Kuschel & Zand, 2007, s. 48). Det understreges at stereotyper dog ikke skal betragtes som vedvarende og uforanderlige, men i stedet som sociale konstruktioner, der kan ændres af aktuelle begivenheder, sociale forandringer og interaktioner mellem mennesker (Kuschel & Zand, 2007, s. 87).

Ifølge Kuschel og Zand er stereotyper negative, idet de ofte forankres i folks bevidsthed og dermed lukker af for alternative måder at betragte andre mennesker på (Kuschel & Zand, 2007, s. 46). Medierne tildeler bestemte sociale grupper visse typer af egenskaber, opførsler eller tilbøjeligheder, som særligt fremhæves og stereotype fremstillinger er ofte forsimplede, rigide og fejlagtige og er baserede på diskriminerende værdier, som er destruktive for personernes sande sociale og personlige identitet (Pickering, 2001, s. 10). Hvordan stereotyper opstår, og hvilke informationskilder der er med til at skabe og opretholde disse, er endnu ikke gennemgående undersøgt, men medierne må dog betegnes som storproducenter i både skabelsen og opretholdelsen, da deres fremstilling af bestemte emner og personer hurtigt får karakter af sandhed (Kuschel & Zand, 2007, s. 46). Medierne fordrejer og manipulerer delvist virkeligheden gennem stereotypificering, men ifølge Pickering er dette ikke nødvendigvis af ond vilje, men noget medierne gør af kommercielle årsager. Problemet er, at medierne i deres arbejde med at beskrive virkeligheden naturligt vælger den vej, hvor der hersker mindst

modstand, og den mindste modstand møder medierne, når de gentager allerede eksisterende fordomme, i stedet for at forsøge at ændre eller nedbryde disse (Pickering, 2001, s. 18). Medierne udgør en vigtig del af spredningen af fordomme og de der kontrollerer medierne kontrollerer "sandheden" (Kuschel & Zand, 2007, s. 136). Medierne er endvidere en del af det offentlige rum, som består af tv, internet, dagblade, politiske arenaer og reklamer og det er her, at magten udfolder sig og at ordene er med til at forme virkeligheden, da det der formidles ofte opleves som sandt i en eller anden forstand. Tidligere faste traditioner og tilværelsesforklaringer er i dag erstattet af medierne, som vi nu forsøger at finde orientering og meningsdannelse igennem. Magten er derfor hos medierne, som gennem stereotyper og fordomme er med til at definere det, der er anderledes og fremmed (Kuschel & Zand, 2007, s. 164).

Kapitel 2: Forskningsteoretisk position

Med udgangspunkt i handicapteoretikerne Mike Oliver og Colin Barnes beskrives i følgende kapitel de perspektiver, der danner grundlaget for vores forskningsteoretiske position. Sociologen Mike Oliver har siden 1980'erne været en central skikkelse indenfor handicapforskning i England og han betegnes som værende den person, som har gjort mere end nogen anden i forhold til at aktualisere handicap i en akademisk kontekst. Han har fremsat begrebet *den sociale handicapmodel* (the social model of disability) og haft stor indflydelse på modellens udbredelse i og uden for England. Colin Barnes har siden 1980'erne forsket i handicapforhold og holdt forelæsninger om dette, både i England og i store dele af verden, og han beskrives som havende haft stor betydning for debatten omkring handicappolitiske forhold og for udbredelsen af tankerne bag den sociale handicapmodel. Han er desuden grundlæggeren af 'Center for Disability Studies' i England (Jensen, Petersen, & Stokholm, 2009, s. 80).

I dette kapitel beskrives indledningsvist den sociale handicapmodels betragtninger af skabelsen af handicap. Herefter beskrives det emancipatoriske paradigmes fremkomst og dernæst dets forskningspotentiale i forhold til tidligere paradigmers. Afslutningsvis beskrives seks hovedprincipper i emancipatoriske handicapforskning som må tages i betragtning i udførelsen heraf.

Den sociale handicapmodel

I skabelsen af en mere holistisk tilgang til de problemer personer med handicap konfronteres med og som afspejling af en stigende efterspørgsel fra personer med handicap selv, fremsatte Oliver i 1983 begrebet den sociale handicapmodel (Barnes, 2001, s. 8). Det primære fokus i modellen er på samfundsmæssige og sociale barrierer, der ekskluderer personer med handicap fra at deltage fuldt ud i samfundslivet. Modellen blev udviklet som pendant til den medicinske handicapmodel (the medical model of disability) (Oliver, 1990, s. 2), der ifølge Barnes og Oliver bedst forstås som en "personlig tragedieteori" (Barnes & Oliver, 1993, s. 5). Modsat den sociale handicapmodel bliver problemer forbundet med handicap i den medicinske handicapmodel lokaliseret i individet og årsagerne til problemerne ses udelukkende som stammende fra de funktionelle eller psykologiske begrænsninger, handicappet antages at medføre (Oliver, 1990, s. 3). Barnes og Oliver forklarer, at den medicinske handicapmodel fortsat eksisterer, idet den findes fagligt hensigtsmæssig både på individuelle og på strukturelle niveauer. Den medicinske betragtning af handicap indebærer, at såfremt individer ikke opnår de forventede professionelt bestemte rehabiliteringsmål, kan dette forklares med henvisning til personen med handicaps reelle utilstrækkelighed – hvad enten dette er fysisk eller intellektuelt baseret (Barnes & Oliver, 1993, s. 5). Samfundets påvirkning og sociale faktorer tages i denne model ikke i betragtning, hvilket bevirker, at Oliver betegner modellen som uegnet (Oliver, 1990, s. 6).

I den sociale handicapmodel foretages en klar distinktion mellem funktionsnedsættelse (impairment) og handicap (disability); funktionsnedsættelse refererer til den *biologiske* karakteristik af krop og sind, og handicap refererer til eksisterende *samfundsbarrierer*, der ikke tager hensyn til og opfylder de behov, personer med funktionsnedsættelser måtte have (Barnes, 1996, s. 2). Funktionsnedsættelse i denne kontekst inkluderer en lang række af medfødte og tilkomne tilstande, sygdomme og anormaliteter, der antageligt afmærker personer med handicap fra resten af befolkningen (Barnes, 1996, s. 3).

I den sociale handicapmodel omhandler dét at blive gjort handicappet således den systematiske ekskludering af personer med handicap i hverdagslivet, eksempelvis uddannelsesinstitutioners

manglende evne til at imødekomme behovene hos personer med handicap, diskrimination imod handicappet arbejdskraft og offentlig transport, bygninger og informationssystemer der kun lidt eller ingen hensyn tager til personer med handicap. Overordnet skaber dette en kultur i samfundet, som på et utal af måder benægter selve eksistensen af funktionsnedsættelser og oplevelsen af at blive gjort handicappet (Barnes, 1996, s. 3). Den sociale handicapmodel beskrives som en væsentlig katalysator for den stigende politisering af et stort antal personer med handicap og deres allierede over hele verden (Barnes, 2001, s. 9).

Barnes fremhæver, at fokus i den sociale handicapmodel især er på de aspekter af personer med handicaps liv, som *kan og bør* ændres. Den benægter ikke betydningen af selve funktionsnedsættelsen, korrekte medicinske interventioner og diskussioner herom, og den hævder ikke, at såfremt alle barrierer i samfundet nedbrydes, vil problemer der associeres med bestemte typer af funktionsnedsættelse forsvinde (Barnes, 1996, s. 3).

Barnes og Oliver argumenterer for, at tidligere sociologiske analyser af handicap har været teoretisk og metodologisk utilstrækkelige og at hovedårsagen hertil er, at de næsten uden undtagelse har accepteret gyldigheden af den medicinske handicapmodel. Dermed har feltet været domineret af et medicinsk fokus, der primært er rettet mod resultatet af funktionsnedsættelser og oplevelsen af kronisk sygdom, frem for hvordan handicappet opleves af personer med handicap. Denne udlægning af fænomenet handicap har ifølge Barnes og Oliver været medvirkende til at forhindre en meningsfuld vurdering af de økonomiske, politiske og kulturelle kræfter, der skabte og stadig skaber handicap i samfundet. Dermed har anvendelsen af den medicinske handicapmodel bidraget signifikant til den fortsatte marginalisering af personer med handicap (Barnes & Oliver, 1993, s. 17). Dette har handicapbevægelser og en gruppe forskere, både med og uden handicap, forsøgt at gøre op med ved at inkludere personer med handicaps individuelle og kollektive perspektiver og erfaringer. Resultatet er, at handicap ikke længere udelukkende anskues som et medicinsk problem, der kun påvirker en mindre del af befolkningen, men i stedet som et af vor tids store socialpolitiske fænomener med konsekvenser for samfundet som et hele. Handicap bliver dermed et emne, der er lige så centralt for sociologisk diskurs og analyse som klasse, køn, race og seksualitet (Barnes & Oliver, 1993, s. 17).

Det emancipatoriske paradigme

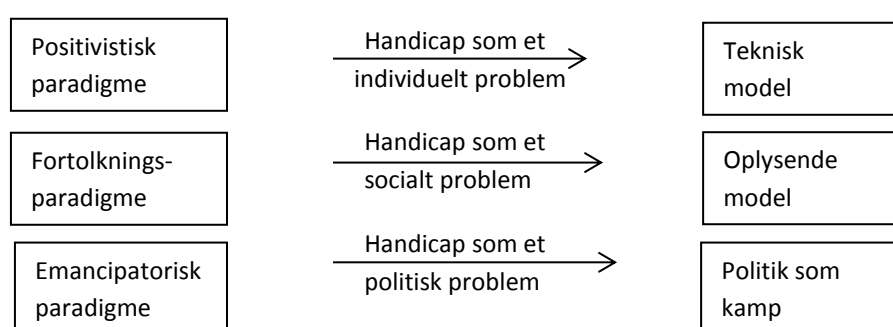
Oliver argumenterer for, at handicapforskning grundlæggende har svigtet personer med handicap på tre områder. For det første har den fejlet, idet den ikke har formået at indfange og reflektere oplevelsen af handicap, fra personer med handicaps eget perspektiv. For det andet har den fejlet, idet den ikke har leveret information, der har været brugbar i politiske sammenhænge og derudover kun bidraget minimalt til forbedringen af de materielle omstændigheder, under hvilke personer med handicap lever. For det tredje har den fejlet i anerkendelsen af personer med handicaps kamp og accepten af, at handicap ikke blot er et velfærds- eller medicinsk problem, men også et politisk (Oliver, 2002, s. 2).

Oliver hævder, at det er i *de sociale relationer af forskningsproduktionen*, at forskningen grundlæggende har fejlet. De sociale relationer af forskningsproduktionen fastsætter strukturerne, inden for hvilke forskningen foretages. Disse sociale relationer er oprindeligt bygget på en fast sondring mellem forskeren og den undersøgte, og på den overbevisning at det er forskeren, som har specialiseret viden

og evner. Dermed bliver det forskeren, der bør beslutte, hvilke emner der skal undersøges og som må kontrollere hele forskningsproduktionsprocessen (Oliver, 1992, s. 102).

Oliver pointerer, at handicapforskning historisk minder om socialforskning generelt. I en gennemgang af de problemer han finder fundamentale i de sociale relationer i forskningsproduktionen, opstiller han tre historiske paradigmer; det positivistiske, det fortolkende og det emancipatoriske (Oliver, 1992, s. 103). Oliver pointerer, at denne historiske opdeling ikke er en fikseret og absolut række af udviklingsstadier, men i stedet en samling af tendenser. Alle tre retninger, deres relaterede politiske modeller og deres syn på handicap kan eksistere på én gang og på et hvilket som helst tidspunkt (Oliver, 1992, s. 107).

Oliver opstiller de tre historiske paradigmer således:

(Oliver, 2002, s. 3)¹

Det positivistiske paradigme

Dette paradigme har været dominerende inden for socialforskning og heri er indbygget en række antagelser om karakteren af den sociale verden samt egnede måder, hvorpå den kan undersøges. Disse antagelser bygger på følgende; en tro på at den sociale verden kan studeres på samme måde som den fysiske verden, at studier af den sociale verden kan være værdifri og at indsamlet viden kan være uafhængig og fri for underliggende meninger, uden påvirkning af de metoder den fremskaffes under. Oliver fremhæver, at der over årene er rejst tvivl om sådanne forskningsantagelser, hvilket har givet anledning til en ny, anerkendt opfattelse inden for socialforskning, der antyder, at al viden er socialt konstrueret og således et produkt af den specifikke historiske kontekst, inden for hvilken den er lokaliseret. Dette syn på viden har medført et nyt socialforskningsparadigme, der ofte refereres til som et fortolkende eller kvalitativt paradigme (Oliver, 1992, s. 106).

Det fortolkende paradigme

Antagelser i dette paradigme adskiller sig væsentligt fra antagelser i det positivistiske paradigme og en hovedpointe er, at studier af den sociale verden ikke kan være værdifri og at indsamlet viden ikke kan være uafhængig og fri for underliggende meninger, idet den sociale verden udgøres af aktive subjekter og ikke passive objekter. Desuden er en antagelse, at forskningen skal forsøge at forstå meningen af begivenheder i stedet for deres årsag. Som kritik af dette paradigme fremhæver Oliver, at den fortolkende forskning fortsat har en relativt lille gruppe magtfulde eksperter, der udfører forskning på et

¹ Oliver's model, vores oversættelse.

stort antal af magtløse forskningssubjekter, og dermed bliver den fortolkende forskning lige så fremmedgørende som den positivistiske, da de sociale relationer i forskningsproduktionen ikke ændres (Oliver, 1992, s. 106).

Det emancipatoriske paradigme

Ifølge Oliver har der som konsekvens af ovenstående været behov for at udvikle et alternativt paradigme for socialforskning. Dette paradigme kaldes kritisk undersøgelse eller emancipatorisk forskning og har et grundlæggende anderledes syn på viden; det skal belyse sociale gruppers levede erfaring og kamp, og de teorier der anvendes skal være dækkende, åbne, ikke-dogmatiske, informerende og funderet i hverdagslivets omstændigheder. Desuden må de sociale relationer i forskningsproduktionen ændres fundamentalt, så både forskeren og den undersøgte forandres (Oliver, 1992, s. 107). Dette indebærer et skift i de sociale relationer af forskningsproduktionen, ved at forskyde kontrollen fra forskerne til de der undersøges (Oliver, 1992, s. 111). Paradigmet omhandler at fremme, hvad der er politisk muligt, ved at konfrontere social undertrykkelse på ethvert niveau, og centralt heri er en erkendelse af og konfrontation med magt, som strukturerer de sociale relationer af forskningsproduktionen (Oliver, 1992, s. 110). Oliver understreger behovet for at udvikle undersøgelsesformer, der ikke kun undersøger, hvordan erfaringer skabes, leves og udholdes indenfor bestemte sociale udformninger, men som også undersøger hvordan bestemte elementer af magtproduceret viden legitimerer en bestemt form for sandhed (Oliver, 1992, s. 111).

Trods et kritisk blik på socialforskning hævder Oliver, at denne har meget at bidrage med i forhold til forbedringen af livskvaliteten for alle i samfundet. At den hidtil ikke har bidraget hertil skyldes ikke, at socialforskning kun har lidt at tilbyde, men at de sociale relationer af forskningsproduktionen har resulteret i produktionen af forvrængede resultater, der er irrelevante for den politiske proces. En ændring af de sociale relationer i forskningsproduktionen vil som minimum kunne bidrage til at udvikle en social forskningsvirksomhed, der er relevant og betydningsfuld for de mennesker, der er genstand herfor (Oliver, 1992, s. 103).

Emancipatorisk handicapforskning

Oliver hævder, at vi i det enogtyvende århundrede befinder os i det emancipatoriske paradigme, hvor handicap anskues som et politisk problem (Oliver, 2002, s. 3). Han har fremsat begrebet *emancipatorisk handicapforskning*, som refererer til en radikal ny tilgang til handicapforskning. Der har været megen diskussion i forhold til, om en sådan tilgang er et realistisk mål eller en umulig drøm, men Barnes argumenterer for, at det emancipatoriske forskningsparadigme er meget mere end en umulig drøm og noget som de der er involveret i handicapforskning bør efterstræbe (Barnes, 2001, s. 2).

Ifølge Barnes er incitamentet bag emancipatorisk handicapforskning at eksponere handicappende barrierer som en del af den bredere politisering og selvstændiggørelse af personer med handicap (Barnes, 2008, s. 466). Forskningens primære formål er at undersøge og dekonstruere udbredte commonsense-antagelser om, at handicap er det uundgåelige resultat af fysiske, sensoriske eller kognitive funktionsnedsættelser (Barnes, 2008, s. 462). Barnes forklarer, at den emancipatoriske forskningsagenda garanterer transformationen af de materielle og sociale relationer af forskningsproduktionen, hvilket betyder, at personer med handicap og deres organisationer, snarere end professionelle akademikere og forskere, bør have kontrol over forskningsprocessen, og at denne

kontrol både bør omfatte finansieringen og forskningsagendaen (Barnes, 2001, s. 5). Emancipatorisk handicapforskning omhandler klarlæggelsen af de strukturer og processer, som skaber handicap samt etableringen af en brugbar dialog mellem forskningsmiljøer og personer med handicap, og i opnåelsen heraf må forskere stille deres viden og evner til rådighed for personer med handicap. Barnes understreger dog, at forskere ikke nødvendigvis selv skal have funktionsnedsættelser for at gøre dette (Barnes, 2001, s. 10).

Barnes karakteriserer seks hovedprincipper i emancipatorisk handicapforskning, som forskere må tage i betragtning i udførelsen af deres forskningsvirksomhed. Disse er; *ansvarlighed* (accountability), *den sociale handicapmodel* (the social model of disability), *objektivitetsproblemet* (the problem of objectivity), *metodevalg* (the choice of methods), *betydningen af erfaring* (the role of experience) og *praktiske resultater* (practical outcomes).

Ansvarlighed

Et hovedelement i emancipatorisk handicapforskning er ansvarlighed i forhold til den handicappede befolkningsgruppe. Barnes argumenterer for, at dette skaber særlige problemer for forskere, der arbejder inden for et markedsorienteret miljø, hvor fortsat ansættelse og fremtidige karrieremuligheder alt for ofte bestemmes ud fra evnen til at sikre indbringende og langsigtede forskningskontrakter. De fleste organisationer ledet af personer med handicap har meget begrænsede ressourcer og i disse organisationer tildeles finansiering til forskning normalt en lav prioritet, og efterspørgslen er sædvanligvis efter mindre lokalt baserede projekter, der er relativt kortsigtede. Dette problem gælder også for de, der arbejder inden for universitetsrammerne, hvor de desuden er underlagt kravene fra et traditionelt konservativt akademisk samfund, hvis interesser ofte er i modstrid med interesserne hos personer med handicap og deres organisationer. Alt dette medfører, at meningsfulde relationer mellem handicapforskere og handicaporganisationer er vanskelige at opretholde (Barnes, 2001, s. 7).

Den sociale handicapmodel

Emancipatorisk handicapforskning bør følge principperne i den sociale handicapmodel (Barnes, 2001, s. 8). Barnes fremhæver, at den sociale handicapmodel i bredeste forstand ikke er mere eller mindre dramatisk end et samlet skifte væk fra et fokus på individuelle funktionsnedsættelser som årsag til handicap og hen til den måde, hvorpå fysiske, kulturelle og sociale omgivelser ekskluderer eller skader bestemte kategorier af mennesker – især personer stemplet som handicappede (Barnes, 2001, s. 3).

Objektivitetsproblemet

Spørgsmålet om objektivitet inden for samfundsvidenskab og videnskab generelt er et debatteret emne og ideen om at forskere kan fortolke data uden reference til personlige værdier eller interesser er blevet fremsat af filosoffer, videnskabsfolk og senere politikere. Barnes argumenterer modsat heraf for, at alt data kan fortolkes på forskellige måder og de der er pålagt ansvaret at fortolke denne data er påvirket af forskellige kræfter – både økonomiske, politiske og kulturelle (Barnes, 2001, s. 10).

Med henvisning til de sociale videnskaber fremhæver Barnes, at alle sociologiske vurderinger er farvet af personlig erfaring og at alle påstande er begrænset af de betydninger, implicit eller eksplicit, der findes i det anvendte sprog. Endvidere påpeger han, at alle teorier er produceret af og begrænset til bestemte sociale grupper og at alle observationer er teoriladede. Alle forskere, især de der støtter et politisk følsomt perspektiv eller et minoritetsgruppeperspektiv, er sårbare over for sådanne beskyldninger om

partiskhed. For at undgå sådanne beskyldninger argumenterer Barnes for, at forskere skal tydeliggøre deres holdning fra begyndelsen, hvilket indbefatter, at de angiver deres ontologiske og epistemologiske positioner samt sikrer, at valg af forskningsmetoder og dataindsamlingsstrategier er logiske, stringente og åbne for kontrol. Barnes pointerer, at jo mere radikale og kontroversielle resultaterne af en bestemt socialforskning synes at være, desto mere vil metoden hvorpå de baseres blive undersøgt (Barnes, 2001, s. 11).

Metodevalg

Emancipatorisk handicapforskning har generelt været forbundet med kvalitative frem for kvantitative dataindsamlingsstrategier. Ifølge Barnes skyldes dette, at hidtil omfattende undersøgelser og detaljerede kvantitative analyser har været at foretrække af fortalernes for værdifrihed, og at sådanne tilgange aldrig fuldstændigt kan opfange kompleksiteten af personer med handicaps hverdags erfaringer. Alle dataindsamlingsstrategier har deres styrker og svagheder, men Barnes fremhæver, at det ikke er forskningsstrategier i sig selv, der er problemet, men nærmere den måde hvorpå de anvendes. Politikere og beslutningstagere har anvendt tal og statistikker til at betone deres argumenter og til at retfærdiggøre bestemte handlinger eller politiske udviklinger. Handicapbevægelser har ligeledes anvendt lignende taktikker, dog i forhold til at fremhæve forskellige afsavn, som personer med funktionsnedsættelser og handicap møder (Barnes, 2001, s. 12).

Betydningen af erfaring

Barnes argumenterer for vigtigheden i, at diskussioner om personer med handicaps oplevelser, fortællinger og historier formuleres ind i en miljømæssig og kulturel kontekst, med henblik på at fremhæve de handicappende konsekvenser af et samfund, der i stigende grad er organiseret omkring behovene fra den ikke-handicappede majoritet. Måden hvorpå vi tænker om os selv og vores interaktion med andre, hvad enten vi har en funktionsnedsættelse eller ej, er underlagt en række strukturelle og interpersonelle kræfter og processer, og undersøgelser gennem den sociale handicapmodels optik kan og bør belyse disse processer. Barnes understreger dog risikoen for, at når der fokuseres på personer med handicaps erfaringer, da undergraves eller ignoreres betydningen af det miljø, hvori disse oplevelser formes, og når dette sker understreges "den personlige tragediehistorie" om handicap (Barnes, 2001, s. 13).

Praktiske resultater

Fortalernes for emancipatorisk handicapforskning argumenterer for, at forskningen bør have et meningsfuldt praktisk resultat for personer med handicap, idet emancipation omhandler selvstændiggørelse (Barnes, 2001, s. 13). Barnes argumenterer imidlertid for, at for meget information ofte kan forårsage forvirring og usikkerhed og således føre til det modsatte af selvstændiggørelse, og dermed medføre en afhængighed af de, der genererer disse informationer – altså forskerne. Ydermere er det fremført, at de der får mest ud af socialforskning er forskerne selv. Barnes argumenterer dog for, at dette for langt størstedelen af forskerne ikke er tilfældet; grundet den stigende indtrængning af markeds kræfter i de organisationer, der kontrollerer forskningsproduktion, er en karriere i social forskning ofte præget af økonomisk og social usikkerhed og for de fleste forskere er arbejdet forbundet med længden af deres forskningskontrakt (Barnes, 2001, s. 14).

Sammenfattende argumenterer Barnes for, at emancipatorisk handicapforskning først og fremmest bør bedømmes ud fra dens evne til at selvstændiggøre personer med handicap gennem

forskningsprocessen. Han pointerer dog samtidig, at det i forskningsprocessen er umuligt at selvstændiggøre alle personer med handicap på samme tid (Barnes, 2001, s. 16). Når emancipatorisk handicapforskning er direkte forbundet med personer med handicaps vedvarende kamp for forandring, kan udførelsen af emancipatorisk handicapforskning ifølge Barnes dog have en meningsfuld indvirkning på personer med handicaps selvstændiggørelse, de politikker der påvirker deres liv og den igangværende kamp for et mere retfærdigt og lige samfund (Barnes, 2008, s. 475).

Formål

Formålet med dette speciale er at undersøge, hvordan handicap og personer med handicap repræsenteres i DR's nyhedsudsendelser, undersøgt ud fra et pædagogisk sociologisk perspektiv. Specialet har det emancipatoriske forskningsperspektiv som afsæt og tager dermed udgangspunkt i den sociale handicapmodels betragtning af handicap. Indholdet i den sociale handicapmodel er i overensstemmelse med FN's miljørelaterede handicapbegreb, idet handicap anskues som konstrueret i en social kontekst og handicappet således er resultatet af samspillet mellem personer med funktionsnedsættelse og omgivelsesmæssige barrierer. Dermed anskuer vi repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser som værende del af de omgivelser, der kan bidrage til skabelsen af samfundsmæssige og sociale barrierer, som kan bevirke, at personer med handicap ekskluderes fra at deltage fuldt ud i samfundslivet. Med et emancipatorisk afsæt vil vi undersøge de antagelser om handicap, der repræsenteres i DR's nyhedsudsendelser samt undersøge, hvorvidt repræsentationen, som skaber en bestemt viden, legitimerer en bestemt form for sandhed. Desuden vil vi med det emancipatoriske udgangspunkt undersøge de kræfter og processer, der eksisterer i repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser, som kan påvirke måden, hvorpå vi tænker om os selv og vores interaktion med andre. Endvidere anskuer vi repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser som værende et aspekt af personer med handicaps liv, som potentielt kan ændres.

Som nævnt foretages der i den sociale handicapmodel en distinktion mellem funktionsnedsættelse og handicap, hvor sidstnævnte beskriver relationen mellem et menneske med funktionsnedsættelse og dets omgivelser. Vi er opmærksomme på, at professionelle og handicaporganisationer generelt benytter de jure-terminen "funktionsnedsættelse", men vi vælger dog at benytte de facto-terminen "handicap". Dette fordi vi finder ordet lettere anvendeligt og mere flydende som skriftsprog. Det skal derfor understreges, at når vi benytter termen handicap i dette speciale, betyder det ikke nødvendigvis, at personen med funktionsnedsættelse har mødt barrierer eller begrænsninger i det omgivende samfund, der gør personen handicappet.

Vi har indgået et samarbejde med DCH for blandt andet at kunne benytte os af deres specifikke viden inden for specialets område og for løbende sparring. Vi definerer DCH som repræsentant for personer med handicap generelt og dermed følger vi præmissen i emancipatorisk handicapforskning om, at forskningen skal skabe dialog mellem undersøgerne (os) og de undersøgte (personer med handicap). DCH har som tidligere nævnt fremsat et ønske om at få undersøgt, hvordan personer med handicap fremstilles i medierne, for at kunne sætte dagsorden på området med videnskabelige fakta og for efterfølgende at kunne gå i dialog med, og dermed påvirke, medierne². DCH ønsker at iværksætte en undersøgelse ud fra formodningen om, at de danske forhold på området ligner de, der præsenteres i

² Se bilag 1 for en specifikation af DCH's ønsker til og formål med undersøgelsen

den førnævnte svenske rapport og derfor formoder de, at personer med handicap fremstilles i de danske nyhedsmedier på en måde, som ikke er repræsentativ. Vi sikrer os derved, at speciales formål er forbundet med DCH's ønske om klarlæggelse og forandring på området, og at vi dermed følger forudsætningen i emancipatorisk handicapforskning om, at forskningen skal være forbundet med personer med handicaps ønske om forandring, og at den forskning vi producerer efterfølgende er relevant for personer med handicap. DCH's formodning på området, sammenholdt med resultaterne fra den svenske rapport, medfører hos os en forforståelse om, at handicap og personer med handicap repræsenteres i nyhedsmedierne på en måde, som ikke er repræsentativ. Vi er dermed bevidste om, at vores valg og anvendelse af forskningsmetode og dataindsamlingsstrategi, og som følge heraf vores resultater, påvirkes af denne forforståelse.

Med det emancipatoriske udgangspunkt anskuer vi handicap som et politisk problem og vi er bevidste om, at specialets resultater kan have politiske implikationer. Dermed kan den viden vi producerer efterfølgende anvendes af politikere, beslutningstagere og handicapbevægelser til at retfærdiggøre bestemte handlinger eller politiske udviklinger og til at understrege eventuelle problemer i repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser. Såfremt resultaterne af specialet anvendes i praksis, antager vi, at vores forskningsmetode og dataindsamlingsstrategi vil gøres til genstand for kritisk vurdering og bedømmelse. Derfor er det centralt, at vi følger den emancipatoriske handicapforskings præmis om, at vores valgte forskningsmetode og dataindsamlingsstrategi er logisk, stringent og åben for kontrol. Derudover følger vi en forudsætning i emancipatorisk handicapforskning om, at den teori vi efterfølgende anvender til at analysere vores resultater er åben, ikke-dogmatiske og funderet i hverdagslivets omstændigheder.

Et hovedelement i emancipatorisk handicapforskning er ansvarlighed i forhold til de, der undersøges. For forskere der arbejder inden for et markedsorienteret miljø kan denne ansvarlighed som sagt være problematisk at opretholde, men da vi ikke er del af et sådant miljø, bliver dette speciales udfald således resultatet af selvstændig forskning. Vi er alene underlagt de formelle krav, som sættes i forhold til bedømmelse og godkendelse af specialet.

Sammenfattende danner perspektivet i den sociale handicapmodel og principperne i emancipatorisk forskning vores ontologiske og epistemologiske udgangspunkt og vi anskuer således handicap som konstrueret i en social kontekst og som et politisk problem, som kan og bør ændres. Vores udgangspunkt bevirker, at vi anskuer virkeligheden som værende værdibaseret, forstået på den måde at virkeligheden ikke kan adskilles fra de værdier, vi besidder. Det vi undersøger influeres dermed af vores værdier og det frembragte resultat bliver produktet af én ud af flere måder at anskue DR's nyhedsudsendelsers virkelighed på. Med vores ontologiske og epistemologiske udgangspunkt anskuer vi handicap som et politisk fænomen med konsekvenser for samfundet som et hele og som værende lige så central for sociologisk analyse som klasse, køn, race og seksualitet.

Kapitel 3: Indholdsanalyse

Følgende kapitel indeholder en indholdsanalyse, hvor der indledningsvis argumenteres for valg af denne som metode og dernæst følger selve indholdsanalysen, hvori der løbende argumenteres for valg og fravalg samt udvælgelse af variabler. Hvor det findes væsentligt inddrages elementer fra kontekstkapitlet samt anden relevant litteratur i forhold til at begrunde valget af variabler.

Indholdsanalyse som metode

Indholdsanalysen beskrives af den amerikanske sociolog Earl Babbie som en metode, hvormed social opførsel kan studeres uden at påvirke undersøgelsens genstandsfelt. Idet det empiriske grundlag udgøres af allerede eksisterende materiale, påvirkes det derfor ikke af forskerens undersøgelsesproces. Undersøgelsens genstandsfelt er studiet af en række sociale artefakter, der sædvanligvis udgøres af skrevne dokumenter eller optagelser af menneskelig kommunikation (Babbie, 2010, s. 332). Det empiriske materiale i dette speciale udgøres af nyhedsudsendelser fra 2010 og 2011. Udsendelserne foreligger altså inden påbegyndelsen af indholdsanalysen og de medvirkende personer eller valg af indhold er derfor ikke påvirket af nærværende undersøgelse. At udføre en indholdsanalyse involverer kodning – det at transformere rå data til kategorier baseret på et fastlagt skema. De analyserede artefakter udgøres af både latent eller manifest indhold; det manifeste indhold består af det synlige og ikke diskuterbare, det latente indhold derimod er den underliggende mening i indholdet, som udgøres af forskerens egen definition og standard (Babbie, 2010, s. 238). Både kvantitative og kvalitative teknikker er velegnede i fortolkningen af indholdsanalysens data og ofte vil en kombination af teknikkerne være at foretrække (Babbie, 2010, s. 340). I dette speciale vil indholdsanalysen bestå af en kvantitativ undersøgelse, som efterfølgende udvides med en analyse af dennes resultater.

Der er flere fordele ved anvendelsen af en indholdsanalyse. Blandt andet muliggør den studiet af processer over en længere tidsperiode og eventuelle fejl i analysen kan løbende korrigeres og genkodes, idet det empiriske grundlag udgøres af allerede eksisterende materiale. Desuden har indholdsanalysen den fordel, at netop fordi det empiriske grundlag udgøres af allerede eksisterende materiale, kommer forskeren ikke til at påvirke de undersøgte subjekter og dermed reduceres bias. Reliabiliteten i indholdsanalyser er høj, idet der gives mulighed for, at undersøgelsen kan gentages på eksakt samme måde af andre forskere (Babbie, 2010, s. 344). Ovenstående fordele ved indholdsanalysen gør sig også gældende i dette speciale, idet det forfattes af to personer. Det empiriske grundlag behandles ad tre omgange – én gang for hver specialestuderende og én gang i fællesskab. Metoden er tidskrævende set i forhold til størrelsen af indholdsanalysens empiriske grundlag, men den sikrer at eventuelle fejlkodninger og usikkerheder kan opfanges og rettes under specialets udformning, hvilket bevirker forhøjet reliabilitet og validitet af undersøgelsens resultater.

I opfyldelsen af specialets formål findes indholdsanalysen særligt relevant som metode, idet den af Finn Rasmussen beskrives som nødvendig, hvis man ønsker at danne sig et mere præcist billede af, hvilke budskaber nyheder formidler. Den kvantitative indholdsanalyse kan eksempelvis benyttes til at vurdere, hvilke emner der prioriteres frem for andre og overordnet kan analysen benyttes til at se detaljeret på indholdet og formen af nyheder. Den kan også vurdere, om der er bestemte forståelser og holdninger, der formidles indirekte i nyhederne og den kan se på de roller, som de forskellige aktører får fordelt i en nyhed (Rasmussen, 1996, s. 45).

Ifølge sociologerne Ole Bjerg og Kaspar Villadsen kan den kvantitative forskningsmetode anvendes til at afdække sociale fænomener, der opstår i et samspil mellem kræfter på makro- og mikroniveau (Bjerg & Villadsen, 2006, s. 69). Metoden præsenterer sociale fænomener og egenskaber som variabler og kan vise korrelationer herimellem – den kan benyttes til statistisk at identificere mønstre af samvariation mellem forskellige variabler, men kan ikke sige noget om den kausale sammenhæng mellem variablerne. Den statistiske analyse indeholder ikke i sig selv en viden om, hvilke sociale mekanismer der ligger bag de statistiske sammenhænge og må derfor bringes i samspil med sociologisk teori (Bjerg & Villadsen, 2006, s. 68). Vores resultater af indholdsanalysen vil derfor efterfølgende anvendes i en analyse, hvor viden om sociale mekanismer inddrages. Vi finder især den kvantitative analyse væsentlig, idet den af Bjerg og Villadsen fremhæves som en metode, der er særlig relevant at benytte i en kritik af eksisterende gruppers livsbetingelser, da den giver mulighed for at afdække makrosociologiske mønstre, der ikke umiddelbart fremstår tydeligt (Bjerg & Villadsen, 2006, s. 81).

Formål med indholdsanalysen

Formålet med indholdsanalysen er at kortlægge repræsentationen af handicap og personer med handicap i DR's nyhedsudsendelser. Dette udføres ved at reproducere metoden og variablerne fra den svenske rapport *Bilden av funktionshinder – En studie av nyheter i Sveriges Television*, som i specialet efterfølgende forkortes til SV-undersøgelsen.

I SV-undersøgelsen analyseres nyhedsudsendelser sendt på SVT, som er en uafhængig licensfinansieret tv-station, underlagt en public service-kontrakt. SVT's formål er at garantere borgerne en bred vifte af programmer, der blandt andet er præget af demokratiske værdier, mangfoldighed og tilgængelighed for alle (SVT). DR er ligeledes en tv-station, der er licensfinansieret og underlagt en public service-kontrakt og som dermed forpligter sig til at arbejde i "folkets tjeneste" og påtage sig en række samfundsmæssige og kulturelle opgaver (Danmarks Radio).

I forhold til socialpolitik og velfærd er Danmarks og Sveriges løsning af velfærdsopgaver så ens, at de begge betegnes som del af "den nordiske velfærdsmodel". Kerneværdierne heri indbefatter lige muligheder, social solidaritet og tryghed for alle, og et centralt mål er at skabe muligheder for alle til at deltage i samfundslivet og i samfundets beslutningsproces (Nordisk råd og Nordisk ministerråd).

På ovenstående grundlag vurderer vi, at metoden og variablerne anvendt i SV-undersøgelsen er valide at benytte i dansk regi, når disse tilpasses en dansk kontekst. Vi overtager dog ikke ukritisk SV-undersøgelsens metode; hvor det i en optimering af nærværende undersøgelse findes relevant vil modificeringer foretages, hvori bidrag fra relevante personer inddrages. Disse modificeringer vil tydeligt fremgå.

I indholdsanalysen besvares underspørgsmålene:

1. I hvilken udstrækning repræsenteres handicap og personer med handicap?
2. Hvordan repræsenteres handicap og personer med handicap?
3. Hvordan repræsenteres personer med handicap kontra øvrige medvirkende?

Udvælgelse og afgrænsning

I DR's nyhedsudsendelser kan der skitseres tre forskellige indslagstyper, hvori handicap og personer med handicap indgår:

- Indslag hvori handicap og personer med handicap står i centrum og hvor fokus eksempelvis er rettet mod personer med handicaps erfaringer i en specifik situation.
- Indslag hvori handicap og personer med handicap har en underordnet plads og hvor fokus er på generelle spørgsmål, såsom nedskæringer på handicapområdet, ændret lovgivning og deslige.
- Indslag hvori handicap og personer med handicap kun forekommer perifert, ved eksempelvis at blive vist som baggrundsbilleder, eller hvor indslagets indhold ikke fokuserer på handicappet.

Indslag hvori handicap og personer med handicap står i centrum eller indtager en underordnet plads kan identificeres i programdatabaser ved at benytte en række søgeord, der omhandler eller har en relation til forskellige former og typer af handicaps, diagnoser og forbund. For at identificere indslag hvori handicap og personer med handicap kun forekommer perifert eller indslag hvori der ikke fokuseres på handicappet, må der foretages en analyse af samtlige udsendelser i en given periode. I sidstnævnte indslagstype er det dog kun synlige former for handicap, der kan identificeres.

Vores indholdsanalyse består således af en kvantitativ undersøgelse, hvis resultaters validitet efterprøves med en dybdegående undersøgelse af samtlige nyhedsudsendelser i en given periode. Dermed gives et bredt, generelt udsnit af og et mindre, dybdegående indblik i, hvordan DR's nyhedsudsendelser repræsenterer handicap og personer med handicap.

Tidsperiode

Et sigte med indholdsanalysen er at give et nutidigt billede af, hvordan handicap og personer med handicap repræsenteres i DR's nyhedsudsendelser, og derfor er årene 2010 og 2011 udvalgt som empirisk grundlag. Samtlige indslag i perioden hvis indholdsresumé indeholder et eller flere af de valgte søgeord er anskaffet til videre gennemgang. Efterfølgende er indslagene der opfylder udvælgelseskriterierne kodet efter nogle fastlagte variabler³. Således sikres det, at alle indslag analyseres og kodes efter de samme variabler og at resultaterne efterfølgende er sammenlignelige.

³ Se bilag 2 for et kodningsskema indeholdende variablerne

Søgeord

For at opfange det størst mulige antal udsendelser hvori handicap og personer med handicap indgår, er en række søgeord konstrueret. Samtlige søgeord fra SV-undersøgelsen er anvendt.

Tabel A: Søgeord der indgår i SV-undersøgelsen

HSO	Teckentolk
HSO:s 43 medlemsforbund	Personlig assistent
Handikapp*	Paralympic*
Funktionshind*	Psykiatr*
Afasi	Psykisk*funktionshind*
Dysle*	Psykisk*handikapp*
Döv*	Schizofren*
Handikappidrott	Tillgänglighet
Hörselskad*	Teckenspråk
Synskad*	

Søgeordene fra SV-undersøgelsen er anvendt, efter de er oversat og betydningen tilpasset en dansk kontekst. Desuden er samtlige medlemsforbund af Danske Handicaporganisationer medtaget. Dog undlader vi at inkludere søgeordet "skizofren" fra SV-undersøgelsen, idet vi som en afgrænsning vælger ikke at søge på specifikke psykiatriske diagnoser. I stedet har vi valgt at anvende overgribende psykiatriske kategorier, såsom "psykisk" og "sindslidende".

Konstruktionen og udvælgelsen af søgeord er udslagsgivende for indholdsanalysens empiriske grundlag og derfor er disse udarbejdet i et samarbejde med de få personer, der beskæftiger sig med emnet i dansk regi; Sarah Glerup, Jacob Nossell samt DCH.

Glerup som i forbindelse med sit speciale om fremstillingen af fysisk handicap i danske spillefilm selv har beskæftiget sig med databasesøgninger anbefalede os, efter at have set vores udkast til søgeord, at tilføje følgende ord:

Amput*, Dværg, Forbrændt, Forkrøble*, Gigt, Halt*, Handikap*, Hørehæm*, Invalid, Krøbling, Krykke*, Lam*, Protese, Rollator, Rygmarv*, Spasser, Spastisk, Stok, Svagtsyn*, Svagsyn*, Træben, Trafikulykke*, Tunghør*.

Derudover anbefalede hun os at tilføje alle diagnoser tilknyttet Danske Handicaporganisationers medlemsforeninger. Følgende diagnoser blev derfor tilføjet:

Fibromyalgi*, ADHD, Psoriasis* Epilep*, Laryngectome*, Diabet*, Gigt*, Autis*, Cystisk fibrose, Muskelsvind*, Ordblind*, Osteopor*, Parkinson*, Polio*, Sclerose*, Stomi*, Bløder*, Stamme*.

DCH anbefalede at tilføje følgende ord:

Sindslid*, Sindssyg*, Udviklingsforstyr*, Udviklingshandi*

Derudover anbefalede de os at dobbelttjekke, om der fandtes handicapforbund og deslige, der ikke er medlem af Danske Handicaporganisationer, men som kunne være relevante af få tilføjet vores søgeord. Efter en søgning på internettet fandtes følgende forbund:

Rygmarvsbrokforeningen, Rygmarvsskadede i Danmark, Det Centrale Handicapråd, Center for Ligebehandling af Handicappede, Foreningen Hjerneaktiv, Kristelig Handicapforening.

Nossell vurderede, at vores søgeord generelt så meget repræsentative ud og havde ingen tilføjelser eller rettelser.

Vi er opmærksomme på, at utallige andre diagnoser, tilstande, sygdomme og begreber kunne anvendes i en afdækning af området og mulighederne for konstruktion af søgeord er dermed uendelige. Ved at inkludere ovenstående inputs fra de fagpersoner der beskæftiger sig med feltet har vi samlet de søgeord, som findes repræsentative for området.

Nedenfor oplystes de valgte søgeord. For at opfange flest mulige indslag er søgeordene trunkeret (*), således at alle bøjninger og endelser medtages. Desuden indsættes et spørgsmålstegn i ordet handicap, således at stavemåder med både c og k opfanges.

Tabel B: Søgeord

Handi?ap*	Krykke*	Laryngectome*
Funktionsneds*	Hjerneskad*	Diabet*
Funktionsevne*	Kognitiv handicap*	Gigt*
Bevægelsehandicap*	Retard*	Autis*
Diagnos*	Amput*	Cystisk fibrose
Udviklingshæm*	Dværg*	Muskelsvind*
Paralympic*	Forbrændt*	Ordblind*
Psykisk*	Forkrøble*	Dyslek*
Psykiatr*	Gigt*	Osteoporose*
Døv*	Invalid*	Parkinson*
Hørehandicap*	Krøbling*	Polio*
Hørehæm*	Protese	Sclerose*
Tunghør*	Rollator	Stomi*
Blind*	Rygmarv*	Sindslid*
Synshandicap*	Spasser	Sindssyg*
Svagsyn*	Spasti*	Udviklingsforstyr*
Svagsyn*	Stok	Udviklingshandi*
Tegnsprog*	Træben	Lam*
Talehandicap*	Trafikulykke*	Bløder*
Tilgængelighed	ADHD	Halt*
Kørestol*	Psoriasis*	Stamme*
Rullestol*	Epilep*	
Afasi*	Fibromyalgi*	

Nedenstående tabel indeholder samtlige medlemsforbund af *Danske Handicaporganisationer* og andre fundne handicapforbund.

Tabel C: Handicapforbund

ADHD-foreningen	Lunge Patient.dk
Astma-Allergi Danmark	Muskelsvindfonden
Danmarks Bløderforening	Nyreforeningen
Danmarks Psoriasis Forening	Ordblinde/Dysleksiforeningen i DK
Dansk Blindesamfund	Osteoporoseforeningen
Dansk Epilepsiforening	Parkinsonforeningen
Dansk Fibromyalgi-Forening	PTU – Landsforeningen af Polio-, Trafik- og
Dansk Handicap Forbund	Ulykkesskadede
Dansk Landsfor. for Laryngectomerede	Spastikerforeningen
Foreningen af Danske DøvBlinde	Scleroseforeningen
Danske Døves Landsforbund	Stomiforeningen COPA
Diabetesforeningen	Sammenslutningen af Unge Med Handicap
Stammeforeningen i Danmark	Dansk Parkinsonforening
Gigtforeningen	Rygmarvsbrokforeningen
Hjernesagen	Rygmarvsskadede i Danmark
Hjerneskadeforeningen	Danske Handicaporganisationer
Høreforeningen	Det Centrale Handicapråd
Landsforeningen Autisme	Center for Ligebehandling af Handicappede
Landsforeningen LEV	Dansk Handicapforbund
Landsforeningen SIND	Foreningen Hjerneaktiv
Landsf til bekæmpelse af Cystisk Fibrose	Kristelig Handicapforening

Søgeord og handicapforbund er anvendt i en søgning i Infomedias database. Infomedia er et dansk medieovervågningsselskab, der producerer et kort resumé af samtlige nyhedsindslag fra de store Radio- og TV-medier til deres elektroniske arkiv (Infomedia).

Der er både fordele og ulemper forbundet med at identificere et empirisk materiale gennem anvendelsen af søgeord i databaser. En fordel er, at metoden er tidsbesparende og muliggør, at der kan søges over en forholdsvis stor tidsperiode. Relevante indslag identificeres og opfanges hurtigt i selv relativt store datamængder. Ved hjælp af resuméerne af indslagene er det forholdsvis let at få et indblik i, hvilke indslag der opfylder udvælgelseskriterierne. Metoden har dog også svagheder, idet valget af søgeord er afgørende for, hvilke indslag søgningen frembringer, og det risikeres, at søgeordene ikke er dækkende og dermed ikke bringer alle, teoretisk set mulige, indslag frem. Denne svaghed er som nævnt forsøgt reduceret ved at inkludere relevante fagpersoners bidrag i udvælgelsen af søgeord. En anden metodologisk svaghed ved anvendelsen af søgeord i databaser er, at man risikerer ikke at indfange de indslag, hvori handicap og personer med handicap medvirker, men hvor fokus er på noget helt andet. Desuden opfanges kun de handicaps, der er synlige eller som benævnes, hvilket kan medføre, at usynlige handicaps ikke indfanges. Omfanget af data der mistes ved anvendelsen af søgeord søges illustreret ved at gennemse to fulde ugers udsendelser af de valgte nyhedsprogrammer.

Nyhedsprogrammer

De undersøgte nyhedsprogrammer er først og fremmest valgt ud fra, at de sendes på en tv-station, der udelukkende er licensfinansieret og dermed underlagt en public service-kontrakt. Danmarks Radio er den eneste danske tv-station, der er fuldt underlagt en sådan kontrakt (Danmarks Radio). Dernæst er en afgrænsning, at programmerne indeholder et traditionelt nyhedsformat. Aktualitetsshowet

”Aftenshowet” på DR1 indgår derfor ikke i søgningen. En anden afgrænsning er at undgå gentagelser af samme indslag og det korte overblikprogram ”DR Update” er derfor ikke medtaget.

Da Infomedia desværre ikke producerer resuméer af sportsnyhederne, der indgår som en ikke adskilt del af TV Avisen 18.30, TV Avisen 21 og 21 Søndag, er en afgrænsning som følge heraf, modsat SV-undersøgelsen, at sportsnyhederne ikke inkluderes i nærværende undersøgelse. Det er undersøgt, hvorvidt DR’s researchers, med de valgte søgeord, kunne foretage en søgning i sportsnyhederne i deres database, men da DR anvender en anden registrerings- og søgefunktion end den, der forefindes i Infomedia, er det derfor valgt ikke at foretage en søgning i DR’s database, idet resultaterne ikke vil kunne sammenlignes. Indholdsanalysen giver dermed ikke et indblik i, hvordan handicap og personer med handicap repræsenteres i DR’s sportsnyheder, om end det havde været ønskværdigt at medtage en sådan vinkel.

Følgende nyhedsprogrammer er udvalgt og indgår i søgningen:

Tabel D: Udvalgte nyhedsprogrammer og sendetid

Program	Sendedage
DR1: TV Avisen 18.30	Mandag til søndag
DR1: TV Avisen 21	Mandag til fredag
DR1: 21 Søndag	Søndag
DR2: Deadline 17	Mandag til fredag
DR2: Deadline 22.30	Mandag til søndag

Analyseenheder

Indholdsanalysens enheder udgøres af indslag. Indslag betegnes som tematiske enheder, der hver for sig behandler en indfaldsvinkel eller et aspekt af et spørgsmål eller en hændelse. Et indslag adskilles fra et andet ved, at nyhedsværten markerer overgangen til næste indslag eller at det åbenlyst fremgår, at indslaget skifter emne eller aspekt. Nyhedsoversigten i starten af programmerne, som kort opridser hvad udsendelsen bringer, og sammenfatninger eller opsummeringer af allerede viste pointer tælles ikke med som indslag.

Udvælgelse af nyhedsindslag

Det er en kompliceret opgave at afgrænse nyhedsindslag, der omhandler handicap og personer med handicap fra indslag, der indeholder et eller flere af de valgte søgeord, men hvis indhold ikke behandler emnet handicap og personer med handicap. Derfor er det nødvendigt at opstille en række kriterier, der sikrer, at indholdet er relevant i forhold til indholdsanalysens formål. Følgende kriterier benyttes i udvælgelsen af relevante indslag:

- At indslaget omhandler handicap og personer med handicap eller at personer med handicap medvirker i indslaget.
- At indslaget har en tydelig kobling til konsekvenserne for de pågældende personer.
- At indslag om ulykker og forskning berører de skildrede personers livssituation.
- At identiske indslag i forskellige nyhedsudsendelser regnes som dubletter og dermed kun tælles som ét indslag.

I alt er 151 indslag fundet relevante på baggrund af indholdsresuméet, men ved senere gennemsyn er 46 af disse fravalgt, idet de ikke opfylder udvælgelseskriterierne. Nedenfor oplistes tre eksempler på fravalg⁴.

2010-02-03, TV Avisen 18.30, fundet med søgeordet "kørestol":

"Der er en stigende efterspørgsel på hjælpemidler til svært overvægtige. Direktør for COBI REHAB Keld Jørgensen fortæller, at hans virksomhed fremstiller kørestole der kan bære op til 450 kg. Alene i år er salget i COBI REHAB steget med 25 procent. Professor ved Institut for Human Ernæring på Københavns Universitet Arne Astrup mener ikke, at stigningen i antallet af overvægtige vil vende. Ifølge producenterne er det primært det offentlige, der bestiller hjælpemidlerne til patienter."

2010-11-27, TV Avisen 18.30, fundet med søgeordene "psykiatrisk" og "ADHD":

"Mange børn, der ikke trives i skolen, bliver i stigende grad henvist til børne- og ungepsykiatrien, men mere end hvert tredje barn har ikke en psykiatrisk lidelse og bliver derfor sat på venteliste, og det går ud over barnets selvværd. Ifølge overlæge Jens Buchhave ved børne- og ungdomspsykiatrien er skoler og forældre for hurtige til at tro, at børnene lider af depressioner eller ADHD. Cirka 16.000 børn og unge blev henvist i 2009, men her blev mere end hver tredje sendt tilbage. De mange henvisninger betyder samtidigt ventelister for de børn og unge, der rent faktisk har brug for psykiatrisk hjælp, fortæller Jens Buchhave. Børnepsykolog Michael Kaster vurderer, at det også kan være skadeligt for de børn og unge, der henvises til behandling i psykiatrien, uden at have brug for det."

2011-09-02, TV Avisen 21, fundet med søgeordet "invalideret":

"Libysk fodboldtalent invalideret. Esam Maree var engang en lovende fodboldspiller i Libyen, men det ændrede sig en julidag i 1996, da han overværede en fodboldkamp på et stadion i Tripoli. Kampens taberhold, Itihad, havde en glødende fan i en af Muammar Gaddafis sønner, Muhammed, og som konsekvens af det dårlige kampresultat indtog 25 mænd stadion og begyndte at skyde vildt omkring sig. Esam Maree blev ramt af to skud og kom aldrig igen til at spille fodbold."

Der er dog også indslag, som er fravalgt udelukkende på baggrund af indholdsresuméet. Af de fravalgte indslag er det muligt at identificere to overgribende emner; det første emne omhandler Anders Breivik og fokus er på, hvorvidt Breivik kan kategoriseres som sindssyg eller ej, og det andet emne omhandler fangeflugt fra psykiatriske hospitaler og fokus er udelukkende på, hvorvidt sikkerheden sådanne steder er god nok. Benævnelse af henholdsvis psykisk syge og sindssyge i en sådan kontekst kan givetvis have en indvirkning på seernes opfattelse af disse, men det må antages, at såfremt sådanne indslag medtages, vil det medføre en skævvridning af indholdsanalysens resultater, idet indslagene ikke behandler emnet handicap og personer med handicap. Nedenfor ses to eksempler på sådanne fravalg:

2011-07-24, TV Avisen 18.30, fundet med søgeordet "sindssyg":

"Manden bag terrorangrebet i Oslo, Anders Breivik, er inspireret af middelalderens tempelriddere og ser sig selv som en moderne kristen korsfarer, der kæmper mod det onde. Det fremgår af det materiale, som gerningsmanden selv har lagt ud på nettet. Historiker dr. phil. Kurt Villads Jensen forklarer, at man dengang anså muslimerne for at være det modsatte af en kristen - nærmest et ikke-menneske. Breiviks forsvarer fortæller, at gerningsmanden selv betegner terroraktionen i fredags som grusom, men nødvendig. Psykiater Henrik Day-Poulsen forklarer, at Breivik er en mand, der har en stærkt selvovervurderende tendens. Ud fra det, der står i Breiviks manifest, så er der ikke tale om en normal person, vurderer Henrik Day-Poulsen. Men derfor er der ikke nødvendigvis tale om en sindssyg person, påpeger han."

⁴ Resuméerne i dette afsnit er kopieret fra Infomedias database

2010-03-12, TV Avisen 21, fundet med søgeordet "psykisk":

"Sagen om den drabsstiftede somaliske mand, som flygtede fra retspsykiatrisk afdeling i Aalborg, gør nu, at sikkerheden i hele landet bliver strammet. For at undgå, at flere psykisk syge kriminelle flygter, skal hospitalerne nu ses efter i sømmene. Danske Regioner har bedt Kriminalforsorgen om at hjælpe med at sikre bygninger ordentligt."

Nedenfor ses tre eksempler på indslag som er medtaget, idet de opfylder udvælgelseskriterierne:

2010-01-26, TV Avisen 21, fundet med søgeordene "døve" og "psykisk":

"Omkring 700 virksomheder med et socialt formål ser dagens lys hvert år. En af dem er Allehånde Køkken, en dansk cateringvirksomhed for døve, hvor kokkeelev Markus Madsen drømmer om sin egen restaurant, og målet med Allehånde Køkken er at skabe et anderledes projekt med fokus på mennesker, fortæller direktør Henrik Rieper. Andre sociale virksomheder er den CO2-neutrale købmand Pure Green og en it-virksomhed for psykisk sårbare. Ifølge Lars René Petersen, direktør for Center for Socialøkonomi, var der i 2009 en vækst på cirka 40 procent for virksomheder med et socialt formål. Kommuner som Kolding, Stevns og København støtter sociale virksomheder."

2010-10-13, Deadline 17, fundet med søgeordet "psykisk":

"Forsvarsminister Gitte Lillelund Bech præsenterede i dag regeringens veteranudspil, som blandt andet byder på et veterancenter, styrket genoptræning og en ligestilling mellem psykisk og fysisk sårede soldater. Den fysisk skadede konstabel Kristian Nielsen er tilfreds med den øgede fokus på psykiske skader. Han savner dog helt konkrete tiltag. Formand for Hærens Konstabel og Korporalforening Flemming Vinther mener, at forudsætningerne for forbedringer er på plads. Nu venter han blot på at se de flotte ord omsat til praksis."

2011-10-24, TV Avisen 18.30, fundet med søgeordene "handicappede" og "udviklingshæmmede":

"På botilbuddet Kirketoften i Mariagerfjord Kommune skal handicappede, der ikke selv kan hjælpe til med at tilberede deres mad, betale et ekstra gebyr. Pårørende Marna Jensen mener, at det er uretfærdigt, da gebyret rammer de svageste. Det såkaldte kostforarbejdningsgebyr er indført i flere kommuner, men Kommunernes Landsforening (KL) har ikke tal på, hvor mange kommuner, det drejer sig om. Ifølge landsforeningen for udviklingshæmmede, LEV, er gebyret problematisk. De berørte har jo ikke mange penge i forvejen, påpeger landsformand for foreningen Sytter Kristensen. KL fastslår, at gebyret er lovligt, og at flere sager er prøvet i Det Sociale Nævn. Formand for Folketingets Socialudvalg Özlem Cekic (SF) understreger, at handicappede borgere ikke skal diskrimineres. Disse borgere skal hjælpes og ikke straffes, mener hun."

Alle indslag der på baggrund af indholdsresuméet opfylder udvælgelseskriterierne er efterfølgende anskaffet gennem Nationalbiblioteket, der indsamler, bevarer og tilgængeliggør danske TV- og Radioudsendelser (Statsbiblioteket). En komplet liste over samtlige bestilte nyhedsudsendelser, også indeholdende indslag, der ved senere gennemgang er fravalgt grundet manglende opfyldelse af udvælgelseskriterierne, er vedlagt som bilag 3.

Frafald

Der er få udsendelser, der ikke kunne anskaffes gennem Nationalbiblioteket, da de ikke fandtes i deres arkiv – disse kategoriseres som frafald.

Tabel E: Fravalgt af udsendelser

2010-01-06 TV Avisen 21
2010-03-22 Deadline 22.30
2011-07-11 TV Avisen 18.30
2011-10-29 TV Avisen 18.30

Det kan dog ikke udelukkes, at ét eller flere af indslagene i udsendelserne ville blive frasorteret grundet manglende relevans i forhold til udvælgelseskriterierne.

To syntetiske uger

For at klarlægge i hvilken udstrækning DR's nyhedsudsendelser repræsenterer handicap og personer med handicap, gennemses samtlige indslag i de valgte udsendelser under to såkaldte syntetiske uger. Undersøgelsen af de syntetiske uger giver samtidig et indblik i, hvor stor en datamængde der mistes ved anvendelsen af søgeord. Ved at udvælge to tilfældige kalenderuger i et år risikerer man, at de enkelte ugers nyhedsindhold får en uforholdsmæssig stor indvirkning på analysen og at resultaterne dermed ikke bliver repræsentative og pålidelige. Dette søges undgået ved at konstruere to syntetiske uger. Gennem lodtrækning er en uge i henholdsvis 2010 og 2011 sammensat - lodtrækningen er foregået således, at der under hvert år er udtrukket syv måneder, et ugenummer i hver af månederne og slutteligt en ugedag. Der er taget højde for at undgå dage, der indeholder et særligt fokus på handicap og personer med handicap og følgende datoer er derfor ikke medtaget i de to syntetiske uger; "FN's Internationale handicapdag" d. 3. december (2010 og 2011) og "I handicapdrættens tegn" d. 29. september (2011).

De to syntetiske uger udgøres af følgende dage:

Tabel F: Syntetiske uger, år, dato og ugedag

År 2010	Uge	År 2011	Uge
Mandag d. 31. maj	22	Mandag d. 9. maj	19
Tirsdag d. 21. december	51	Tirsdag d. 22. marts	12
Onsdag d. 6. januar	1	Onsdag d. 9. november	45
Torsdag d. 24. juni	25	Torsdag d. 9. juni	23
Fredag d. 9. april	14	Fredag d. 16. september	37
Lørdag d. 27. februar	8	Lørdag d. 24. december	51
Søndag d. 21. november	46	Søndag d. 6. februar	5

Indholdsanalysens to datamængder, den kvantitative del og de to syntetiske uger, analyseres hver for sig.

Handicap; hvor meget og hvordan

Et formål med den kvantitative undersøgelse er at undersøge, i hvilken udstrækning og hvordan DR's nyhedsudsendelser repræsenterer handicap og personer med handicap.

Der er i alt identificeret 105 nyhedsindslag omhandlende handicap og personer med handicap⁵, hvis samlede længde svarer til seks timers analyseret sendetid. Sammenlagt blev der i 2010 og 2011 sendt 1285 timer og 30 minutters nyhedsudsendelse. Dette tal er udregnet ved at undersøge den gennemsnitlige varighed af de enkelte nyhedsprogrammer i henholdsvis 2010 og 2011, hvorefter varigheden er ganget med antal uger i disse to år. Eksempelvis varede TV Avisen 18.30 i gennemsnit 30 minutter i 2010. Disse 30 minutter er herefter ganget med 52 uger for at få årets samlede antal minutters sendetid. Der er taget højde for, at der i 2010 var 53 fredage og i 2011 53 lørdage.

⁵ Se bilag 4 for en liste over samtlige nyhedsindslag, der indgår i indholdsanalysen

For at beregne hvor mange procent handicap og personer med handicap udgør, divideres den samlede sendetid hvori handicap og personer med handicap indgår med den samlede sendetid for alle nyhedsudsendelserne. Resultatet bliver, at handicap og personer med handicap udgør 0,47 procent af nyhedsudsendelsernes totale sendetid⁶. Det vil sige, at i en gennemsnitlig uge indeholdende 12 timer og 20 minutters nyhedsudsendelse omhandler ca. 3 minutter og 30 sekunder handicap og personer med handicap.

Handicappets betydning

Nyhedsindslagene kan handle mere eller mindre om handicap og personer med handicap og det undersøges derfor, hvorvidt det overordnede emne eller personerne har en central eller en mere underordnet betydning i indslaget som helhed.

Tabel 1: Handicappets og personer med handicaps betydning i indslaget, antal og procent

Betydning	Antal	Procent
Central	67	64
Underordnet	38	36
Total	105	100

I tabel 1 ses det, at handicap og personer med handicap har en central betydning for indholdet i 64 procent af nyhedsindslagene og i de resterende 36 procent en underordnet betydning, hvilket svarer til, at to ud af tre indslag har et tydeligt fokus på handicap og personer med handicap.

Et eksempel, hvori handicap og personer med handicap har en central betydning, omhandler en ny behandling mod sclerose, der gør livet afgørende lettere for patienterne. I indslaget gives detaljeret information om sclerose og en kvinde med diagnosen medvirker (2010-01-25, TV Avisen 21).

Et eksempel, hvori handicap og personer med handicap derimod har en underordnet betydning, omhandler forskeren Milena Penkowa, som er anklaget for at svindle med forskningsmidler. Hun har blandt andet fået penge af Scleroseforeningen, som nu føler sig snydt. I indslaget medvirker en kvinde med sclerose, som udtaler sig om sagen (2011-02-12, TV Avisen 18.30). Her har handicap og personen med handicap en underordnet betydning, idet fokus udelukkende er rettet mod svindelsagen og ikke mod selve handicappet.

Specificering af handicap

Tabel 2 viser, hvilke ord og udtryk der i nyhedsindslagene anvendes om personer med handicap. Nogle af udtrykkene forekommer i flere indslag.

⁶ Se bilag 5 for en specificeret udregning

Tabel 2: Ord og udtryk som anvendes for at beskrive handicapet

ADHD	Mistet fod, - højre ben
ADD	Mistet førligheden i venstre arm
ALS	Multihandicappet
Amputeret-, ben, begge ben, venstre ben, arm	Muskelsvind
Aspergers, -syndrom	Nyresyg
Autisme, autistiske træk, infantil autist	Opmærksomhedsforstyrrelse
Blind	Ordblind
Blodprop i hjernen	Parkinson
Defekt skulder	Piskesmæld
Deprimeret	Protese
Diabetes	Psoriasis
Downs Syndrom	Psykiatriske patienter
Døv, hørehæmmet	Psykisk-, syg, syge, sygdom, såret
Epilepsi, epileptiker	Psykisk udviklingshæmmet
Fibromyalgi	Psyko
Fysisk handicapet	PTSD
Genmutation	Sclerose
Gigt	Skizofreni
Hjerneskadet	Skudt i hovedet
Hjernesvulst	Spastisk lammet
Invaliderende bindevævslidelse	Spiseforstyrrelse
Krigstraumatiseret	Stærkt, -handicappet, -psykisk handicapet
Lam, -i den ene side, -i venstre side, -fra brystet, -fra livet	Svagtseende
Lettere manisk	Svært handicapet
Manglende knogle i arm	Tourettes Syndrom
Maniodepressiv	Udviklingshæmmet

I de 105 nyhedsindslag medvirker der i alt 134 aktører med handicap. En aktør kan være en enkeltperson eller en gruppebetegnelse. De forskellige ord og udtryk der forekommer om personer med handicap kategoriseres ud fra en række overgribende planer.

Tabel 3: Kategorisering af handicap, antal og procent

	Antal	Procent
Specifik beskrivelse	106	79
Abstrakt og overgribende	15	11
Psykisk betegnelse	9	6
Kun vist i billedform	2	2
Øvrig	2	2
Total	134	100

I tabel 3 ses det, at 106 ud af 134 aktører, 79 procent, i nyhedsindslagene defineres med en specifik beskrivelse af handicapet. Når beskrivelsen er upræcis, såsom "psykisk syg" eller "fysisk handicapet", kategoriseres handicapet som abstrakt og overgribende.

Hos de resterende 28 aktører, 21 procent, defineres handicapet ikke. 15 af disse beskrives på et abstrakt og overgribende plan, såsom "handicappede", "de handicappede", "stærkt/svært handicapet" og "handicapområdet". Et eksempel omhandler en kritik af Spar Nord, der giver "handicappede kunder"

dårligere renter end andre kunder. Personer med handicap nævnes som en overordnet gruppe, dog defineres det, at det omhandler personer med handicap, som har værger (2011-03-25, TV Avisen 18.30). Ni omtales som eksempelvis ”psykisk syge”, ”psykiatriske patienter”, ”psykisk såret” og ”psykiske problemer”, men den konkrete psykiatriske diagnose nævnes ikke. Hos to aktører bliver handicappet kun tydeligt i form af billeder og de resterende to beskrives som henholdsvis ”fysisk handicappede” og ”sårede soldater”.

Emneområder

Begrebet handicap dækker over et stort antal forskellige diagnoser og kan komme til udtryk på mange forskellige måder. Graden af handicap varierer fra sygdom til sygdom og fra person til person og selve handicappet kan være synligt eller usynligt. Det kan derfor være vanskeligt at udpege handicap som et særskilt emne i nyhedsudsendelserne og derfor må det beskrives ud fra en række forskellige perspektiver og sammenhænge. Derfor undersøges det, i hvilken sammenhæng emnet handicap og personer med handicap forekommer i nyhedsindslagene. Det emne indslaget handler mest om defineres som emneområde.

Tabel 4: Indslagenes fordeling på emneområder, antal og procent

	Antal	Procent
Kritik af praksis	38	36
Offentlig økonomi, besparelser	13	12
Beskæftigelse	13	12
Videnskab, teknologi, medicin	11	10
Krigsveteraner, behandling	9	9
Fritid og hobby	5	5
Erhvervede handicaps	4	4
Sociale arrangementer	4	4
Stigning i diagnoser	3	3
Tiltag, behandling	2	2
Kriminalitet, bedrageri, afpresning	1	1
DK som forgangsland	1	1
Adoptivbørn	1	1
Total	105	100

I tabel 4 ses det, at der i de 105 nyhedsindslag kan identificeres 13 emneområder, hvoraf ”kritik af praksis”, med 36 procent, er det emneområde, der forekommer i flest indslag. Det omhandler ofte en kritik rettet mod enten kommunen, regionen eller andre instanser, der varetager forskellige opgaver på handicapområdet. Et eksempel omhandler, at flere personer med handicap får afslag fra kommunerne, når de søger om støtte til handicapbiler, hvilket afdelingschef i foreningen PTU mener vil forringe deres livskvalitet (2010-08-07, TV Avisen 21).

De emneområder der optræder næsthøjest er ”offentlig økonomi, besparelser” og ”beskæftigelse”, som hver udgør 12 procent. Offentlig økonomi og besparelser omhandler oftest, at der skal spares på visse poster inden for handicapområdet og derefter følger en diskussion, hvor uenige parter kommer til orde. Et eksempel herpå omhandler, at Kommunernes Landsforening vil skære i hjælpen til personer med handicap og der foreslås brugerbetaling og billigere tilbud. Diskussionen omkring besparelser tages op med formanden for Danske Handicaporganisationer på den ene side og en borgmester på den anden

(2010-06-06, TV Avisen 18.30). Emnet beskæftigelse omhandler jobmulighederne for personer med handicap og er ofte rettet mod sociale arbejdspladser, vanskeligheder ved at skaffe et arbejde eller hvilke fordele der kan være forbundet med at ansætte personer med handicap. Et eksempel på sidstnævnte omhandler, at Bilka i Esbjerg har ansat 13 personer med udviklingshæmning. I indslaget fokuseres der på, at de udgør en særdeles stabil arbejdskraft og varehuschefen udtaler, at det er en ren vindersituation at have dem ansat (2010-10-05, TV Avisen 21).

Herefter følger emnet "videnskab, teknologi, medicin", som udgør 10 procent. Fokus er ofte på nye behandlingsformer eller teknologiske fremskridt, der kan hjælpe personer med handicap i deres hverdag. Et eksempel omhandler seks personer med handicap, som har fået nye spiseroboter. En mand med fysisk handicap udtaler, at robotten giver ham en større selvhjulpenhed (2011-05-12, TV Avisen 21).

Dernæst følger emnet "krigsveteraner, behandling" med 9 procent. Det omhandler hovedsagligt den behandling, som soldaterne henholdsvis modtager eller ikke modtager efter udstationering. Emnet er ofte forbundet med psykiske problemer såsom PTSD, som flere af soldaterne lider af. Et eksempel herpå omhandler, at 100 soldater hvert år får brug for psykiatrisk behandling efter at have været udsendt til krigsområder. Indslaget indeholder diskussioner og forslag om, hvilken behandling tidligere soldater med PTSD skal tilbydes (2010-07-15, TV Avisen 18.30).

Positive og negative nyheder

Nyheder kan være enten overvejende gode eller dårlige og i forlængelse heraf berette om positive eller negative hændelser. Som tidligere nævnt er en god historie normalt en dårlig nyhed – det vil sige, at det sensationelle i nyheden er, at noget går galt.

I bogen *Handicap>>perspektiv – viden fremadrettet* fremfører Sarah Glerup, at medierne rutinemæssigt skildrer livet med et handicap som defekt, isoleret og uværdigt – personer med handicap fremstilles altså på en negativ måde. Hun mener, dette er et problem, fordi det får konsekvenser for, hvordan mennesker med og uden handicap møder hinanden i den virkelige verden (Kurth & Jensen, 2011, s. 123).

På baggrund af ovenstående undersøges det, hvorvidt nyhedsindslagene om handicap og personer med handicap har en henholdsvis positiv, negativ eller neutral vinkel, forenklet sagt om de omhandler gode eller dårlige nyheder. I nogle tilfælde er indslagene både positive og negative og i andre ses ikke en specifik vinkel, hvilket gør dem neutrale.

Indslag der fokuserer på muligheder, forbedringer og deltagelse regnes som positive. Indslag som fokuserer på begrænsninger, ulighed og ikke-optimal behandling regnes derimod som negative.

Tabel 5: Positiv og negativ vinkel i indslagene, antal og procent

	Antal	Procent
Negativ	62	59
Positiv	28	27
Både og	13	12
Neutral	2	2
Total	105	100

I tabel 5 ses det, at 59 procent af nyhedsindslagene viser handicap og personer med handicap fra en negativ vinkel. Negative indslag omhandler ofte en kritik af praksis – eksempelvis en kritik af kommunernes beslutninger, den pågældende behandling indenfor et specifikt område eller lovgivningen. Et eksempel på et negativt indslag omhandler, at stadig flere psykisk syge børn må vente på behandling på trods af en officiel behandlingsgaranti (2010-08-25, TV Avisen 18.30). Et andet eksempel omhandler, at tusindvis af danskere med sukkersyge risikerer at skulle have amputeret benet, fordi behandlingen er for tilfældig og fordi der er forskel på, hvor hurtigt denne igangsættes (2011-03-04, TV Avisen 21).

27 procent af indslagene har en positiv vinkel. Et eksempel omhandler en dansk krigsveteran med alvorlig hjerneskade, som med behandling i et trykkammer har fået en del af førligheden tilbage (2010-07-22, TV Avisen 18.30). Et andet eksempel omhandler, at ny forskning på grise kan hjælpe patienter med psoriasis, så behandlingen bliver bedre og mere effektiv (2011-11-21, TV Avisen 18.30).

12 procent af indslagene har både en positiv og negativ vinkel. Et eksempel omhandler aktiv dødshjælp og i indslaget medvirker en mand fra USA, som har ALS. Han ønsker at dø, hvilket med aktiv dødshjælp er tilladt i delstaten Washington (2011-02-27, 21 Søndag). Indslaget er positivt, idet han får sit ønske om at dø opfyldt men samtidigt negativt, da det tydeligt beskrives, hvor invaliderende denne sygdom er.

2 procent af indslagene er neutrale. Et eksempel på et neutralt indslag omhandler, at flere voksne får stillet diagnosen ADHD og det fortælles, at mange bliver overraskede men også lettede (2011-04-04, TV Avisen 18.30). Der fokuseres hverken på overvejende positive eller negative sider ved at få stillet diagnosen ADHD.

Individ og kollektiv

Nyhedsindslagene undersøges ud fra, om personer med handicap vises fra et individuelt eller et kollektivt perspektiv. I den svenske undersøgelse *Mediernas Vi och Dom* (Camauër & Nohrstedt, 2006) er det analyseret, hvordan svenske lokalaviser rapporterer om indvandrere og indvandrerspørgsmål i forhold til to dimensioner; individ og kollektiv. Kollektiv repræsentation henviser til, at aktøren i billedet mangler navn eller ansigt, er udefinerbar og diffus og dermed er en abstrakt konstruktion. Individuel repræsentation henviser derimod til aktøren som noget konkret og dermed er det sværere at generalisere, objektivisere og stereotypificere. Udgangspunktet i den svenske undersøgelse er, at det er lettere for medierne at problemstemple en abstrakt social gruppe frem for en gruppe, som er afgrænset og konkret (Camauër & Nohrstedt, 2006, s. 168).

I nærværende undersøgelse anvendes samme klassificering som ovenstående. Individrepræsentation refererer til indslag, der omhandler eller fokuserer på en bestemt person eller en specifik gruppe personer, eksempelvis en afgrænset gruppe af personer med det samme handicap. Kollektiv repræsentation henviser derimod til indslag, der omhandler en bestemt samfundsgruppe, hvor det enkelte individ har en underordnet betydning eller er uvæsentlig i indslaget som helhed.

Tabel 6: Repræsentation i indslagene, antal og procent

	Antal	Procent
Kollektiv	78	74
Individ	27	26
Total	105	100

I tabel 6 ses det, at personer med handicap repræsenteres kollektivt i 74 procent af nyhedsindslagene. Handicap som emne behandles heri som et spørgsmål, der berører en samfundsgruppe frem for de enkelte individer. I indslag med en kollektiv repræsentation anvendes personer med handicap som illustration for et bestemt, ofte problemrelateret, emne. Dette vil sige, at personerne i sig selv er underordnede i forhold til emnet og at disse lige så vel kunne erstattes af andre personer med handicap.

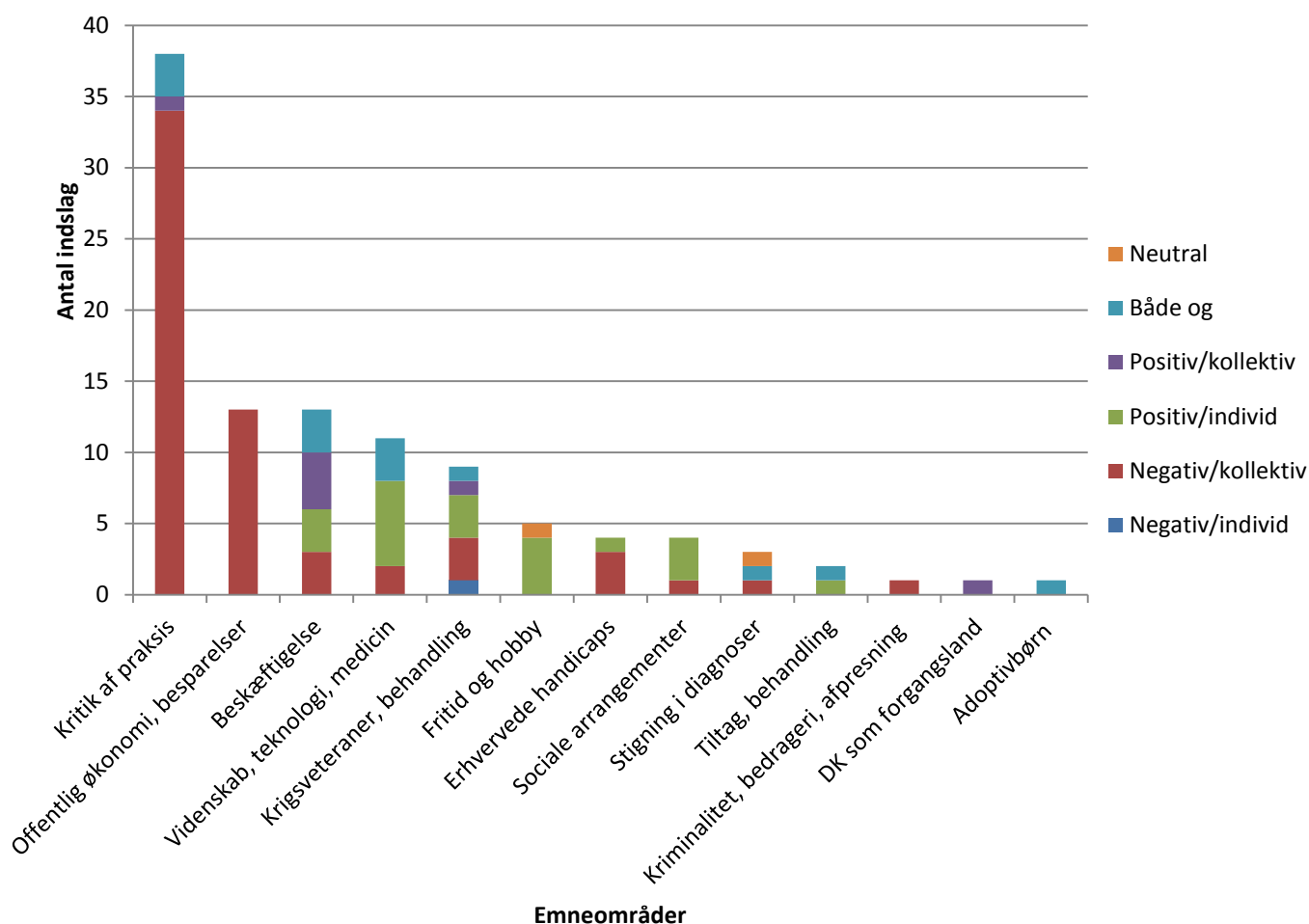
Et eksempel på ovenstående omhandler, at der på ti år er sket en fordobling i antallet af personer, der tager medicin mod ADHD. I indslaget medvirker en mor til to børn med ADHD og hun beskriver besværlighederne forbundet med at være mor til ADHD-børn (2010-03-29, TV Avisen 18.30). Det overordnede emne er således stigningen i antallet af personer, der tager medicin. Indslaget kunne lige så vel have medtaget andre, der tager medicinen og derfor repræsenterer de medvirkende personer en gruppe. Det er således ikke en enestående historie men et samfundsrelateret emne. Et andet eksempel omhandler, at regeringen og Kommunernes Landsforening ønsker, at børn med handicap så vidt muligt skal gå i almindelige folkeskoleklasser. I indslaget medvirker en dreng med infantil autisme og hans forældre. Forældrene udtrykker bekymring over, at sønnen skal gå i en almindelig folkeskoleklasse (2011-06-14, Deadline 22.30). Drengen og hans forældre benyttes således som illustration for en overordnet debat om børn med handicap i folkeskolen og det kunne lige så vel have været en anden familie med et barn med en anden form for handicap, der medvirkede i indslaget.

I 26 procent af indslagene repræsenteres personer med handicap derimod individuelt, hvilket vil sige, at indslaget specifikt fokuserer på den eller de enkelte personer med handicap og at historien er unik og uden en tilknyttet samfundsrelateret problemstilling. Et eksempel omhandler, at det hårde vintervejr giver mulighed for fornøjelser som skøjteløb, ishockey, isbådssejls og at køre på den frosne sø i kørestol. I indslaget medvirker en mand, som er kørestolsbruger og han udtrykker begejstring i forhold til at kunne køre over isen (2010-01-17, TV Avisen 18.30). Der er i indslaget specifikt fokus på denne mand og det unikke i, hvad man kan foretage sig i vintervejret og der er ikke tilknyttet noget samfundsrelateret eller problemorienteret til indslaget. Et andet eksempel omhandler, at dans er godt for parkinsonpatienter og derfor er flere af disse begyndt at gå til dans. I indslaget medvirker flere patienter, som udtaler sig om glæden forbundet med at danse, idet det hjælper dem til bedre at kunne holde balancen (2011-01-04, TV Avisen 21). Indslaget fokuserer specifikt på parkinsonpatienter, der danser - altså en afgrænset gruppe. Heller ikke her er der tilknyttet en samfundsrelateret problemstilling.

Emne, vinkel og repræsentation

For at undersøge hvorvidt der er emneområder, der markant udskiller sig ved at have en enten overvejende negativ eller positiv vinkel, kombineret med en individuel eller kollektiv repræsentation, kombineres emneområderne med positiv og negativ vinkel samt individuel og kollektiv repræsentation.

Diagram 1: Emneområder fordelt på negativ/positiv vinkel og repræsentation

Af diagram 1 kan det udledes, at 61 af de 105 nyhedsindslag har en kollektiv repræsentation kombineret med en negativ vinkel, hvilket vil sige, at indslagene omhandler en bestemt samfundsgruppe, hvor det enkelte individ har en underordnet betydning eller er uvæsentlig i indslaget som helhed og at indholdet fokuserer på begrænsninger, ulighed eller ikke-optimal behandling. Af disse 61 indslag udgøres 34 af emneområdet "kritik af praksis" og 13 af emneområdet "offentlig økonomi, besparelser" – sidstnævnte indeholder udelukkende kombinationen negativ/kollektiv.

Alle indslag med en individuel repræsentation, undtagen ét, har en positiv vinkel, hvilket vil sige, at de omhandler en bestemt person eller en specifik gruppe og at indholdet fokuserer på muligheder, forbedringer og deltagelse.

Overordnet kan det siges, at når indholdet i indslaget har en kollektiv repræsentation, har nyheden ofte en negativ vinkel og når indholdet har en individuel repræsentation, har nyheden ofte en positiv vinkel. Det kan udledes, at når DR's nyhedsudsendelser repræsenterer handicap og personer med handicap, er indslagene oftest en kombination af en kollektiv repræsentation og en negativ vinkel, oftest omhandlende emneområderne "kritik af praksis" og "offentlig økonomi, besparelser".

Typer af problemstillinger

I nyhedsindslag med en kollektiv repræsentation undersøges nyhedens problemstilling. Når repræsentationen er kollektiv er det ensbetydende med, at indslaget indeholder et problemområde, som er af samfundsmæssig interesse. Som tidligere nævnt er konflikt et nyhedskriterie, som ofte har stor betydning. Konflikter omhandler oftest konflikt mellem mennesker eller mellem personer og interesser, og giver seeren mulighed for at vælge side og identificere sig med den ene part.

Tabel 7: Typer af problemstillinger i indslagene, antal og procent

	Antal	Procent
Økonomiske omkostninger, besparelser	27	35
Rettigheder, lovgivning	26	33
Diagnosticering	8	10
Deltagelse i samfundet	7	9
Forbrydelse og straf, bedrageri og afpresning	4	5
Skader, kompensation	3	4
Arbejds miljø	2	3
Videnskab, teknologi, medicin	1	1
Total	78	100

I tabel 7 ses det, at 78 ud af de 105 nyhedsindslag indeholder en problemstilling. Med 35 procent er "økonomiske omkostninger, besparelser" den oftest forekommende problemstilling i indslagene. Disse omhandler som oftest, hvilke økonomiske omkostninger der er forbundet med bestemte former for handicap eller hvor på handicapområdet forskellige instanser har indført eller ønsker at indføre besparelser. I relation hertil debatteres emnet ofte ved at repræsentere personer med handicap, deres pårørende og forskellige repræsentanter for handicapforbund på den ene side og regionerne, kommunerne og politikerne på den anden side. Et eksempel herpå omhandler, at kommunernes udgifter på handicapområdet er løbet løbsk og at man bliver nødt til at gøre noget derved. Problemstillingen ses fra to vinkler med henholdsvis tilhængere og modstandere af at spare på området. Den ene side repræsenteres af Kommunernes Landsforening og Ikast-Brande kommune og den anden af Danske Handicaporganisationer samt Dansk Socialrådgiverforening (2011-04-04, TV Avisen 21).

Med 33 procent er den næsthøypigst forekommende problemstilling "rettigheder, lovgivning". Indslagene omhandler, hvilke rettigheder personer med handicap har og bør have samt den gældende lovgivning og lovforslag på området. Et eksempel omhandler, at mange personer med psykisk sygdom, der bor i egen bolig, lever under meget uhygiejniske forhold og dette problem vil socialministeren tage op med Kommunernes Landsforening (2011-06-05, 21 Søndag). Der er således fokus på, hvordan lovgivningen på området er og det diskuteres, hvordan man bedre kan hjælpe mennesker med psykisk sygdom. Tilsammen forekommer problemstillingerne "økonomiske omkostninger, besparelser" samt "rettigheder, lovgivning" i 68 procent af de indslag, hvor personer med handicap repræsenteres kollektivt.

Problemstillingen har en negativ vinkel i 61 af de 78 indslag, svarende til 78 procent. Ni indslag er både positive og negative, syv indslag har en positiv vinkel og ét er neutralt. Problemstillingen, når noget er af samfundsmæssig interesse og vedrør en større gruppe personer, er altså oftest forbundet med noget negativt. Et eksempel på et indslag som har en problemstilling, men hvor indslaget er af positiv art,

omhandler en mand, der efter mange års strid har vundet en sag vedrørende en parkeringsbøde. Han havde lovligt placeret et handicapskilt i bilen, men fik til trods herfor en parkeringsbøde og udtrykker nu glæde over at have vundet en kamp for alle bilister (2010-01-12, TV Avisen 18.30). Indslaget indeholder en problemstilling, idet det i princippet vedrører alle bilister, der uretmæssigt får en parkeringsbøde, og er derfor af samfundsmæssig interesse.

Sammenfatning

- Handicap og personer med handicap udgør 0,47 procent af DR's nyhedsudsendelsers totale sendetid.
- I 64 procent af indslagene har handicap og personer med handicap en central betydning for indslagets indhold.
- 21 procent af personer med handicap medvirker i indslag, hvori der ikke gives en specifik beskrivelse af deres handicap.
- De tre oftest forekommende emneområder i indslagene er "kritik af praksis", "offentlig økonomi, besparelser" samt "beskæftigelse". Sammenlagt udgør disse tre emner det hovedsaglige emne i 60 procent af indslagene.
- 59 procent af indslagene har en negativ vinkel og fokus er ofte rettet mod kritik af praksis eller mod økonomiske omkostninger på handicapområdet.
- I 74 procent af indslagene repræsenteres personer med handicap kollektivt, hvilket referer til, at personer med handicap anvendes som illustration for et bestemt, ofte problemrelateret, emne.
- De to problemstillinger der oftest forekommer i indslagene er "økonomiske omkostninger, besparelser" og "rettigheder, lovgivning". Tilsammen udgør disse 68 procent af de indslag, som indeholder en problemstilling.

Personer med handicap kontra øvrige aktører

Et andet formål med den kvantitative undersøgelse er at undersøge, hvordan DR's nyhedsudsendelser repræsenterer handicap og personer med handicap samt hvordan personer med handicap repræsenteres kontra øvrige medvirkende. Samtlige medvirkende aktører i nyhedsindslagene inkluderes. Aktører i denne sammenhæng kan både udgøres af personer eller organisationer og institutioner, såsom politiske partier, handicapforbund og myndigheder. I denne del af indholdsanalysen skelnes der mellem aktører med handicap og øvrige aktører. For at en aktør kan bedømmes som havende et handicap, skal det tydeligt fremgå gennem ord, billeder eller tekst.

Tabel 8: Aktører med handicap og øvrige aktører, antal og procent

Aktører med handicap	Antal	Procent	Øvrige aktører	Antal	Procent
Privatperson	97	73	Profession	74	25
Repræsentant for gruppe	23	17	Politiker	57	19
Profession	12	9	Privatperson	47	16
Sundhedsfaglig	-	-	Sundhedsfaglig	40	13
Rep. for handicapforbund	2	1	Myndighed	34	11
Myndighed	-	-	Rep. for handicapforbund	25	9
Arbejdsgiver	-	-	Arbejdsgiver	7	2
Studievært	-	-	Studievært	7	2
Øvrig	-	-	Øvrig	7	2
Ven/kollega	-	-	Ven/kollega	4	1
Politiker	-	-	-	-	-
Total	134	100	Total	302	100

I de 105 undersøgte nyhedsindslag medvirker sammenlagt 436 aktører - af disse er 31 procent aktører med handicap og 69 procent øvrige aktører. Der ses en markant overvægt af øvrige aktører og for hver person med handicap medvirker der altså to personer uden handicap.

Af tabel 8 kan det udledes, at aktører med handicap generelt repræsenteres som tilhørende en bestemt rolle - 90 procent udgøres af privatpersoner eller repræsentanter for en gruppe. I forhold til øvrige aktører ses en markant anderledes fordeling. Her medvirker 16 procent som privatpersoner og 79 procent i kraft af deres profession, såsom politikere, sundhedsfaglige, repræsentanter for handicapforbund, myndigheder eller studieværter. Øvrige aktører medvirker således primært som repræsentanter for samfundet eller i kraft af deres kompetencer eller erhverv, hvorimod aktører med handicap primært medvirker som privatpersoner. Forenklet kan det siges, at aktører med handicap hovedsageligt repræsenterer sig selv i indslagene, mens øvrige aktører repræsenterer forskellige dele af samfundet.

Handicapforbund repræsenteres 25 gange af øvrige aktører. Hyppigst medvirkende er *Danske Handicaporganisationer*, som repræsenteres seks gange - tre af disse gange af formand Stig Langvad, der er kørestolsbruger. Stig Langvad er medregnet som øvrig aktør de gange, det hverken gennem ord, billeder eller tekst fremgår, at han har et handicap. Det næsthøjest medvirkende handicapforbund er *Scleroseforeningen*, som repræsenteres fem gange. Øvrige medvirkende handicapforbund er *Foreningen PTU*, *Nyreforeningen*, *Scleroseforeningen*, *ADHD-Foreningen*, *Foreningen LEV*, *Hjerneskadeforeningen*, *Landsforeningen Autisme* og *Landsforeningen SIND*.

To aktører med handicap medvirker som repræsentanter for et handicapforbund og begge gange er det Stig Langvad, der repræsenterer Danske Handicaporganisationer. Han er i disse tilfælde kodet som aktør med handicap, idet det tydeligt fremgår gennem billeder, at han er kørestolsbruger.

Køn

En opgørelse af køn blandt øvrige aktører viser en nogenlunde ligelig fordeling - 42 procent af de medvirkende er kvinder og 51 procent er mænd. De resterende syv procent udgøres af gruppebetegnelser. Anderledes ser det ud blandt aktører med handicap, hvor 63 procent er mænd og 31 procent er kvinder. De resterende seks procent udgøres af gruppebetegnelser. En del af forklaring på dette kan være, at 23 af de 134 medvirkende, 18 procent, er mandlige krigsveteraner. En opgørelse fra 2011 viser, at antallet af kvinder i hæren blot udgør 6,4 procent af den samlede styrke og en endnu mindre andel af de, der bliver sendt i krig (Forsvarskommandoen, 2011). En naturlig følge heraf må være, at kvinder generelt er underrepræsenterede blandt krigsveteraner.

Alder

Blandt øvrige aktører er 93 procent af de medvirkende voksne mod 70 procent blandt aktører med handicap. En forklaring herpå kan være, at der blandt aktører med handicap er en høj andel af privatpersoner, som kan repræsenteres af alle aldersgrupper. Øvrige aktører repræsenteres fortrinsvis af samfundsrepræsentanter, såsom politikere, sundhedsfaglige, repræsentanter for handicapforbund, myndigheder og studieværter. Denne gruppe udgøres udelukkende af voksne og dette må givetvis have indflydelse på aldersgrupperingen.

At tale selv eller at omtales

I nyhedsindslagene undersøges det, hvorvidt aktørerne udtaler sig, refereres eller omtales. Det antages, at personer som udtaler sig eller refereres i større udstrækning har mulighed for at påvirke de sammenhænge, de medvirker i, end personer der omtales. I første tilfælde er personen aktiv i indslaget, hvorimod personer eller grupper der omtales er mere passive.

Tabel 9: Type af fremtræden for aktører med handicap og øvrige aktører, antal og procent

	Aktører med handicap		Øvrige aktører	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Udtaler sig	84	63	278	92
Refereres	-	-	9	3
Omtales	50	37	15	5
Total	134	100	302	100

Af tabel 9 kan det udledes, at 95 procent af øvrige aktører enten udtaler sig eller refereres, mod 63 procent blandt aktører med handicap. I alt medvirker 50 ud af de 134 aktører med handicap i nyhedsindslagene uden at komme til tale og dermed få mulighed for at påvirke de sammenhænge, de medvirker i. Af disse er otte en betegnelse for en gruppe, såsom "psykisk syge" eller "udviklingshæmmede", og 18 udgøres af børn, der primært omtales af deres forældre. De 24 resterende aktører er alle voksne, der medvirker uden at komme til tale og de vises ofte som baggrundsbilleder i indslagene. Blandt øvrige aktører omtales 15 ud af 302 og der er dermed relativt få øvrige aktører, der medvirker i indslag uden at komme til tale.

Det er endvidere undersøgt, hvem der taler om handicap og personer med handicap - dette kan både være som omtale af en specifik person med handicap eller en bestemt gruppe. Studieværterne er medregnet de gange, de aktivt omtaler handicap og personer med handicap, hvilket indbefatter, at de kommenterer eller vurderer personen eller gruppen, ud over hvad indslagetes øvrige aktører gør.

Af de 302 øvrige aktører er der 24 medvirkende i nyhedsindslagene, der ikke taler om handicap og personer med handicap. Disse er fratrukket i nedenstående tabel.

Tabel 10: Øvrige aktører der taler om handicap og personer med handicap, antal og procent

	Antal	Procent
Profession	68	25
Politiker	56	21
Privatperson	42	15
Sundhedsfaglig	40	15
Rep. for handicapforbund	25	9
Myndighed	22	8
Arbejdsgiver	7	2
Studievært	7	2
Ven/kollega	4	1
Øvrig	7	2
Total	278	100

I tabel 10 ses det, at handicap og personer med handicap ofte omtales af øvrige aktører, der medvirker i kraft af deres profession, som politikere eller sundhedsfaglige personer. Disse tre grupper udgør mere end halvdelen af alle øvrige aktører. Samtlige privatpersoner der omtaler handicap og personer med handicap er familiemedlemmer til aktører med handicap – altså udtaler ingen udenforstående privatpersoner sig om handicap og personer med handicap.

Privatperson eller talsmand

Det undersøges endvidere hvem de medvirkende repræsenterer og dermed hvorvidt de medvirker som privatpersoner, i kraft af deres profession, som repræsentanter for en gruppe eller som magthavere.

Tabel 11: Type af repræsentation blandt aktører med handicap og øvrige aktører, antal og procent

	Aktører med handicap		Øvrige aktører	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Privatperson	97	72	54	18
Profession	12	9	70	23
Repræsentant for gruppe	25	19	65	22
Magthaver	-	-	113	37
Antal aktører	134	100	302	100

Af tabel 11 kan det udledes, at over halvdelen af alle øvrige aktører medvirker i nyhedsindslagene grundet deres profession eller i kraft af at være magthavere. Dette står i kontrast til aktører med handicap, hvor ingen medvirker som magthavere og hvor blot 9 procent medvirker grundet deres profession. Af disse 9 procent medvirker alle fordi de, på trods af deres handicap, er aktive på

arbejdsmarkedet og fokus er herpå. Ingen aktører med handicap medvirker som repræsentanter for deres erhverv eller i kraft af deres kompetencer. I 91 procent af indslagene medvirker aktører med handicap som privatpersoner og de taler ud fra deres egen personlige situation eller som repræsentanter for en gruppe af personer med handicap, eksempelvis folk med hørehæmning, psykisk sygdom eller indlæringsvanskeligheder.

Blandt øvrige aktører medvirker 82 procent som repræsentanter for deres erhverv (eksempelvis læger, forskere eller direktører), som repræsentanter for en gruppe (eksempelvis Kommunernes Landsforening, Nyreforeningen eller Sundhedsstyrelsen) eller som magthavere (eksempelvis politikere eller Danske Regioner). I alt medvirker 54 øvrige aktører som privatpersoner og af disse er 42 familiemedlemmer til en eller flere aktører med handicap. Overordnet kan det siges, at aktører med handicap hovedsageligt medvirker som repræsentanter for den personlige sfære og øvrige aktører hovedsageligt som repræsentanter for den offentlige sfære.

Typen af handicap

Det undersøges, i hvilken udstrækning forskellige typer af handicap forekommer og dermed hvilken type af handicap, der får mest opmærksomhed i nyhedsudsendelserne. Når det er muligt, kodes aktøren efter typen af handicap og bedømmelsen af handicaptypen foretages ud fra de oplysninger, der i nyhedsindslaget fremkommer gennem ord, tekst eller billeder. Typerne kan forekomme i form af særskilte diagnoser eller som overgribende kategorier, såsom "psykisk syge" og "hørehæmmede", eller ved at et handicapforbund medvirker.

De forskellige typer af handicap inddeles i hovedkategorier. Til forskel fra SV-undersøgelsen vælger vi at benytte kategorier, der er identiske med de, der anvendes hos Vidensnetværket (Vidensnetværket). Vidensnetværket er et netværk oprettet som en del af regeringens handleplan fra marts 2006, hvis formål er at samle og sprede viden om handicap og beskæftigelse. Kategorien "udviklingsforstyrrelse, udviklingshæmning og hjerneskade" opdeles dog til tre selvstændige kategorier, så de efterfølgende er definerbare.

Tabel 12: Typen af handicap, antal aktører med handicap og procent

	Antal	Procent
Fysisk handicap/sygdom	56	41
Psykisk sygdom	23	18
Udviklingsforstyrrelse	16	12
Udviklingshæmning	15	11
Hjerneskade	8	6
Kommunikationshandicap	7	5
Ej definerbart	9	7
Antal	134	100

I tabel 12 ses det, at det i ni tilfælde ikke er muligt at definere typen af handicap. Disse forekommer alle i nyhedsindslag, hvori overgribende emner behandles, såsom besparelser på handicapområdet, egenbetaling for daginstitution til børn med handicap og lønkomensation til forældre, der passer eget barn med handicap. I disse tilfælde vises aktører med handicap, men typen af handicap fremgår ikke tydeligt.

Fysisk handicap/sygdom

Den største gruppe medvirkende udgøres af 14 aktører med ALS/sclerose og der ses to gennemgående emner i indslagene; et emne omhandlende en ny omdiskuteret behandling i udlandet, der kan lette dagligdagen for sclerosepatienter og et emne omhandlende offentlig økonomi og behandlingen af sclerose.

Med 12 aktører er krigsveteraner næsthøjest repræsenteret. Emnerne i indslagene omhandler behandlingen af fysisk sårede soldater, fantomsmerter hos soldater med amputationer, skabelse af arbejdspladser hos hæren til soldater med et pådraget bevægelsehandicap og en soldat der, trods en amputeret fod, deltager i New York Marathon.

To aktører med diabetes medvirker i indslag, der omhandler praktiserende lægers manglende diagnosticering af diabetes hos deres patienter. De resterende 21 aktører med fysisk handicap/sygdom har forskellige diagnoser, såsom diabetes, muskelsvind, piskesmæld, gigt, spastisk lammelse, genmutation, nyresygdom, fibromyalgi, psoriasis, Parkinson og generel fysisk handicap, men der ses ingen analysebar sammenhæng mellem disse og emnerne i indslagene.

Psykisk sygdom

Der medvirker 23 aktører med psykisk sygdom og der kan identificeres tre overordnede emner; 10 aktører medvirker grundet PTSD/krigstraume og fokus er i syv tilfælde på mangelfuld behandling af psykisk sårede soldater. Seks aktører medvirker grundet psykisk sygdom generelt og fokus er primært på utilstrækkelig behandlingen af psykisk syge patienter, herunder at et øget antal kriminelle lider af psykisk sygdom og at flere psykisk syge lever under meget uhygiejniske boligforhold. Dette forholdsvist store fokus på veteraner og psykisk sygdom generelt kan være et udslag af, at regeringen i oktober 2010 forelagde sit veteranudspil og at Det Konservative Folkeparti i september 2011 forelagde sit psykiatriudspil.

To aktører med psykisk sygdom medvirker, idet de har bibeholdt deres aktivitet på arbejdsmarkedet og de resterende fem aktører har diagnoserne manio-depressivitet, skizofreni, spiseforstyrrelser og Tourettes, men der ses ingen analyserbar sammenhæng mellem disse handicaps og emnerne i indslagene.

Udviklingsforstyrrelse

Der medvirker 16 aktører med udviklingsforstyrrelser. Ti har diagnoserne ADHD/ADD og opmærksomhedsforstyrrelse og fokus er primært på en øget stigning i diagnosticering og medicinering. Seks aktører medvirker grundet diagnoserne Autisme eller Aspergers - fokus er i fem tilfælde på ventetiden for udredning af sygdommene, herunder økonomiske omkostninger for regionerne, og i ét tilfælde er fokus på en ung mand med Aspergers, der har bestået sin studentereksamen med et højt karaktergennemsnit.

Udviklingshæmning

Der medvirker 15 aktører med udviklingshæmning. 13 af disse beskrives som generelt udviklingshæmmede og medvirker i indslag, der omhandler besparelser på handicapområdet, en stigning i antallet af kriminelle udviklingshæmmede, arbejdspladser til udviklingshæmmede og en speciel gudstjeneste afholdt for udviklingshæmmede. De resterende to aktører med udviklingshæmning har henholdsvis Downs syndrom og et "svært handicap".

Hjerneskode

Der medvirker otte aktører med hjerneskode. To af disse har epilepsi, hvoraf den ene medvirker i et indslag omhandlende forflytning af patienter grundet økonomiske omkostninger og den anden medvirker i et indslag omhandlende en privat indsamling. En aktør der har haft en blodprop i hjernen medvirker i to indslag - ét omhandler en kritik af, at ikke alle sygehuse kan give den optimale behandling mod blodpropper og ét omhandler egenbetaling for genoptræning. De resterende fire aktører med hjerneskode er henholdsvis en soldat, der er blevet skudt i hovedet, en kvinde med erhvervet hjerneskode, et barn med hjernesvulst og et multihandicappet barn.

Kommunikationshandicap

Der medvirker syv aktører med kommunikationshandicap. Fire aktører med hørehæmning medvirker i indslag med forskellige emner; to børn medvirker i et indslag omhandlende deltagelse i en opera, en mand medvirker i et indslag om en arbejdsplads udelukkende for hørehæmmede kokke og en kvinde medvirker i et indslag omhandlende egenbetaling af høreapparater. To aktører med synshandicap medvirker – det ene indslag omhandler en mand, der har sat hastighedsrekord i en bil og det andet omhandler en kvinde, der har haft besværligheder forbundet med at skaffe et job. Den sidste aktør er en ordblind skolepige, der på grund af økonomiske spørgsmål risikerer ikke at få den optimale hjælp.

Titel

Til forskel fra SV-undersøgelsen undersøges det, i hvilken udstrækning de medvirkende tildeles en titel i DR's nyhedsudsendelser. En titel kan forekomme som en præsentation af personen eller gennem tekst. Såfremt personens titel fremkommer i nyhedsindslaget, får seerne indblik i, hvad personen er og kan - hovedsagligt i relation til indslaget emne.

De tildelte titler inddeles i følgende grupperinger; *Beskæftigelse*, som indeholder stillingsbetegnelser og studieaktiviteter. *Uden for arbejdsmarkedet*, som omfatter betegnelser såsom førtidspensionist eller dagpengemodtager. *Handicap eller diagnose*, som omfatter specifikke betegnelser såsom sclerosepatient eller diabetiker. *Pårørende*, som omfatter betegnelser såsom mor til barn med handicap eller adoptivfar. *Ikke relevant/omtales* omfatter som oftest grupper, der medvirker i indslag uden tildeling af en titel gennem præsentation eller tekst. *Ej definerbart* omfatter de tilfælde, hvor titlen mangler eller ved en antagelig fejl ikke fremkommer.

Tabel 13: Titel, antal og procent

	Aktører med handicap		Øvrige aktører	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Beskæftigelse	49	36,5	267	88,5
Uden for arbejdsmarkedet	16	13	3	1
Handicap eller diagnose	12	9	-	-
Pårørende	-	-	24	8
Ikke relevant/omtales	49	36,5	1	0,5
Ej definerbart	8	5	7	2
Total	134	100	302	100

I tabel 13 ses det, at 36,5 procent af alle aktører med handicap præsenteres med en titel i nyhedsindslagene. Dette står i kontrast til øvrige aktører, hvor 88,5 procent præsenteres med en titel – dermed får seerne indblik i, hvad de medvirkende er og kan. 36,5 procent af alle aktører med handicap medvirker i indslag uden at få tildelt en titel, hvilket ligeledes står i kontrast til øvrige aktører, hvor dette blot er tilfældet i 2,5 procent. Hos aktører med handicap præsenteres ni procent udelukkende med deres specifikke handicap eller diagnose og seerne får dermed ikke kendskab til, hvad personerne er og kan, udover at have et handicap.

Det kan dog diskuteres, hvad præmissen eller udgangspunktet for nyhedsindslaget er og dermed om det er væsentligt for indslagets budskab, at man som seer får kendskab til, hvilken uddannelse eller hvilket job personen med handicap har. Det må antages, at såfremt man udtaler sig grundet sin position, eksempelvis som ekspert, politiker eller sundhedsfaglig, er det relevant at få kendskab til vedkommendes titel. Udtaler man sig derimod om eget handicap eller sygdom, er det ikke givet, at ens beskæftigelsestitel findes relevant at inddrage.

Stereotyper

Som tidligere nævnt tildeler medierne bestemte sociale grupper visse typer af egenskaber, opførsler eller tilbøjeligheder, som særligt fremhæves. Medierne betragtes som storproducenter i både skabelsen og opretholdelsen af stereotyper, da deres fremstilling af bestemte emner og personer hurtigt får karakter af sandhed. I den udstrækning man kan tale om, at der eksisterer et særligt medie billede af en bestemt gruppe af individer, må dette billede således være sammensat af mediernes stereotyper om gruppen.

Ud fra nogle på forhånd definerede stereotype roller undersøges det, hvordan personer med handicap repræsenteres. I definitionen af rollerne hentes inspiration fra Sarah Glerup (Glerup, 2009) samt Colin Barnes (Barnes, 1992), som begge har opstillet en række stereotype roller baseret på deres erfaring med film og mediers portrættering af personer med handicap. Deres definition af stereotyperne er primært inspireret af filmstudier og derfor er rollerne tilpasset og modereret, så de afstemmer nyhedsmediernes og sigtet med vores undersøgelse. Stereotyperne anvendes som generaliserende forenklinger for at kunne give et billede af, hvordan aktører med handicap hovedsageligt repræsenteres i DR's nyhedsudsendelser.

I nærværende undersøgelse defineres stereotyperne således; *offeret* er den, der fremstilles som udsat eller svag, ofte som hjælpeløs og afhængig af andre, *fighter* er den, der kæmper imod livets omstændigheder og forsøger at være uafhængig og stærk på trods af modgang og *helten* er den, der sejrer og udfører uventede præstationer på trods af sit handicap. I SV-undersøgelsen figurerer stereotyperne antagonist og skurk, men da disse ikke identificeres i vores empiriske materiale, behandles stereotyperne ikke nærmere.

Tabel 14: Stereotype roller, antal aktører med handicap og procent

	Antal	Procent
Ingen	75	56
Offer	50	37
Fighter	5	4
Helt	4	3
Total	134	100

Over halvdelen af alle aktører med handicap fremstilles ikke som stereotyper, hvilket indikerer, at visse typer af egenskaber, opførsler eller tilbøjeligheder ikke fremhæves ved aktørerne.

Af tabel 14 kan det udledes, at 59 ud af de 134 aktører med handicap fremstilles som stereotyper i nyhedsindslagene. Med 50 aktører er offerrollen den hyppigst repræsenterede stereotyp og aktørerne fremstilles som hjælpeløse, svage og uden mulighed for at påvirke egen situation. 37 ud af disse 50 aktører medvirker i indslag, hvor problemstillingen er "rettigheder, lovgivning" eller "økonomiske omkostninger, besparelser", eksempelvis retten til at få den optimale behandling mod blodpropper uanset hvor i landet man bor (2010-01-03, TV Avisen 18.30), lovligheden i at opkræve et ekstra madgebyr fra personer med svært handicap (2011-10-24, TV Avisen 18.30), kritik af kommunerne for utilstrækkelig behandling af psykisk syge, der bor i egen bolig (2010-10-19, TV Avisen 21) og besparelser der medvirker, at personer med handicap selv skal betale visse hjælpemidler (2010-04-01, TV Avisen 18.30). Fem aktører fremstilles som stereotypen fighter – en der kæmper mod livets omstændigheder og forsøger at være stærk trods modgang. Af disse fem medvirkende har tre aktører et fysisk handicap/sygdom og indslagene omhandler; en fysisk såret soldat, der dyrker idræt på eliteniveau og som har et mål om at arbejde på fuld tid under normale vilkår (2010-05-21, TV Avisen 18.30), en soldat der er lam fra livet og ned, men som ved hjælp af genterapi og ophold i et trykkammer nu kan bevæge sig uden hjælp (2010-07-22, TV Avisen 18.30) og en soldat, der har fået amputeret det ene ben og som uventet hurtigt er kommet til at gå igen (2010-09-01, TV Avisen 18.30). De sidste to aktører fremstillet som stereotypen fighter er henholdsvis en 65-årig kvinde med Downs syndrom, der stadig er i arbejde (2010-07-19, TV Avisen 18.30) og en udviklingshæmmet mand, der til alles tilfredshed har arbejdet to et halvt år i Bilka (2010-10-05, TV Avisen 21).

Fire aktører fremstilles som stereotypen helt – en der sejrer og som udfører uventede præstationer på trods af sit handicap. Af disse fire medvirker to aktører med fysisk handicap/sygdom og det første indslag omhandler en mand fra USA, der er lam, men som ved hjælp af ny behandling kan gå igen (2011-05-20, TV Avisen 18.30) og det andet omhandler en soldat, der har mistet foden, men som til trods herfor gennemfører New York Maraton (2011-11-13, 21 Søndag). De sidste to aktører medvirker i indslag, hvor det ene omhandler en ung mand med Aspergers, der på trods af sit handicap har taget en

studentereksamen (2010-06-25, TV Avisen 21) og det andet omhandler en blind mand, der har sat hastighedsrekord i bil (2010-04-02, Deadline 22.30).

Deltagelse eller passivitet

I bogen *Retorikkens aktualitet* beskrives det, at billeder har magt over det talte ord - når vi hører det talte ord, modtager vi information lidt efter lidt, i modsætning til vores umiddelbare opfattelse af et billede. Billeder har fortællermæssig styrke, idet de opfattes øjeblikkeligt og er intensive i deres udtryk og mening. Gode retoriske billeder indeholder æstetiske udtryk, der fungerer som følelsesmæssige anmodninger og som derfor kan udløse en omfattende følelsesmæssig respons (Kjeldsen, 2009).

Idet billeder har fortællermæssig styrke undersøges billedsekvenser og billedmiljøer i DR's nyhedsudsendelser. Dette er et kompliceret arbejde, da nyhedsudsendelser består af mange detaljer og motiver, som sammen med billedsekvenserne skaber komplekse kontekster med flere mulige tolkninger.

På baggrund af ovenstående gives en forsigtig illustration af, i hvilke billedmiljøer personer med handicap vises. Med billedmiljøer menes den billedkontekst, som en aktør med handicap befinder sig i, i størstedelen af den tid personen vises i billedet. En overordnet opdeling foretages mellem privat og offentligt miljø, hvor privat henviser til et hjemmemiljø og offentligt til et miljø, der er tilgængeligt for almenheden.

Det undersøges desuden, hvorvidt aktører med handicap vises som aktive og dermed deltagende, eller passive og dermed udenforstående i billedet. Aktører vurderes som aktive, når de; indgår i en social sammenhæng – eksempelvis med venner, familie, arbejdskammerater, og/eller interagerer med andre – eksempelvis diskuterer eller deltager i sociale aktiviteter, og/eller agerer på egen hånd – eksempelvis gennem idræt, udtaler sig om bestemte emner eller optræder.

Omvendt vurderes aktører som passive, når de ikke indgår i en social kontekst, interagerer med andre og/eller reagerer på egen hånd. I 11 tilfælde vises aktører med handicap ikke i nyhedsbilledet og deres medvirken er udelukkende i form af omtale. Disse 11 aktører er fratrukket i nedenstående tabel.

Tabel 15: Billedmiljø og aktivitet/passivitet

	Type af billedmiljø		Total
Aktør med handicap fremstilles som	Privat	Offentlig	
Passiv	2	2	4
Aktiv	62	57	119
Total	64	59	123

I tabel 15 ses det, at aktører med handicap er betydeligt mere aktive end passive i nyhedsindslagene og at fordelingen mellem visning i privat eller offentligt miljø er nogenlunde ligelig. Kun i fire tilfælde vises aktørerne passivt i billedmiljøet. To af disse aktører vises i en sygeseng - den ene er gigtsyg på et hospital (2010-07-02, TV Avisen 18.30) og den anden er en mand med lammelse, i et privatmiljø (2011-04-19, TV Avisen 18.30). De resterende to aktører vises begge siddende i en kørestol; den ene gives der ingen nærmere oplysning om (2010-01-12, TV Avisen 18.30) og den anden er et lille barn med svær epilepsi (2010-05-13, TV Avisen 18.30).

I hele 97 procent af indslagene vises aktørerne som aktive. Af de 57 der er aktive i offentligt miljø identificeres i 27 tilfælde ingen overgribende kontekster i forhold til det specifikke billedmiljø, aktørerne befinder sig i. Disse vises eksempelvis på Christiansborg, i en skov, på en tilfrosset sø og i en kirke. I 30 tilfælde er det muligt at konstruere en række overgribende kontekster i forhold til hvilken del af det offentlige miljø, aktørerne befinder sig i - 13 aktører medvirker i et arbejdsmiljø, ni i en sportslig sammenhæng, seks i et hospitalsmiljø og to ses i et uddannelsesmiljø.

Sammenfatning

- Aktører med handicap udgør en betydelig mere homogen gruppe i nyhederne end øvrige aktører. 90 procent af aktører med handicap udgøres af enten privatpersoner eller repræsentanter for en gruppe. Aktører med handicap medvirker primært som privatpersoner og repræsenterer sig selv i indslagene.
- Blandt øvrige aktører medvirker 79 procent som repræsentanter for samfundet eller i kraft af deres kompetencer eller erhverv.
- 63 procent af aktører med handicap udtaler sig i indslagene. For øvrige aktører er andelen, med 95 procent, cirka en tredjedel højere. I indslagene medvirker i alt 50 ud af 134 aktører med handicap uden at komme til tale og dermed få mulighed for at påvirke de sammenhænge, de medvirker i.
- Blot 9 procent af aktører med handicap medvirker i indslagene grundet deres profession og ingen medvirker som magthavere. Af disse 9 procent medvirker alle, idet de på trods af deres handicap er aktive på arbejdsmarkedet og fokus er herpå. Ingen aktører med handicap medvirker som repræsentanter for deres erhverv eller i kraft af deres kompetencer.
- 36,5 procent af aktører med handicap tildeles en titel. For øvrige aktører er andelen, med 88,5 procent, over dobbelt så høj. 36,5 procent af aktører med handicap medvirker i indslag uden at få tildelt en titel. Hos øvrige aktører er dette blot tilfældet i 2,5 procent. Ni procent af aktører med handicap præsenteres udelukkende med deres specifikke handicap eller diagnose.
- Over halvdelen af alle aktører med handicap, 56 procent, fremstilles ikke som stereotyper i indslagene. 37 procent fremstilles som stereotypen offer, fire procent som fighter og tre procent som helt.
- I 97 procent af indslagene vises aktører med handicap som aktive og fordelingen mellem visningen i privat eller offentligt miljø er nogenlunde ligelig.

De to syntetiske uger

Formålet med at konstruere to syntetiske uger er at undersøge, hvor mange nyhedsindslag der omhandler handicap og personer med handicap. Der gives en beskrivelse af de identificerede indslag og der foretages en undersøgelse af, hvorledes DR's nyhedsudsendelser repræsenterer handicap og personer med handicap.

Til forskel fra den kvantitative undersøgelse kan der i de syntetiske uger identificeres:

- Indslag hvori personer med handicap kun forekommer perifert ved eksempelvis at blive vist i baggrundsbilleder.
- Indslag hvori personer med handicap medvirker og udtaler sig om spørgsmål, som ikke er relateret til deres specifikke situation eller handicap.
- Indslag hvori personer med handicap medvirker i kraft af deres profession eller kompetencer, uden fokus på deres handicap.

I alt er 449 indslag identificeret i 48 nyhedsudsendelser. Alle indslag er talt med, inklusiv indslag i sportsnyhederne og vejret.

Tabel G: Antal udsendelser og indslag i de to syntetiske uger

Program	Udsendelser	Indslag
TV Avisen 18.30	14	211
TV Avisen 21	9	118
21 Søndag	2	28
Deadline 17	10	54
Deadline 22.30	13	38
Total	48	449

Alle nyhedsindslag omhandlende handicap og indslag hvori personer med handicap medvirker, enten i form af at udtale sig, blive omtalt eller set i billedform, undersøges.

Det søges at afgrænse handicap fra spørgsmål af mere generel karakter, såsom forskning, sygdom eller alderdom. Et afgørende udvalgs-kriterie er derfor, at repræsentationen skal indeholde en direkte kobling til konsekvenserne for de pågældende personer og at videnskabelige resultaters betydning for de påvirkede tydeligt skal fremtræde. En yderligere afgrænsning er, at identiske indslag i forskellige nyhedsudsendelser tæller som dubletter og de medregnes således kun som ét indslag. I sådanne tilfælde medtages det indslag, hvis indhold er mest detaljeret og omfangsrigt.

Ud fra ovenstående udvalgs-kriterie er ét indslag frasortet. Det omhandler et plejehjem, hvis beboere skal på ferie og sidst i indslaget nævnes det af studieværten, at der på ferien medbringes 15 kørestole og ni rollatorer. I baggrundsbilledet vises en kvinde med rollator og en af de øvrige medvirkende ses med en stok (2010-05-31, TV Avisen 18.30). Indslaget er fravalgt på baggrund af det argument, at det ikke omhandler handicap og at der ikke er en direkte kobling til konsekvenserne for de pågældende personer.

Ud af de 449 nyhedsindslag omhandler fem handicap og personer med handicap. Det bemærkelsesværdige er, at disse indslag, på nær ét, ligeledes indgår i den kvantitative undersøgelse,

hvilket vil sige, at indslagene også er opfanget med de udvalgte søgeord. Der er kun identificeret ét indslag, som ikke indgår i den kvantitative undersøgelse. Dette er et indslag, som kun blev fundet i TV Avisen 21, men i de to syntetiske uger også figurerer i TV Avisen 18.30 i en udvidet udgave. Indslaget er en dublet, altså samme indslag som tidligere fundet, bare i en længere udgave og kun det indslag, der er mest detaljeret og omfangsrigt, er medtaget.

Da et af indslagene kategoriseres som dublet, er der således fire indslag, som omhandler handicap og personer med handicap. Dette modsvarer 0,89 procent af de 449 nyhedsindslag i de to syntetiske uger. I det følgende beskrives de fire identificerede indslag og der foretages en opsamling af fundene heri.

2010-04-09, TV Avisen 21

Nyhedsindslaget omhandler betaling af høreapparater. Kommunerne betaler på nuværende tidspunkt for apparaterne, men det foreslås, at danskerne fremover selv skal betale for disse.

I indslaget medvirker Birthe Pagh, en voksen kvinde med titlen "hørehæmmet". Det forklares, at hun er dybt afhængig af sit høreapparat og samtidig afhængig af, at kommunen betaler dette. I billedet ses Birthe, der indsætter sit høreapparat. Hun udtaler, at der i hendes budget ikke er penge til at købe et høreapparat og hvis ikke hun havde apparatet, ville hun være ude af arbejdsmarkedet, sidde som sygemeldt eller som pensionist og være totalt socialt isoleret.

Borgmester Lars Krarup udtaler sig om økonomien i dette aspekt og tager fat på en diskussion om, hvad skatteborgernes penge skal bruges til. Konsulent for Ældresagen Zen Dohnen udtaler, at mange vil fravælge at få et høreapparat, såfremt de selv skal betale for dette. Hun fastslår, at et ubehandlet høretab indebærer en højere risiko for depressioner, selvmord og andre former for psykiske lidelser.

Det overordnede emne i dette indslag er økonomi og økonomiske omkostninger og indeholder en diskussion om, hvad henholdsvis borgeren og kommunen skal betale. Selve handicapet, at være hørehæmmet, har en central betydning i indslaget. Det omhandler ikke, hvordan det er at leve som hørehæmmet, men om de udgifter der er forbundet hermed. Birthe Pagh fremstilles i indslaget som offer for kommunens eventuelle beslutning om egenbetaling af høreapparat.

2010-05-31, TV Avisen 18.30

Nyhedsindslaget omhandler, at psykisk syge eks-soldater svigtes af kommunerne, hvilket fremgår af en opgørelse fra soldaternes fagforening. Kritikken lyder, at kommunerne ikke er gearede til at tage sig af de syge krigsveteraner.

I indslaget medvirker Thomas Frederiksen, der præsenteres som førtidspensionist. Det beskrives, at han har været plaget af traumer, siden han vendte hjem fra sin udstationering i 1994 og han udtaler, at han har problemer med høje lyde og at han går i en stor bue uden om forskellige folkemængder. Det forklares, at han trods psykiske problemer har været sendt fra den ene arbejdsprøvning til den anden. Han udtaler, at han overhovedet ikke synes, der har været nogen forståelse for, at han havde det dårligt. Først for to år siden fik han tilkendt førtidspension efter at have været i systemet i 15 år. I indslaget ses Thomas Frederiksen i sit hjem, udenfor i færd med at klippe hæk og med en taske, som han sætter ind i et skur.

Udvalgsformand for Kommunernes Landsforening Erik Nielsen udtaler, at der også findes andre, som er udsat for alvorlige ulykker og som også er traumatiserede, men at noget tyder på, at der er behov for en særlig indsats i forhold til syge krigsveteraner. Forsvarsminister Gitte Lillelund Bech barsler med en ny veteranpolitik og hun udtaler, at man skal have et helhedssyn på den enkelte soldat og at det ikke er soldaten, der skal finde ud af, hvem der kan hjælpe med hvad, men det offentlige system.

Heine Stefansen, eks-soldat og medhjælper i Livlinen HKKF, udtaler, at når man har PTSD er alt ukendt skræmmende. Det fortælles, at han selv lider af krigstraumer efter sin tid som udsendt soldat, men at han nu er i stand til at have en deltidsstilling, hvor han forsøger at hjælpe eks-soldater videre og opfordrer kommunen til at give dem ro. Heine Stefansen forklarer, at eks-soldaterne låser sig inde derhjemme og tanken om at de skal i aktivering eller jobprøvning er nok til, at nogle af dem tager livet af sig selv.

Det overordnede emne i indslaget er krigsveteraner og behandling af disse, og selve handicappet, PTSD og krigstraumer, har en central betydning. Som seer får man både at vide, hvordan det er at leve med PTSD og hvordan behandlingen eller mangel på samme kan påvirke syge eks-soldater. Både Thomas Frederiksen og de omtalte eks-soldater fremstilles som ofre i indslaget – både for krigen, kommunens behandling og deres psykiske sygdom.

2011-06-09, Deadline 17

Nyhedsindslaget er en studiedebat og omhandler, at politikere har skåret ned på behandlingen af psykisk syge kriminelle og at behandlingen af alvorlige sindssygdomme ofte er utilstrækkelig. Forfatter og retspsykiater Peter Kramp er i studiet med sin bog *Sindssyg i Gerningsøjeblikket*, som blandt andet omhandler hans arbejde i retspsykiatrien. Han understreger, at antallet af psykisk syge kriminelle stiger og at hovedparten af disse lider af skizofreni. Han har været medvirkende i udarbejdelsen af en forskningsrapport, hvori det beskrives, at der er en sammenhæng mellem hvor mange sengepladser, der er på de psykiatriske afdelinger og antallet af drab, drabsforsøg og ildspåsættelser begået af psykisk syge. Peter Kramp forklarer hvad sygdommen skizofreni indebærer og hvorfor indlæggelse og behandling er gavnligt for patienter med skizofreni. Han fortæller desuden, at reaktionen på forskningsrapporten er, at der ikke tross på resultaterne.

Sundhedsordfører fra Venstre Birgitte Josefsen og psykiatriordfører fra Socialistisk Folkeparti Özlem Cekic diskuterer efterfølgende emnet fra en politisk vinkel. Josefsen understreger, at det ikke er politikerne men regionerne, der afgør, hvor mange sengepladser der skal være de enkelte steder. Cekic fortæller om den udvikling, der har fundet sted i psykiatrien og hun understreger forebyggelse som afgørende frem for sengepladser. De argumenterer begge for, hvordan de mener, problemet kan løses, om der er et problem i deres optik og hvem der har brug for hvilken behandling.

Det overordnede emne i dette indslag er kritik af praksis. Det tager udgangspunkt i Peter Kramps kritiske bog, som de to politikere efterfølgende diskuterer. Selve handicappet, psykisk sygdom og især skizofreni, har en central betydning i indslaget. Kramp fortæller om sygdommen, hvad denne indebærer og hvad patienter med sygdommen har brug for. Psykisk syge kriminelle, herunder især personer med diagnosen skizofreni, omtales som gruppe og der medvirker ingen personer med handicap i dette indslag. Psykisk syge kriminelle fremstilles som ofre - ofre for mangel på sengepladser og for mangelfuld behandling.

2011-11-09, TV Avisen 18.30

Nyhedsindslaget omhandler, at hårdt ramte epilepsipatienter risikerer at skulle flytte fra Filadelfia, landets eneste specialhospital for epileptikere, og ud på de offentlige sygehuse. Regionerne ønsker ikke længere at benytte den selvejende institution så meget som hidtil og de sygehuse, der skal overtage behandlingen, mener ikke, at de er klar til opgaven. Studieværten advarer mod stærke scener i indslaget.

I indslaget ses 9-årige Anders, der beskrives som epileptiker og multihandicappet, og han vises i begyndelsen af indslaget under et epileptisk anfald. Hans mor og en behandler fra Filadelfia hjælper hinanden med at vende Anders og det forklares, at han får otte epileptiske anfald om dagen. Han er indlagt flere gange om året og moderen Susanne Langkilde udtaler, at hun ikke ved, hvad hun skal gøre med ham nu, idet der ikke er andre steder, der kan have og passe ham. Det fortælles, at moderen håber, at hendes søn er en af de heldige, der fortsat kan få plads på Filadelfia og hun udtaler, at Anders' liv og livskvalitet er afhængig af behandlingen. I indslaget ses Anders siddende i en kørestol og liggende i en seng og der vises desuden billeder fra Filadelfia, hvori flere patienter og personale indgår.

Det overordnede emne i indslaget er kritik af praksis og i forlængelse heraf økonomiske omkostninger. Handicappet epilepsi har en central betydning, idet konsekvenserne af kommunens beslutninger rammer de pågældende patienter og deres pårørende. Anders ses i et epileptisk anfald, men der er ikke fokus på, hvordan det er at leve med epilepsi eller hvad sygdommen indebærer. Anders kommer ikke selv til tale i indslaget, men gennem billeder fremgår det, at Anders grundet sit handicap formodentlig ikke er i stand til at udtale sig. I indslaget som helhed anvendes flere baggrundsbilleder, som illustrerer handicappet. Anders og epilepsipatienter som en overordnet gruppe fremstilles som ofre - ikke som ofre for deres handicap, men som ofre for kommunens beslutninger.

Sammenfatning

- Der er blot identificeret fire nyhedsindslag, hvori handicap og personer med handicap indgår - disse udgør 0,89 procent af det samlede antal indslag i de to syntetiske uger. Disse fire indslag indgår i forvejen i den kvantitative undersøgelse.
- Ingen indslag er identificeret, hvori personer med handicap forekommer perifert, eksempelvis gennem visning i baggrundsbilleder.
- Der medvirker ingen personer med handicap, som udtaler sig om spørgsmål, der ligger ud over deres specifikke situation eller handicap - disse medvirker kun, såfremt indslaget direkte omhandler handicap og deres udtalelser relaterer sig hertil.
- Ingen indslag er identificeret, hvori personer med handicap medvirker i kraft af deres profession eller kompetencer.
- Indslagene har alle en negativ vinkel, omhandlende besparelser, økonomiske omkostninger og kritik af gældende praksis.
- Samtlige personer med handicap fremstilles som ofre i indslagene – ikke primært som ofre for deres specifikke handicap, men som ofre for den pågældende situation, praksis og besparelser.

Sammenfattende resultater

Indholdsanalysens empiriske grundlag udgøres af 105 nyhedsindslag i den kvantitative undersøgelse og fire nyhedsindslag i de to syntetiske uger. Indslagene til den kvantitative undersøgelse blev frembragt gennem nøje udvalgte søgeord og derefter gennemset for relevans i forhold til udvalgskriterierne. Indslagene til de to syntetiske uger blev identificeret ved at gennemse samtlige nyhedsudsendelser i disse uger. Det er et omfangsrigt arbejde at søge og udvælge indslag, og der vil altid være en risiko for, at samtlige relevante indslag hvori handicap og personer med handicap indgår ikke opfanges og det kan ikke garanteres, at Infomedias resuméer er fyldestgørende. Vores erfaring er dog, at resuméerne er detaljerede og stemmer overens med selve indslagets indhold. Ved gennemgangen af de to syntetiske uger identificeredes fem nyhedsindslag omhandlende handicap og personer med handicap, hvoraf ét var en dublet. De resterende fire indslag blev ligeledes identificeret i den kvantitative undersøgelse og det kan dermed udledes, at metoden ved brug af søgeord i høj grad opfanger de indslag, hvori handicap og personer med handicap indgår.

En konstatering af indholdsanalysen er, at handicap og personer med handicap sjældent repræsenteres i DR's nyhedsudsendelser - dette fremgår af både den kvantitative del samt de to syntetiske uger. Blot 0,47 procent, modsvarende 6 timer af den samlede sendetid på 1285 timer og 30 minutter i 2010 og 2011, udgøres af handicap og personer med handicap. I de to syntetiske uger identificeredes 449 nyhedsindslag, hvoraf fire omhandler handicap og personer med handicap - dette modsvarer 0,89 procent af det samlede antal indslag. Som tidligere nævnt tilkendegiver 15,9 procent af befolkningen i den arbejdsduelige alder, at de har et handicap eller længerevarende helbredsproblem og derfor findes det bemærkelsesværdigt, at handicap og personer med handicap repræsenteres i så begrænset et omfang. De 0,47 procent inkluderer samtlige personer med handicap, også de der er uden for den arbejdsduelige alder, hvilket bevirker, at procentsatsen bliver endnu lavere, såfremt disse ikke inkluderes.

Som tidligere nævnt findes der ingen faste mål for, hvor meget opmærksomhed et spørgsmål eller en aktør bør få i medierne i forhold til andre og på denne baggrund findes der heller ikke noget entydigt svar på spørgsmålet om, hvorvidt handicap og personer med handicap repræsenteres i en "for lille" udstrækning i DR's nyhedsudsendelser.

Derimod kan det konstateres, at når handicap og personer med handicap repræsenteres i DR's nyhedsudsendelser, er det oftest i sammenhænge, der specifikt vedrører emnet handicap. Personer med handicap medvirker sjældent som repræsentanter for samfundet eller i kraft af deres kompetencer og erhverv og aldrig som magthavere – i stedet repræsenteres de som privatpersoner eller en bestemt gruppe, hvor fokus er på deres handicap. Desuden medvirker personer med handicap hovedsagligt i indslag med en kollektiv repræsentation og en negativ vinkel, hvis indhold ofte omhandler utilstrækkelig behandling, økonomiske omkostninger eller kritik af de gældende forhold på området. Hver tredje medvirkende aktør fremstilles som stereotypen offer, hvilket vil sige, at de vises som hjælpeløse, svage og uden mulighed for at påvirke egen situation. Ud fra ovenstående viser indholdsanalysen, at repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser forekommer diskriminerende og stereotypificerende, idet personer med handicap tildeles eller fratages visse typer af egenskaber.

Modsat personer med handicap repræsenteres øvrige aktører i langt højere grad som repræsentanter for samfundet, som magthavere eller i kraft af deres kompetencer og erhverv, og de får i højere udstrækning mulighed for at påvirke de sammenhænge de medvirker i, idet de oftere kommer til tale i indslagene. Indholdsanalysen viser dermed, at det billede der formidles af personer med handicap er mere forenklet og stereotypt i forhold til øvrige aktørers.

Sammenstilling SV- og DK-undersøgelsen imellem

Med de foreliggende resultater af indholdsanalysen findes det relevant at opliste de mest markante metodologiske forskelle SV-undersøgelsen og vores undersøgelse imellem og efterfølgende de mest markante afvigelser resultaterne imellem. Vores undersøgelse forkortes her til DK-undersøgelsen:

- SV-undersøgelsen er baseret på en tidsperiode på 18 måneder, hvor DK-undersøgelsen strækker sig over 24 måneder. Derudover anvendes der i SV-undersøgelsen 17 søgeord, der angives som overordnede betegnelser for handicap, hvorimod der i DK-undersøgelsen anvendes 66 søgeord, der alle relaterer sig til handicap eller beskriver en tilstand eller en diagnose.
- I SV-undersøgelsen indgår nyhedsudsendelser med et specifikt indhold, hvilke udgøres af *Kulturnyheterne*, *Sportnytt* og *Sportspegeln* og desuden medtages regionale nyhedsudsendelser. I DK-undersøgelsen er samtlige nyhedsudsendelser uden specifikt indhold og sportsnyhederne indgår ikke, da der ikke eksisterer resuméer af disse i Infomedias database. Desuden indgår ingen regionale nyhedsudsendelser, da disse ikke er en del af DR's nyhedsudsendelser. SV-undersøgelsen er derfor baseret på en større variation af nyhedsudsendelser samt en formodet større mængde samlet sendetid⁷.
- I SV-undersøgelsen skelnes og sammenlignes mellem de forskellige nyhedsprogrammets repræsentation af handicap og personer med handicap. En sådan differentiering foretages ikke i DK-undersøgelsen, da de forskellige nyhedsprogrammer som nævnt ikke indeholder et specifikt indhold. DK-undersøgelsens fokus er derfor rettet mod, hvordan DR's samlede nyhedsudsendelser repræsenterer handicap og personer med handicap.

I forhold til de to undersøgelsers sammenfattende resultater findes der ikke store afvigelser. Overordnet tegner der sig i SV-undersøgelsen og DK-undersøgelsen et samstemmende billede af, hvordan handicap og personer med handicap repræsenteres i nyhedsmedierne. Der findes dog mindre afvigelser, som her oplistes:

- I SV-undersøgelsen udgør handicap og personer med handicap 0,7 promille af den samlede nyhedssendetid. Dette er markant mindre end i DK-undersøgelsen, hvor handicap og personer med handicap udgør 0,47 procent af den samlede nyhedssendetid.
- I SV-undersøgelsen har handicap og personer med handicap en central betydning for indslagets indhold i 88 procent, mod 63 procent i DK-undersøgelsen.
- I DK-undersøgelsen udtaler 63 procent af personer med handicap sig i indslagene - for øvrige aktører er andelen 95 procent. I SV-undersøgelsen er der betydeligt færre personer med handicap der udtaler sig, kun 39 procent – for øvrige aktører er andelen 76 procent og dermed også lavere end i DK-undersøgelsen.
- I SV-undersøgelsen fremstilles 80 procent af personer med handicap i en stereotyp rolle i indslagene, mod 44 procent i DK-undersøgelsen. I DK-undersøgelsen identificeres tre stereotype roller, mod fem i SV-undersøgelsen. I begge undersøgelser er det dog den samme stereotype rolle, der oftest figurerer. Med 35 procent i SV-undersøgelsen og 37 procent i DK-undersøgelsen er offerrollen den hyppigst fremstillede stereotyp.

⁷ Dette er dog kun en formodning, da der i SV-undersøgelsen ikke angives et tal for den samlede sendetid i den analyserede periode

Samstemmigheden de to undersøgelser imellem kan være et udtryk for, at der ikke forekommer væsentlige forskelle i mediernes repræsentation af handicap og personer med handicap Sverige og Danmark imellem. De forekommende forskelle kan være et udslag af, at DK-undersøgelsen er baseret på en længere tidsperiode og en markant større mængde søgeord end SV-undersøgelsen. Desuden kan afvigelserne skyldes, at det latente indhold i udsendelserne vurderes og defineres og dermed kodes forskelligt alt efter undersøgernes position og udgangspunkt.

Kapitel 4: Analyse

I analysen af resultaterne af indholdsanalysen inddrages mikrosociologen Erving Goffmans teori om stigma. Vi anvender Goffmans teori, idet vi med hans iagttagelser af hvad der sker under interaktionen mellem mennesker får mulighed for at analysere, hvad der finder sted i mødet mellem DR's nyhedsudsendelser og personer med handicap, og efterfølgende hvordan dette aktualiseres på et mikroniveau i det konkrete møde seerne og personer med handicap imellem. Dette kan bidrage til en forståelse af og forklaring på, hvilke mekanismer der udspiller sig i vores undersøgelsesfelt. Hvor det findes relevant for analysen inddrages elementer fra kontekstkapitlet.

Stigmatisering

Goffmans sociologi synes at være tidsløs, idet den berører noget af det tilsyneladende mest grundlæggende og uforanderlige i menneske og samfund. Omdrejningspunktet for hans teori er alt det, der ofte tages for givet og som vi er tilbøjelige til at overse, fordi det udspiller sig lige foran os (Goffman, 2010, s. 10). Hans afvigelsessociologi er optaget af den sociale konstruktion af normalitet og afvigelse i hverdagslivet og han ser ikke menneskers identitet som noget naturgivent, uforanderligt eller eviggyldigt, men derimod som noget der vedvarende skabes, opretholdes, undermineres, krænkes, ødelægges og genopbygges i en social kontekst (Goffman, 2010, s. 11-13).

Et stigma består af en særlig form for relation mellem en egenskab og en stereotyp klassificering af mennesker og Goffman anvender begrebet til at betegne en egenskab, der er dybt miskrediterende (Goffman, 2010, s. 45). Goffman ser ikke afvigelse som et iboende karaktertræk hos de stigmatiserede mennesker, men som en social konstruktion der blandt andet bygger på sociale konventioner og normer (Goffman, 2010, s. 17). Stigma er altså en social proces, hvorigennem visse menneskers normale sociale identitet ødelægges som følge af omgivelsernes reaktion, kategorisering og bedømmelse. Stigmatisering involverer en uddifferentiering og kategorisering af personer med bestemte træk eller adfærdsformer, og til sådanne uddifferentierede grupper knyttes bestemte stereotype forståelser af deres egenskaber og personlige karakteristika. De stigmatiserede ekskluderes fra en række af udfoldelsesmuligheder og den almindelige respekt, som andre mennesker i samfundet har (Goffman, 2010, s. 22). Goffman understreger her, hvorledes stigma skal forstås: *"[...]stigma ikke så meget har at gøre med en række konkrete individer, som kan sorteres i to adskilte bunker, de stigmatiserede og de normale, som det har at gøre med en altgennemtrængende tosidet social proces, inden for hvilken ethvert individ spiller med i begge roller, i det mindste i visse forbindelser eller i visse livsfaser. De normale og de stigmatiserede er ikke personer, men snarere perspektiver. Disse perspektiver opstår i sociale sammenhænge med blandede kontakter i kraft af de ikke-opfyldte normer, som er tilbøjelige til at påvirke situationens forløb"* (Goffman, 2010, s. 178).

Som tidligere beskrevet får mediernes fremstilling af bestemte emner og personer hurtigt karakter af sandhed. Stereotyper påvirker den måde, hvorpå individer indordner og bearbejder information og i forlængelse heraf understreges det, at nye informationer der er i konsensus med vore stereotyper opfanges og indarbejdes hurtigere i vores erindring end de informationer, der ikke er i konsensus hermed. Stereotyper forankres ofte i folks bevidsthed og lukker af for alternative måder at betragte andre mennesker på. I indholdsanalysen konstaterede vi, at knap halvdelen af alle personer med handicap der medvirker i indslagene fremstilles som stereotyper - hyppigst repræsenteret som stereotypen offer. I forhold til Goffmans beskrivelse af, at et stigma skal forstås som stereotype

klassificeringer eller forståelser af de pågældende personer, kan der med hans ord argumenteres for, at disse stigmatiseres.

Goffmans teori tager udgangspunkt i blandede kontakter, hvilket henviser til de øjeblikke, hvor de stigmatiserede og "de normale" er i den samme sociale situation og dermed i hinandens umiddelbare fysiske nærhed (Goffman, 2010, s. 53). Med "de normale" hentyder Goffman til de, der ikke er bærere af et stigma (Goffman, 2010, s. 21). Han uddyber i en videre forklaring, at "de normale" er de, der ikke afviger negativt fra de specielle forventninger, der gælder ved en given lejlighed (Goffman, 2010, s. 46). I indholdsanalysen identificerede vi en betydelig forskel i forhold til, hvem personer med handicap repræsenterer kontra øvrige aktører, som med Goffmans betegnelse er "de normale". En konstatering var, at personer med handicap primært medvirker som privatpersoner eller som repræsentanter for en gruppe, hvorimod "normale" repræsenterer forskellige dele af samfundet eller medvirker i kraft af deres kompetencer eller erhverv. Dermed udgør personer med handicap en mere homogen gruppe i DR's nyhedsudsendelser. Således udelukkes personer med handicap fra de udfoldelsesmuligheder, som andre mennesker i samfundet har. Der kan argumenteres for, at seerne får det indtryk, at personer med handicap ikke kan fungere som samfundsrepræsentanter, idet vi i indholdsanalysen hverken fandt dem repræsenteret som magthavere, politikere eller i kraft af deres erhverv.

Tilsyneladende og faktisk social identitet

Goffman beskriver, at samfundet opstiller måder, hvorpå mennesker inddeles i kategorier, samtidig med at det beslutter, hvilke egenskaber der skal opfattes som naturlige for medlemmerne af en bestemt gruppe (Goffman, 2010, s. 43). Han argumenterer for, at når vi står over for et fremmed menneske, vil vi sandsynligvis på basis af vedkommendes udseende være i stand til at forudsige, hvilken kategori han eller hun tilhører samt hvilke egenskaber vedkommende besidder - altså personens sociale identitet. Goffman understreger, at vi støtter os til disse første indtryk og i forlængelse heraf omformer dem til normative forventninger og retfærdige krav. Det er normalt, at vi hverken bliver klar over, at vi opstiller sådanne forventninger eller forstår, hvad disse indebærer, før vi tvinges til at spørge os selv, om de i realiteten bliver opfyldt eller ej. De krav vi stiller, burde ifølge Goffman betegnes som krav om en faktisk bekræftelse af vores forventninger, og de karakteregenskaber vi tillægger den enkelte burde betragtes som en bedømmelse, der forventes at blive bekræftet ved senere iagttagelse (Goffman, 2010, s. 44).

Goffman refererer til ovenstående som en *tilsyneladende social identitet*, modsat vedkommendes *faktiske sociale identitet*, som henviser til de egenskaber, vedkommende faktisk kan påvises at besidde (Goffman, 2010, s. 44). Han understreger, at den stigmatiserede besidder en egenskab, som ikke kan undgå at tiltrække opmærksomhed og at dette får os til at se bort fra vedkommendes øvrige egenskaber (Goffman, 2010, s. 46).

Goffman taler altså om stigma som værende noget relationelt, hvor omgivelserne kategoriserer og bedømmer menneskers identitet. Såfremt omgivelserne betragtes som repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser, er det således denne, der tillægger personer med handicap bestemte karakteristika, hvor personernes øvrige egenskaber tilsidesættes eller ikke tillægges en betydning. I indholdsanalysen konstaterede vi, at handicappet har en central betydning i to ud af tre indslag. Dermed er det overordnede fokus eller omdrejningspunkt selve handicappet, og der kan dermed argumenteres for, at den tilsyneladende sociale identitet fjerner fokus fra vedkommendes faktiske sociale identitet.

Ovenstående kan understøttes af en anden identificering i indholdsanalysen, hvormed det konstateres, at personer med handicap repræsenteres ud fra et kollektivt synspunkt i tre ud af fire indslag - her benyttes de som illustration for et ofte problemrelateret område. Idet personer med handicap repræsenteres kollektivt, kan de erstattes af andre personer med handicap, uden det har betydning for hovedbudskabet i indslaget. Igen kan der argumenteres for, at den faktiske sociale identitet må vige til fordel for den tilsyneladende sociale identitet, når de personlige karakteristika og kvaliteter lige så vel kunne erstattes af andre med samme type eller en anden form for handicap. Såfremt omgivelserne betragtes som værende seerne, kan der argumenteres for, at idet individet ikke er vigtigt for historien og da den faktiske sociale identitet ikke kommer til syne, får seerne det indtryk, at personer med handicaps identitet udgøres af det tilsyneladende – altså stigmaet. Dermed reduceres det at have et handicap til at være essensen af personernes identitet.

De titler personer med handicap tildeles i DR's nyhedsudsendelser giver et indblik i, hvorvidt der sættes fokus på, hvilke kompetencer eller egenskaber personerne har, ud over at have et handicap. I indholdsanalysen konstaterede vi, at én ud af ti medvirkende personer med handicap udelukkende præsenteres med deres handicap eller diagnose. Dermed får seerne ikke kendskab til personernes faktiske sociale identitet, altså hvem disse er, ud over eksempelvis at være sclerosepatient eller diabetiker. Hos øvrige aktører defineres deres beskæftigelse i ni ud af ti tilfælde, hvorimod dette kun er tilfældet hos fire ud af ti personer med handicap. Dermed præsenteres væsentlig færre personer med handicap med deres faktiske sociale identitet end "de normale".

Årsag til stigmatisering

Goffman argumenterer for, at det kan være vanskeligt for "normale" mennesker at vurdere, hvordan de skal reagere over for stigmatiserede. Man kan eksempelvis føle, at man ved at vise sin bekymring eller medfølelse kommer til at overspille sin rolle og omvendt kan man, hvis man glemmer at vedkommende har en "mangel", komme til at stille urimelige krav (Goffman, 2010, s. 59).

Når fremtoningen er af afgørende betydning i mødet mellem individer, og når en person med handicap fra første øjekast tillægges bestemte kvaliteter og egenskaber, kan dette bevirke, at personerne bag DR's nyhedsudsendelser på forhånd tillægger personen med handicap nogle værdier i forhold til, hvad vedkommende kan og ikke kan og dermed hvordan han eller hun *bør* være. Med Goffmans teori kan der argumenteres for, at når personer med handicap repræsenteres i DR's nyhedsudsendelser, repræsenteres de ud fra, hvordan de forventes at være – med mindre personerne bag udsendelserne formår at reflektere over disse forhåndsindstillinger og forventninger, og således udfordrer den tilsyneladende sociale identitet til fordel for den faktiske. Der kan i forlængelse heraf argumenteres for, at seerne på baggrund af vedkommendes udseende på forhånd vurderer, hvad personer med handicap er i stand til og ikke er i stand til, og at de herudfra danner normative forventninger til personer med handicap og dermed opretholdes de ved første øjekast tillagte kvaliteter og egenskaber.

Balancegangen i forhold til hvilken tilgang man som "normal" skal indtage over for personer med handicap er som nævnt vanskelig. Det er uvist, hvorvidt personerne bag DR's nyhedsudsendelser på forhånd reflekterer over dette, og der kan argumenteres for, at manglende viden og det faktum at "normale" har svært ved at vurdere, hvordan man skal reagere over for personer med handicap er medvirkende årsagsforklaring i forhold til, hvorfor personerne bag DR's nyhedsudsendelser gentagne

gange fremstiller personer med handicap ud fra stereotype klassificeringer. Som Goffman understreger: *"De normale vil i virkeligheden intet ondt; men når de vil, er det, fordi de ikke ved bedre"* (Goffman, 2010, s. 156). Som tidligere beskrevet er journalister underlagt normer for, hvad det vil sige at være ansat på det enkelte medie og dermed kan journalisterne, der må betragtes som værende del af gruppen "de normale", ikke udelukkende bære ansvaret for den måde, hvorpå personer med handicap repræsenteres i DR's nyhedsudsendelser.

Som tidligere nævnt fordrejer og manipulerer medierne delvist virkeligheden gennem stereotypificering, men dette er ikke nødvendigvis et resultat af ond vilje, men noget medierne gør af kommercielle årsager. I deres arbejde med at beskrive virkeligheden vælger medierne naturligt den vej, hvor der hersker mindst modstand og den mindste modstand møder medierne, når de gentager allerede eksisterende fordomme frem for at forsøge at ændre eller nedbryde disse. Dette kan ligeledes være en årsagsforklaring i forhold til, at DR's nyhedsudsendelser fremstiller personer med handicap ud fra de førnævnte stereotype klassificeringer. DR må således betragtes som en institution, der må tage højde for, at deres produkt får størst mulig succes. Til trods for at personerne bag DR's nyhedsudsendelser reflekterer over deres fremstilling af personer med handicap og er bevidste om det stereotype billede, der skabes, er det ikke givet, at en ændring heraf er fordelagtig, når risikoen for at møde modstand og sandsynligheden for at produktet får mindre succes er til stede.

Stereotypificerende reaktioner

Ifølge Goffman er der en udbredt forestilling om, at upersonlige kontakter mellem fremmede er særligt udsatte for stereotype reaktioner, men at denne kategoriske indstilling svækkes, når mennesker lærer hinanden at kende. I forlængelse heraf understreger Goffman, at der hvor den stigmatiserede får størst problemer med at klare sig først og fremmest er ude i samfundet, hvor vedkommendes kontakter er fremmede og flygtige (Goffman, 2010, s. 92). Som tidligere beskrevet har massemedierne en formidlende rolle mellem den objektive sociale virkelighed og den personlige erfaring og disse er således medvirkende til at give den enkelte indsigt i begivenheder og erfaringer, der er uden for direkte rækkevidde. I bogen *Handicap>>perspektiv – viden fremadrettet* argumenterer Sarah Glerup for, at vi forstår vores omverden ud fra det, vi kender til, og en stor del heraf har vi kun kendskab til gennem medierne. I forlængelse heraf understreger hun, at såfremt man aldrig har mødt personer med handicap, men kun ser dem i fjernsynet, så er det dette billede, man får af, hvad det vil sige at have et handicap. Har man derudover heller ikke set personer med handicap i medierne, kan man fejlagtigt tro, at der stort set ikke findes nogle mennesker med handicap (Kurth & Jensen, 2011, s. 124). I indholdsanalysen konstaterede vi, at handicap og personer med handicap blot udgør 0,47 procent af den samlede nyhedssendetid, til trods for at personer med handicap udgør 15,9 procent af den samlede befolkning i den arbejdsduelige alder. Såfremt seerne ikke selv har personlige erfaringer med personer med handicap og dermed kun stifter bekendtskab til disse igennem medierne, kan der argumenteres for, at seerne får det indtryk, at omfanget af personer med handicap er begrænset og at de få der findes ikke er mere eller andet end deres handicap.

Som tidligere beskrevet omhandler mediernes magt at definere samfundets normer og medierne er med til at opretholde og i nogle tilfælde ændre disse normer. Dermed besidder medierne en stor magt, idet normer både er tanke- og adfærdsregulerende. Medierne er en del af det offentlige rum, hvori magten udfolder sig, da det der formidles ofte opleves som sandt i en eller anden forstand. Medierne

udgør dermed en betydelig del af spredningen af fordomme og de der kontrollerer medierne, kontrollerer "sandheden". I indholdsanalysen konstaterede vi, at personer med handicap ofte fremstilles som ofre, de udtaler sig kun, når emnet omhandler handicap og særligt deres eget specifikke handicap, de medvirker ofte i nyheder af negativ karakter og de figurerer hverken som eksperter, politikere eller magthavere. Idet medierne er med til at kontrollere, hvad der defineres som sandt, kan der argumenteres for, at seerne inkorporerer denne sandhed og dermed overtager det billede, som DR's nyhedsudsendelser giver af personer med handicap. Desuden inddrages eksperter i medierne og disse er som tidligere nævnt medvirkende til at definere, hvad der er normalt, eksempelvis ved at kommentere afvigelser fra normaliteten, og dermed er eksperterne med til at definere "sandheden" om personer med handicap. Eksperterne kommenterer på afvigelser, og deres holdninger, hvad end de er subjektive eller baseret på faglig viden, har betydning for fremstillingen og de vurderinger seerne gør sig herudfra. Der kan således argumenteres for, at eksperter har en afgørende betydning i forhold til seernes vurdering og opfattelse af personer med handicap. Konsekvensen af ovenstående bliver, at seernes tanker og adfærd reguleres efter "sandheden" i DR's nyhedsudsendelser og at de i mødet med de stigmatiserede derfor er medvirkende til at stereotypificere disse, idet de overtager mediernes normer. Dette vil med Goffmans ord særligt gøre sig gældende, når seernes møde med de stigmatiserede i samfundet er flygtigt og kontakten dermed er fremmed.

Sammenfatning

Overordnet konstateres det i analysen, at personer med handicap stigmatiseres i DR's nyhedsudsendelser, idet de ofte fremstilles som stereotyper. Desuden udelukkes personer med handicap fra de udfoldelsesmuligheder, som andre mennesker i samfundet har, idet de ikke optræder i bestemte roller, eksempelvis som magthavere og politikere. Et andet resultat er, at repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser på forhånd tillægger personer med handicap bestemte karakteristika og at personernes øvrige egenskaber således træder i baggrunden - dermed tilsidesættes den faktiske sociale identitet til fordel for den tilsyneladende sociale identitet. Det at "normale" mangler viden om og har svært ved at vurdere, hvordan de skal reagere over for personer med handicap, kan bidrage til forståelsen af hvorfor DR's nyhedsudsendelser stigmatiserer personer med handicap. Denne stigmatisering kan ligeledes forklares ud fra et kommercielt hensyn, hvor medierne ofte vælger den vej, hvor der hersker mindst modstand, og det er således ikke nødvendigvis et resultat af ond vilje. Når "sandheden" i DR's nyhedsudsendelser regulerer seernes tanker og adfærd, er et resultat af analysen endvidere, at seerne i det konkrete møde med personer med handicap er medvirkende til at stereotypificere disse, hvilket især gør sig gældende, når mødet er flygtigt og kontakten dermed er fremmed. Sammenfattende må DR's nyhedsudsendelsers repræsentation af handicap og personer med handicap betragtes som værende en social proces, hvorigennem personer med handicaps normale sociale identitet ødelægges grundet udsendelsernes kategorisering og bedømmelse.

Kapitel 5: Diskussion

Følgende kapitel indeholder en diskussion, som inddeler i tre afsnit. Formålet er kritisk at diskutere det grundlag, hvorpå vores viden er produceret samt at diskutere anvendeligheden af denne viden. Første afsnit omhandler en kritisk diskussion af, hvilke betragtninger i emancipatorisk handicapforskning vi ikke medtager i undersøgelsen. Med udgangspunkt i lektor i kvalitative forskningsmetoder og organisationsanalyse Ardha Danieli og seniorlektor i ledelse Carol Woodhams og deres kritikpunkter i forhold til anvendelsen af emancipatorisk forskning (Danieli & Woodhams, 2005) diskuterer vi i andet afsnit vores anvendelse af denne forskning som ontologisk, epistemologisk og metodologisk udgangspunkt. Afsnittet udvides med professor i sociologi Mårten Söders kritikpunkter af den sociale handicapmodel (Söder, 2009) samt vores anvendelse heraf. Tredje afsnit tager ligeledes udgangspunkt i Mårten Söder, men her er afsættet hans kritiske refleksioner over perspektiverne i og anvendelsen af stempingsteorien (Söder, 1989). Med argumenter herfra diskuteres det, hvilke kritikpunkter vores anvendelse af stempingsteorien som analyseramme kan medføre.

Betragtninger af egen forskning

I forhold til emancipatorisk handicapforskning kan det diskuteres, hvorvidt vores undersøgelse opfylder samtlige kriterier heraf. Et væsentligt kritikpunkt i forhold til hovedprincippet *betydningen af erfaringen* er, at vi ikke har indfanget og reflekteret oplevelsen af handicap fra personer med handicaps eget perspektiv, idet vi ikke har adspurgt personer med handicap om, hvorledes de oplever handicap og personer med handicap repræsenteret i DR's nyhedsudsendelser. Dermed inddrager vi ikke deres individuelle og kollektive erfaringer på området. Det at vi ikke medtager personer med handicaps perspektiv kan dog også afstedkomme, at vi mindsker risikoen for at understrege en "personlig tragediehistorie" om handicap, og dermed holdes fokus på det miljø, hvori handicap skabes.

Et kritikpunkt i forhold til hovedprincippet *ansvarlighed* er, at vi ikke har forskudt kontrollen fra os til de, der undersøges. Dermed bliver det os, der bevarer kontrollen over forskningsprocessen frem for personer med handicap og deres organisationer. De sociale relationer af forskningsproduktionen ændres dermed ikke, hvilket ellers foreskrives som et væsentligt punkt i emancipatorisk handicapforskning. Det kan dog diskuteres, hvorvidt det havde været muligt at forskyde kontrollen til de, der undersøges, og samtidig opfylde specialets formelle krav. Ved ikke at stille vores viden og evner til rådighed for personer med handicap gennem forskningsproduktionsprocessen, risikeres det, at det bliver os, der hovedsageligt opnår forandring hermed.

Et kritikpunkt i forhold til hovedprincippet *objektivitetsproblemet* er, at det latente indhold, altså den underliggende mening i indholdsanalysen, udgøres af vores egne definitioner og standarder, som er to vurderinger, der ikke kan garanteres er konstante undersøgelsen igennem. Det latente indhold i indholdsanalysen giver desuden risiko for lav reliabilitet, idet det ikke kan sikres, at andre der måtte ønske at reproducere undersøgelsen kategoriserer indholdet på en måde, der er identisk med vores. Vi kan dermed ikke garantere, at kategoriseringerne af indholdet i vores indholdsanalyse er logiske og stringente. Vores forskningsmetode og dataindsamlingsstrategi er derimod åben for kontrol, idet det empiriske grundlag udgøres af allerede eksisterende og tilgængeligt materiale.

Emancipatorisk forskning som udgangspunkt

Danieli og Woodhams fremsætter tre kritikpunkter, som må tages i betragtning i anvendelsen af emancipatorisk forskning. Det første punkt omhandler, hvorvidt emancipatorisk forskning kan betragtes som et alternativ til positivismen. Danieli og Woodhams fremhæver, at tidligere handicapforskning kritiseres, idet den anvender en deduktiv tilgang, som tilslutter sig den medicinske handicapmodel. Tilhængere af emancipatorisk forskning har fremført, at såfremt personer med handicap var blevet inddraget i forskningen, ville forskere have erfaret, at den medicinske handicapmodel ikke reflekterede personer med handicaps liv og at udgangspunktet for forskningen var ukorrekt. Dermed antydes, at en induktiv tilgang kan afsløre den "sande" natur af handicap, men ifølge Danieli og Woodhams ophæves en realistisk ontologi ikke - det omvender kun den proces, med hvilken virkeligheden afsløres (Danieli & Woodhams, 2005, s. 7). De fremfører, at kravet om at inddrage personer med handicap som opstart for handicapforskning bevirker, at emancipatorisk forskning blot forekommer som en anden form for positivisme. Danieli og Woodhams argumenterer for, at Oliver og Barnes begge accepterer en *a priori* socialteori om handicap, idet de betragter handicap som værende socialt konstrueret. Denne *a priori* antagelse medfører, at den efterfølgende genererede data altid vil blive fortolket gennem denne teoris optik. I forlængelse heraf argumenterer de for, at udskiftningen af én teori med en anden ikke medfører afsløringen af fænomenets virkelighed; én repræsentation af virkeligheden kan rette sig mod flere personers oplevelser end andres, men kan ikke hævdes at være mere præcis end enhver anden repræsentation (Danieli & Woodhams, 2005, s. 7).

Idet vi betragter DCH som repræsentant for personer med handicap og godtager deres formodning om, at personer med handicap fremstilles i de danske nyhedsmedier på en måde, som ikke er repræsentativ, anvender vi en induktiv tilgang. Dette bevirker, at vi fortolker fænomenet "DR's nyhedsudsendelsers repræsentation af handicap og personer med handicap" ud fra en sådan *a priori* optik og det kan dermed ikke garanteres, at vores afsløring af fænomenets virkelighed og den teori, vi fremfører, er mere gyldig og præcis end den, vi ville have opnået med en anden teoretisk tilgang. Det kan dermed diskuteres, hvorvidt vi reproducerer et positivistisk syn på viden, idet antagelsen er, at hvis blot vi sikrer, at problemet vi undersøger reelt er et problem for personer med handicap og at vores undersøgelse tager udgangspunkt i den sociale handicapmodel, afslører vi fænomenets virkelighed.

Det fremsatte princip i emancipatorisk forskning om, at forskeren skal legitimere personer med handicaps betragtninger antyder, at sådanne betragtninger skal accepteres som valide. Danieli og Woodhams fremsætter spørgsmålet om, hvorledes forskeren skal forholde sig til betragtninger, der understøtter den medicinske handicapmodel, som *a priori* ses som handicapgørende. Konflikten mellem et politisk imperativ i emancipatorisk forskning og en epistemologisk forudsætning om at producere præcise betragtninger af handicap medfører risikoen for, at det politiske imperativ prioriteres og at de betragtninger, der ikke understøtter den sociale handicapmodel, undertrykkes og ignoreres eller afvises som en form for "falsk bevidsthed" (Danieli & Woodhams, 2005, s. 7). Idet vi ontologisk og epistemologisk anskuer det at blive gjort handicappet som et politisk problem og tilslutter os den sociale handicapmodel, bliver det ud fra denne optik, vi vurderer DR's nyhedsudsendelser. Det kan diskuteres, hvorvidt en sådan optik medfører, at visse elementer i udsendelserne undertrykkes eller afvises under indsamlingen og analysen heraf, såfremt disse ikke understøtter den sociale handicapmodel.

Danieli og Woodhams fremsætter i forlængelse af ovenstående spørgsmålet om, hvorvidt målet for emancipatorisk forskning skal være at levere præcise betragtninger eller at producere forskning, der understøtter den sociale handicapmodel, men som risikerer at reflektere forskerens betragtninger i stedet for de undersøgte. Hvis forudsætningen for legitim forskning af handicap er fastholdelsen af den sociale handicapmodel, reduceres muligheden for at producere teorier, der, som Oliver hævder, er ikke-dogmatiske. Ifølge Danieli og Woodhams kan et resultat heraf være, at handicapforskere udelukkende producerer forskningsfund, der understøtter den sociale handicapmodel (Danieli & Woodhams, 2005, s. 8). Vi antager, at de frembragte tal i indholdsanalysen af DR's nyhedsudsendelser vil være konstante, til trods for at vores ontologiske og epistemologiske udgangspunkt havde været et andet end den sociale handicapmodels. Resultaterne af den kvantitative del af indholdsanalysen funderes på valget af søgeord, som frembringer nyhedsindslag, hvori forskellige handicapbetegnelser forekommer. Uanset hvordan vi anskuer handicap, har personen et handicap, hvad end dette baseres på en medicinsk eller social betragtning af handicap. Vores efterfølgende analyse af resultaterne af indholdsanalysen er derimod produceret på det grundlag, at den anvendte teori understøtter den sociale handicapmodel. Det kan dermed diskuteres, hvorvidt den af analysen producerede viden er dogmatisk, idet den skabes på et sådant grundlag.

Danieli og Woodhams fremhæver, at et sådant grundlag kan være i overensstemmelse med politikken i handicapbevægelser, men det kan samtidig underminere muligheden for, at forskningen anvendes af beslutningstagere til at ændre de materielle omstændigheder af personer med handicaps liv, ud fra det argument, at forskningen opfattes som værende værdibaseret eller partisk. Dette kan bevirke, at emancipatorisk forskning ikke følger præmissen om, at denne skal medføre positive ændringer for personer med handicap, som slutteligt skal resultere i, at disse selvstændiggøres (Danieli & Woodhams, 2005, s. 8). Idet vores viden er produceret på et dogmatisk grundlag og idet vi anskuer handicap som et politisk problem, kan denne viden beskyldes for at være værdibaseret. Dette kan medføre, at den producerede viden forkastes som grundlag til at retfærdiggøre bestemte handlinger eller politiske udviklinger i forhold til en eventuel ændring af repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser.

Det andet punkt omhandler, hvorvidt magtrelationer afvikles ved emancipatorisk forskning. Danieli og Woodhams redegør for, at emancipatorisk forskning er et epistemologisk opgør med magtrelationerne mellem forskeren og den undersøgte, således at forskeren forlader sin magtposition som ekspert og der skabes mulighed for gensidighed. De argumenterer for, at en sådan gensidighed kan være vanskelig at etablere, da udførelsen af forskning i sig selv tildeler forskeren en status, som de fleste personer med handicap ikke er i besiddelse af. Desuden mangles anerkendelsen af effekten af det emancipatoriske paradigmes antagelser og den indvirkning den kan have på den genererede viden. Såfremt visse personer med handicap ikke accepterer den sociale handicapmodel og såfremt forskningen per definition placerer forskeren i en dominant position i forhold til de, der undersøges, da vil det, at forskeren bekendtgør sit teoretiske udgangspunkt kunne medføre, at de undersøgte føler sig forpligtet til også at vedkende sig dette udgangspunkt. Dette kan resultere i, at forskere, bevidst eller ubevidst, udøver magt over de undersøgte og dermed potentielt genererer data, der understøtter egne argumenter frem for præcist at repræsentere undersøgelsesobjekternes synspunkter. Dermed bliver emancipatorisk forskning og den sociale handicapmodel en måde at bringe personer hvis synspunkter er uforlignelige med forskernes til tavshed på, i stedet for at legitimere disses synspunkter (Danieli & Woodhams, 2005, s. 8). Idet det empiriske grundlag for vores indholdsanalyse udgøres af allerede

eksisterende materiale og idet de undersøgte dermed ikke har deltaget i nyhedsudsendelserne med en viden om, at disse efterfølgende gøres til genstand for undersøgelse, undgår vi i kraft af vores position og med vores ontologiske antagelse at påvirke de undersøgte.

Det sidste punkt beskæftiger sig med, hvorvidt emancipatorisk forskning er den eneste rigtige metode. Danieli og Woodhams hævder, at en antagelse i emancipatorisk forskning er, at inklusion af personer med handicap i alle stadier af forskningsprocessen kan give mere valide data og meningsfulde fortolkninger, og at denne forhøjede validitet beror på en demokratisering i vidensproduktionen, som giver de medvirkende interesse i resultaternes kvalitet. Danieli og Woodhams sætter spørgsmålstegn ved, hvorvidt dette princip også kan anvendes, når forskningen omhandler de, der har magt, eksempelvis ledere eller direktører med handicap, hvis dagsordener kan være forskellig fra handicapbevægelsernes og dermed ikke understøtter den sociale handicapmodel. Spørgsmålet er, hvorvidt forskere bør lade disse personer få indflydelse på udformningen af forskningsspørgsmål og efterfølgende deltage i analysen af data, når dette kan medføre, at de således deltager i eksponeringen af deres egen potentielt diskriminerende praksis. At tilslutte sig principperne om åbenhed og gensidighed i forskningsproduktionen kan bevirke, at adgangen til og dermed forskningen i gruppen af magtfulde aktører hindres. I forlængelse af ovenstående argumenterer Danieli og Woodhams for, at emancipatorisk forskning udelukkende kan anvendes, når denne omhandler undertrykte grupper og at den dermed ikke tilbyder et radikalt alternativ til den almindelige forsknings teori og metode (Danieli & Woodhams, 2005, s. 10). Et tidligere fremhævet kritikpunkt af vores emancipatoriske forskning er, at vi ikke har indfanget og reflekteret oplevelsen af handicap fra personer med handicaps eget perspektiv og dermed har disse ikke haft indflydelse på udarbejdelsen af forskningsspørgsmål og den efterfølgende analyse. Det at vi ikke medtager personer med handicaps perspektiv bevirker dog, at vi undgår at ekskludere magtfulde aktører, hvis synspunkter potentielt er i modstrid med den sociale handicapmodels og dermed vores ontologiske og epistemologiske udgangspunkt.

Når forskere benytter den sociale handicapmodel som udgangspunkt, fremhæver Söder en kritik af dennes distinktion mellem funktionsnedsættelse og handicap. Et argument i kritikken er, at personer med handicaps levede erfaring ikke udelukkende kan fortolkes som et resultat af samfundsmæssig undertrykkelse og barrierer. Söder påpeger, at skønt miljø spiller en vigtig rolle i dannelsen af oplevelsen af handicap, er dette ikke hele sandheden, da funktionsnedsættelser i sig selv forårsager smerte og begrænsninger – det kan ikke reduceres til miljømæssige faktorer alene (Söder, 2009, s. 71). Når vi anskuer handicap ud fra den sociale handicapmodels optik, kan det medføre, at vi udelukker andre perspektiver på handicap, der ligeledes kan medføre begrænsninger for personer med handicap. Eksempelvis udelukker vi at undersøge, hvorvidt der findes aspekter ved funktionsnedsættelsen, som ikke kan elimineres ved at gøre op med sociale barrierer i DR's nyhedsudsendelser.

Distinktionen mellem funktionsnedsættelse og handicap vedrører spørgsmålet om, hvorvidt den enkelte persons egenskaber eller miljøet og dets karakteristika bør være i fokus i handicapstudier. Ud fra denne sondring ses et skel mellem forskning med en empirisk interesse og forskning med en teoretisk orientering. Söder hævder, at forskere med en empirisk interesse oftest er kvantitativt orienterede og at de understreger behovet for at skelne mellem personer med og uden funktionsnedsættelser, mens forskere med en teoretisk orientering understreger vigtigheden af, hvordan handicap konstrueres i relation til miljøet. Anvendelsen af individuelle eller miljømæssige kriterier er ikke blot et problem, der

opdeler forskere med forskellige orienteringer, det er også et problem i konkret forskning, som ofte afslører handicapforskernes uklarheder og forvirringer. Söder påpeger uoverensstemmelser i den måde, hvorpå forskere definerer deres forskningsobjekt; i indledningen og den teoretiske position anlægges ofte et miljøorienteret perspektiv, men den empiriske forskning tilpasses ofte individualistiske kriterier (Söder, 2009, s. 73). Til trods for at vores udgangspunkt er den sociale handicapmodel, baseres vores indholdsanalyse på fastlagte kategorier og dermed sættes de individuelle karaktertræk i fokus. Således kan vores undersøgelse kritiseres for at indeholde uoverensstemmelser mellem vores teoretiske position og empiriske forskning. Det kan dog diskuteres, hvorvidt det er muligt at identificere den pågældende empiri uden anvendelse af individualistiske kriterier som afsæt for indhentningen og den efterfølgende behandling heraf. Allerede ved afgørelsen af at genstandsfeltet for undersøgelsen er personer med handicap benyttes et individualistisk kriterie, hvormed der skabes en distinktion mellem personer med og uden handicap.

Stemplingsteorien som analyseramme

Söder forklarer, at flere forskere som reaktion mod perspektiverne i den medicinske handicapmodel har understreget vigtigheden af sociale faktorerets betydning og han fremhæver, at en af tilgangene til at studere disse faktorer er den socialkonstruktionistiske (Söder, 1989, s. 118). Perspektivet heri er, at verden ses som socialt konstrueret og at forholdet til verden afhænger af vores interaktion med hinanden. Handicap defineres med den mening, som tillægges forskellige fysiske og psykiske afvigelser og vi konstruerer handicap ved at fortolke sådanne afvigelser i overensstemmelse med socialt forankrede værdier og overbevisninger. Söder redegør for, at Goffman med sit stemplingsperspektiv befinder sig inden for den socialkonstruktionistiske tilgang⁸. Goffman beskæftiger sig med effekterne af kategorisering og stemping og en pointe er, at stemping sætter personer i en kategori, som er fyldt med meninger og forforståelser. Stemping involverer, at en persons selvbillede påvirkes af de meninger, vedkommende møder i omgivelserne, og de billeder der er forbundet med stempingen internaliseres. Hos Goffman ses omgivelserne altså som skaberen af den sociale mening af handicap (Söder, 1989, s. 119).

Det kan udledes, at emancipatorisk handicapforskning og stempingsteorien indeholder samme perspektiv på handicap/stigma. Begge steder forekommer et socialkonstruktionistisk udgangspunkt i forhold til, at handicap/stigma ikke betragtes som værende iboende eller lokaliseret i det enkelte individ, men derimod som noget der skabes i en social kontekst. Samfundsmæssige og sociale barrierer ansues som et afgørende element i skabelsen af handicap/stigma, og det er selve den samfundsmæssige ekskludering af personer med handicap eller stigmatiserede, der bevirker, at disse ikke kan deltage fuldt ud i samfundslivet og har de samme udfoldelsesmuligheder som andre.

Söder argumenterer for, at stempingstilgangen risikerer at medføre en overoptimistisk og almægtig attitude i forhold til, hvad der kan opnås med et ikke-stemplende synspunkt og han kritiserer stempingsteorien som værende overfladisk og normativ. Ifølge Söder findes tre fejltagelser i tilførslen af den socialkonstruktionistiske tilgang til et område som handicap, og den første er af epistemologisk karakter. Han redegør for, at verden i denne tilgang ses som konstrueret af den sociale mening, den tilskrives og hvis vi er utilfredse med noget i verden, bør den tilskrevne mening ændres; såfremt det

⁸ Söder anvender begreb "stemping", som vi sidestiller med Goffmans begreb "stigmatisering", idet begrebernes indhold og perspektiver er sammenfaldende.

vurderes, at konsekvenserne af handicap er utilfredsstillende, så skal den mening der skaber de negative konsekvenser ændres. Söder påpeger et voluntaristisk element heri, idet de tillagte meninger formodes at kunne forandres af individer og dermed ignoreres det faktum, at sådanne meninger er forankret i en verden af erfaringer, som skabes gennem socialisering og som fremkommer som en objektiv realitet i sig selv. Ifølge Söder reproducerer og forandrer vi konstant denne virkelighed, men når dette sker, er det kun dele af forandringerne, som er bevidste og rationelt planlagte. Desuden understreger han, at meninger er indlejret i en struktur og at meningen af bestemte objekter kan ændres, men at det er vanskeligt at forudsige alle konsekvenserne af en sådan ændring. Den mening der tilknyttes en stemping, så som handicap, er forbundet med en struktur og strukturen kan ikke ændres udelukkende på baggrund af gode intentioner. Söder påpeger, at man med ønsket om at ændre tager del i den konstante interaktion, som giver mening til verden og at forsøget på at ændre meningen med en stemping forudsætter, at der er et fænomen, som er blevet "fejlstemplet". Det er ikke muligt at bortdefinere et fænomen og idet man argumenterer imod stemping, tager man del i en omdannelse af den mening, som er tilknyttet stempingen, men fjerner ikke nødvendigvis denne. Söder argumenterer for, at social kritik baseret på stempingstilgangen er fanget i et paradoks, idet der i forsøget på at undgå at skabe negative effekter af stemping blot tillægges en alternativ mening til fænomenet (Söder, 1989, s. 121).

Ud fra ovenstående kan det diskuteres, hvorvidt vores attitude er overoptimistisk, når vi med vores ontologiske perspektiv og stempingsteorien som afsæt for vores analyse anskuer repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser som et element, der kan bidrage til ændringen af måden, hvorpå seerne opfatter handicap og personer med handicap. Vores udgangspunkt er, at repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser kan ændre seernes mening om handicap og personer med handicap og således medtænker vi ikke, at disse meninger er forankret i en verden af erfaringer skabt gennem socialisering. Vores undersøgelse kan derfor kritiseres for at være voluntaristisk i den forstand, at vi antager, at en alternativ repræsentation af handicap og personer med handicap i DR's nyhedsudsendelser kan medføre en holdningsændring i befolkningen og at vi er for optimistiske i forhold til, hvad der kan opnås med et ikke-stemplende perspektiv. Med vores forforståelse om at handicap og personer med handicap repræsenteres i nyhedsmedierne på en måde som ikke er repræsentativ og med vores efterfølgende analyse, forudsætter og konstaterer vi, at disse fejlstempler og stigmatiseres. Derved tager vi del i opfattelsen af, at en sådan fejlstemping kan forandres ved at ændre den mening, de fejlstemplede tillægges. Da det ikke er muligt at bortdefinere stempingen af handicap, kan det diskuteres, om vi i argumentationen mod stemping således blot tillægger fænomenet handicap en alternativ mening, som ikke fjerner selve stempingen. Resultatet bliver, at vores undersøgelse og analyse risikerer at bidrage til stempingen af personer med handicap frem for at ændre denne.

Ifølge Söder er den anden fejltagelse i anvendelsen af stempingsteorien, at stemping defineres som "formel" eller "administrativ", hvilket henviser til stemping fra autoriteter og professionelle. Det medtænkes således ikke, at stemping også foregår på uformelle måder og at social mening konstant reproduceres i hverdagslivet. Såfremt formel stemping elimineres, betyder det således ikke, at stemping ikke finder sted, idet stemping også foregår i uformelle sociale omgivelser. Tilskrivningen af mening foregår i alle dele af det almindelige sociale liv og uformel stemping bidrager til fordomme og negative holdninger. Söder argumenterer for, at også dette perspektiv synes at være voluntaristisk. Den der analyserer placerer sig uden for verdenen af social mening og diagnosticerer fejllopfattelserne fra

andre i et forsøg på at ændre disse fejløpfattelser gennem strategier, som skal ændre holdninger. Söder understreger, at holdninger ikke blot er fejltro fra uvidende personer – de er del af en struktur i hvilken den der analyserer også tager del. De kan derfor kun fuldt ud forstås "indefra" og ikke ud fra overfladiske kategoriseringer udefra (Söder, 1989, s. 122). Ud fra ovenstående kan det diskuteres hvorvidt vi med vores betragtning af repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser som værende afgørende i skabelsen af handicap, og som følge heraf vores fokus på den formelle stempling, ignorerer den uformelle stempling. Vi medtager ikke den dimension, som omhandler den uformelle stempling og dermed har vi ikke taget i betragtning, at såfremt den formelle stempling i DR's nyhedsudsendelser elimineres, vil den uformelle stempling antageligt stadig føre til fordomme og negative holdninger fra seerne. Dermed kan det diskuteres, hvorvidt en ændring af repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser kan medføre en ændring i seernes holdning til personer med handicap. Med stemplingsteorien som udgangspunkt for vores analyse og det faktum, at vi ikke har indfanget og reflekteret oplevelsen af handicap fra personer med handicaps eget perspektiv, kan et kritikpunkt rejses i forhold til, at vi placerer os uden for verdenen af social mening og således fremhæver fejløpfattelserne i DR's nyhedsudsendelser. De fejløpfattelser der forekommer i forhold til personer med handicap skyldes ikke blot fejltro grundet uvidenhed, og holdningerne til disse er en del af en struktur, hvori vi også tager del. Idet vi ikke betragter strukturerne indefra, kan vores undersøgelse og analyse kritiseres for at udgøres af overfladiske kategoriseringer udefra.

Ifølge Söder er den tredje fejl en ignorering af karakteren af stemplingsprocessen. Interaktionsprocessen med andre og udviklingen af en persons selvbillede starter allerede ved fødslen og konsekvenserne af stempling fra eksperter senere i livet tillægges således det selvbillede, som skabes gennem primær socialisering. Personligheden er skabt af tidlige oplevelser og derfor kan den ifølge Söder ikke ændres af pludselige og optimistiske nye handlemåder, og det at identitet og selvbillede er socialt skabt betyder ikke nødvendigvis, at de let kan ændres (Söder, 1989, s. 122). Det kan således diskuteres, hvorvidt en ændring af repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser vil medføre, at personer med handicaps selvbillede ændres. Vi har i vores analyse ikke beskæftiget os med den interaktionsproces, der skaber det tidlige selvbillede eller medtaget det faktum, at den formelle stempling via repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser tillægges det selvbillede, som personer med handicap i forvejen har. Når personligheden skabes af tidlige oplevelser og ikke kan ændres af pludselige og optimistiske nye handlemåder via repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser, kan vi igen kritiseres for, at vi med vores ontologiske udgangspunkt og anvendelse af stemplingsteorien er for optimistiske i betragtningen af, hvad der med en ikke-stemplende tilgang kan ændres i forhold til personer med handicaps selvbillede. Det socialt skabte selvbillede ændres ikke nødvendigvis gennem DR's repræsentation af personer med handicap og det er ikke givet, at en alternativ repræsentation vil medføre en betydningsfuld ændring.

Söder understreger det problematiske i, at forskning omhandlende social mening let kan blive for moraliserende, da den har tendens til at blive fanget i uenigheder omkring, hvorvidt forskellige politikker er "dårlige" eller "gode" og "rigtige" eller "forkerte". Frem for at stille spørgsmål angående de processer, der giver mening til handicap, fremsætter forskere normative spørgsmål om eksempelvis, hvad den "rigtige" holdning til personer med handicap bør være. Söder argumenterer for, at kendskab til stemplingsmekanismerne ikke betyder, at man kan træde ud af den sociale verden af mening og erklære, at man ved, hvad den rigtige holdning og den rette behandlingsmåde bør være (Söder, 1989, s. 125). Når vi i vores indholdsanalyse konstaterer, at måden hvorpå handicap og personer med handicap

repræsenteres i DR's nyhedsudsendelser ikke er repræsentativ, kan vi kritiseres for at være moraliserende, idet vi betragter denne som "dårlig" og dermed indikerer, at der findes en bedre og mere "rigtig" måde at repræsentere handicap og personer med handicap på. Det kan dermed diskuteres, hvorvidt vi med vores emancipatoriske udgangspunkt og anvendelse af stempelingsteorien bliver normative og fremstår som vidende i forhold til, hvad den "rigtige" holdning til personer med handicap bør være. Når den sociale mening af handicap og dermed de sociale mekanismer og processer der giver mening til handicap ikke analyseres i dette speciale, beskæftiger vi os ikke med den konkrete situation seeren og personen med handicap imellem eller med hvad der foregår i processen, hvori seeren konfronteres med personen med handicap i nyhederne. Vi kan således ikke plædere, at såfremt DR's nyhedsudsendelser repræsenterer personer med handicap på en "rigtig" måde, vil seeren automatisk få en "bedre" holdning til disse.

Sammenfatning

Overordnet er et kritikpunkt, at vi ikke har inddraget personer med handicaps egne perspektiver, og de sociale relationer af forskningsproduktionen ændres ikke, idet vi ikke har forskudt kontrollen fra os til de undersøgte. Indholdsanalysen kan kritiseres for at besidde lav reliabilitet, da det latente indhold kan medføre, at kategoriseringerne ikke betragtes som logiske og stringente. Som udgangspunkt kan vi ikke garantere, at vores resultat og den heraf producerede viden er mere gyldig end den, vi ville have opnået med en anden teoretisk tilgang og vi kan kritiseres for at reproducere et positivistisk syn på viden, idet vi antager og sikrer, at det undersøgte problem reelt er et problem for personer med handicap og at vi afslører fænomenets virkelighed, når vores undersøgelse tager udgangspunkt i den sociale handicapmodel. Vi kan endvidere kritiseres for at undertrykke eller afvise elementer i DR's nyhedsudsendelser, såfremt disse ikke understøtter den sociale handicapmodel. Den producerede viden kan i forlængelse heraf beskyldes for at være dogmatisk og værdibaseret og vi risikerer at udelukke andre perspektiver på handicap, der kan medføre begrænsninger for personer med handicap. Undersøgelsen kan kritiseres for at indeholde uoverensstemmelser mellem vores teoretiske position og empiriske forskning, idet indholdsanalysen er baseret på fastlagte kategorier og dermed fokuserer på individuelle karaktertræk. Overordnet kan vi kritiseres for at fremlægge en overoptimistisk attitude samt være voluntaristiske, når vi anskuer repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser som værende et element, der kan bidrage til ændringen af måden, hvorpå seerne opfatter personer med handicap og for blot at tillægge fænomenet handicap en alternativ mening og dermed bidrage til stempelingen af personer med handicap. Et yderligere kritikpunkt er, at vi ikke har medtænkt den uformelle stempeling og dermed ikke taget i betragtning, at denne antageligt fører til fordomme og negative holdninger fra seerne, til trods for at den formelle stempeling elimineres. Idet vi ikke har beskæftiget os med skabelsen af personer med handicaps tidlige selvbillede, kan vi kritiseres for at være for optimistiske i betragtningen af, hvad der kan ændres i forhold hertil. Desuden kan vi kritiseres for at være moraliserende og normative, når vi betragter måden hvorpå personer med handicap repræsenteres i DR's nyhedsudsendelser som "dårlig" og således indikerer, at der findes en bedre repræsentationsmåde.

Kapitel 6: Refleksioner

Følgende kapitel består af en række refleksioner i relation til specialets undersøgelsesfelt. Indledningsvis forholder vi os til personer med handicap som en minoritetsgruppe og der reflekteres over forholdet mellem repræsentationen af etniske minoriteter og personer med handicap i medierne. Med udgangspunkt i den tidligere nævnte bog *Handicap>>perspektiv – viden fremadrettet* anvendes dernæst Sarah Glerups synspunkter og argumenter i en refleksion over, hvad der må tages i betragtning i forhold til repræsentationen af personer med handicap samt overvejelser angående personer med handicaps egne bidrag til stereotypificering. Med udgangspunkt i SFI-pjecen *Voksnes holdninger til handicappede* reflekteres der efterfølgende over, hvad der kan være bestemmende for holdninger til personer med handicap og i forlængelse heraf, hvad der kan bidrage til mere positive holdninger. Da vores undersøgelse er den første af sin slags i dansk regi, der giver et konkret indblik i nyhedsmediernes repræsentation af handicap og personer med handicap, findes det herefter relevant at reflektere over, hvorvidt DCH's fire ønsker til ændringer af medie billedet stadig er aktuelle set i lyset af indholdsanalysens resultater. Med udgangspunkt i DR's programetik og BBC's praksis følger slutteligt et afsnit, hvori vi reflekterer over, hvorledes politikerne og DR kunne udarbejde retningslinjer i inklusionen af minoritetsgrupper i medie billedet.

Handicap som minoritet

Som tidligere beskrevet betegnes personer med handicap som en befolkningsgruppe, der har mindre magt og kontrol over magtmidlerne i samfundet og dermed som en minoritetsgruppe på lige fod med eksempelvis etniske minoritetsgrupper. Som tidligere nævnt er området handicap og medier nærmest ikke-eksisterende i dansk regi, hvilket tydeliggøres ved en søgning på ordene "minoriteter + medier" i Google Scholar⁹. De 59 først forekommende søgeresultater behandler enten repræsentationen af etniske minoriteter i medierne eller medierne generelt – ikke før resultat nummer 60 fremkommer en svensk rapport, der behandler minoritetsgruppen personer med handicap og dennes repræsentation i medierne (Brune, 2008).

Det er opsigtsvækkende, at repræsentationen af etniske minoriteter i medierne behandles i væsentligt større omfang end minoriteten personer med handicap, eftersom gruppen af personer med handicap er cirka 50 procent større end gruppen af etniske minoriteter, der udgør 10,4 procent af samfundet (Danmarks Statistik, 2012, s. 7). I en undersøgelse fra januar 2012 omhandlende danske nyhedsmediers inddragelse af indvandrere og efterkommere i indlandsstoffet konstateres det, at kilder med anden etnisk herkomst end dansk i alt udgør fem procent og dermed er underrepræsenterede i nyhedsdækningen (Kontrabande, 2012, s. 4). I indholdsanalysen konstaterede vi, at handicap og personer med handicap udgør 0,47 af DR's nyhedsudsendelsers totale sendetid, hvilket svarer til en repræsentation på cirka 3 procent i forhold til de 15,9 procent, de udgør af samfundet. Etniske minoriteter repræsenteres cirka 50 procent i nyhedsdækningen i forhold til den andel, de udgør af samfundet, hvilket således er markant mere end personer med handicap. Der tegner sig derfor et billede af, at personer med handicap usynliggøres i DR's nyhedsudsendelser.

I en overvejelse af hvad der kan ligge til grund for forskellen på de to minoritetsgruppers undersøgelsesgrad, kan der fremsættes et spørgsmål om, hvorvidt denne skyldes, at personer med

⁹ http://scholar.google.dk/scholar?start=0&q=minoriteter+medier&hl=da&as_sdt=0,5&as_vis=1

handicap betragtes som værende del af den mangfoldighed, der findes i samfundet, og dermed indgår i undersøgelser af befolkningen som en helhed. Såfremt forskellen kan begrundes heri, findes det tankevækkende, at personer med handicap stigmatiseres samt repræsenteres i så begrænset et omfang i DR's nyhedsudsendelser. Glerup beskriver i sin specialeafhandling, at handicap er den mest flydende af alle minoriteter ud fra den begrundelse, at det er svært, hvis ikke umuligt, at skifte etnisk baggrund eller seksualitet, mens enhver kan få et handicap (Glerup, 2012, s. 14). At alle i realiteten kan få et handicap kan ifølge professor i socialvidenskab og handicapforsker Tom Shakespeare (Shakespeare, 1997) medføre, at personer med handicap minder ikke-handicappede om deres egen sårbarhed og selve funktionsnedsættelsen har dermed en skræmmende effekt. Ikke-handicappede projicerer deres frygt for døden, deres usikkerhed omkring deres helbred og død over på personer med handicap, som bliver repræsentanter for denne frygt (Shakespeare, 1997, s. 19). Det kan overvejes, hvorvidt en sådan frygt medfører, at ikke-handicappede i deres virke ikke inkluderer minoritetsgruppen personer med handicap, fordi de dermed konfronteres med deres egen sårbarhed. Overordnet kan det undre, at forskellige undersøgelser omhandlende medierne og minoritetsgrupper sjældent medtager personer med handicap som en del af disse grupper.

Handicap>>perspektiv – viden fremadrettet

Som tidligere nævnt er kompensationsprincippet et af tre hovedprincipper i dansk handicappolitik. Glerup fremhæver, at tilgangen bygger på individuel kompensation frem for lovfæstede rettigheder. Hun anser tilgangen for god og vigtig og hun fremhæver, at det ikke nytter meget at være godt repræsenteret i tv, hvis man til gengæld ikke kan få en el-kørestol eller må bo på institution uden en personlig assistance-ordning. Hun pointerer dog, at man også bør kunne tale om rettigheder og repræsentation trods kompensationstilgangen (Kurth & Jensen, 2011, s. 126). Glerups argument synes vigtig at tage i betragtning i forhold til repræsentationen af personer med handicap i medierne. Vi har ikke beskæftiget os med personer med handicaps generelle levevilkår og kan dermed ikke udtale os om, hvorvidt disse ud fra visse kriterier og standarder kan siges at være tilfredsstillende. Såfremt de ikke findes optimale, kan Glerups betragtninger være vigtige at medtage, da det således kan overvejes, hvorvidt det er repræsentationen af personer med handicap i medierne, der skal angribes, når andre og måske vigtigere behov ikke dækkes.

Det kan dog overvejes, hvilke elementer der skaber forudsætning for, at andre områder forbedres. Glerup fremsætter, at mangfoldighed i medierne i sig selv er en forbedring, idet alle har brug for rollemodeller at spejle sig i og hun fremhæver, at der er en klar sammenhæng mellem synlighed i medierne og forbedringer på andre områder. Hun refererer til Uffe Elbæk, som under OutGames i København 2009 udtalte følgende om homoseksuelle: *"Hvis du ikke er synlig, findes du ikke. Og hvis du ikke findes, får du ingen rettigheder"* (Kurth & Jensen, 2011, s. 129). Dermed kan ovenstående argument omhandlende kompensationsprincippet genovervejes. Hvis synlighed er en forudsætning for at skabe rettigheder, kan det overvejes, hvorvidt det alligevel er mediernes repræsentation, der i første instans er afgørende for andre forhold og dermed personer med handicaps levevilkår. Hvad der skaber forudsætning for, at andre områder kan forbedres, må betragtes som et definitionsspørgsmål hvortil der ikke kan gives et konkret svar.

I forhold til stereotyper fremhæver Glerup, at personer med handicap selv kan have en tendens til at reproducere stereotyper. Hun argumenterer for, at det nogle gange kan være bevidst og taktisk,

eksempelvis når offerrollen "benyttes" for at sikre en sagsbehandlers velvilje, men at der også kan opstå en selvforstærkende og mere ubevidst spiral, fordi mennesker med handicap ikke mødes med andre forventninger og mangler alternative medie billeder at modellere sig selv efter (Kurth & Jensen, 2011, s. 132). Det kan altså overvejes, hvilken rolle personer med handicap selv har i forhold til stereotype fremstillinger og opfattelser. Når personer med handicap eksempelvis ikke ser nyhedsværter-, eksperter- eller politikere med handicap, og dermed ikke præsenteres for sådanne rollemodeller, kan det overvejes, om de, bevidst eller ubevidst, da bekræftes i, at de ikke kan fungere i sådanne roller. Endvidere kan det overvejes, hvorvidt de ubevidst internaliserer et bestemt billede af, eller manglende billede af, deres mulighed for at optræde i de nævnte roller. Dette perspektiv kan således overvejes i forhold til hvad eller hvem, der bidrager til at skabe og fastholde stereotype billeder af personer med handicap.

Voksnes holdninger til handicappede

I pjecen *Voksnes holdninger til handicappede* inddeles holdninger i generelle og specifikke, hvor generelle holdninger henviser til, at svarpersonen ikke er aktiv deltager i forhold til det, der vurderes og specifikke holdninger henviser til tænkte former for socialt samspil mellem svarpersonen og én eller flere personer med handicap (Olsen, 2000, s. 7).

I forhold til generelle holdninger er størstedelen af befolkningen kritiske over for de betingelser, som personer med handicap tilbydes. De fleste er positive over for sociale fællesskaber med disse, stort set alle er imod diskrimination og langt de fleste mener, at politikerne gør for lidt for personer med handicap. Stort set ingen ønsker at reducere udgifterne på handicapområdet og befolkningen mener, at der er åbenbare mangler i den fysiske tilgængelighed personer med handicap tilbydes (Olsen, 2000, s. 10-13). I forhold til specifikke holdninger viser undersøgelsen, at mange langt fra er imødekommende over for personer med handicap, når det gælder holdninger inden for enkeltområder og mange er overvejende neutrale og ikke sjældent præget af betænkeligheder over for disse. Eksempelvis vil kun få møde et nyt familiemedlem med handicap helt uden forbehold og kun et mindretal er uden forbehold i forhold til at sidde i nærheden af en person med handicap, eksempelvis i toget (Olsen, 2000, s. 16-18).

Den gennemgående tendens i undersøgelsen er, at der kun er delvis overensstemmelse mellem generelle og specifikke holdninger til personer med handicap og det er altså ikke sikkert, at en gruppe i befolkningen har imødekommende specifikke holdninger til trods for positive generelle holdninger til disse (Olsen, 2000, s. 7). Dermed kan det ikke plæderes at en ændring af de generelle holdninger, som repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser kan bidrage til, skaber ændringer på et konkret niveau og dermed i de specifikke holdninger. Det kan derfor overvejes, hvorvidt en ændring af DR's repræsentation af personer med handicap vil medføre konkrete praktiske ændringer for disse.

En overordnet konklusion i undersøgelsen er desuden, at håndgribelige erfaringer og samvær med personer med handicap er fremmende for positive holdninger, mens det "fjerne" og "ukendte" fører til mere kritiske holdninger og skabelsen af fordomme. Handicappede barndomsvenner samt kontakter med og samtaler om eller med personer med handicap er positivt virkende faktorer. Desuden er læsning om handicap samt i barndommen læste bøger og sete film om personer med handicap medvirkende i skabelsen af positive holdninger (Olsen, 2000, s. 24). Idet det fastslås, at påvirkninger i barndommen har afgørende betydning for de senere holdninger til personer med handicap, kan det overvejes, hvorvidt en

indgriben på medieområdet kan have en positiv effekt, eksempelvis i form af flere børne- og ungdomsprogrammer hvori handicap og personer med handicap indgår. I forhold til voksnes holdninger til personer med handicap kan det overvejes, hvilken betydning den manglende repræsentation i DR's nyhedsudsendelser medfører. Når handicap og personer med handicap blot udgør 0,47 procent af nyhedsudsendelsernes totale sendetid og en konsekvens heraf således bliver usynlighed, kan det overvejes, om dette får den betydning, at de der ikke har erfaring med personer med handicap og ikke indgår i samvær med disse har større tendens til at skabe kritiske holdninger og fordomme. Usynligheden i DR's nyhedsudsendelser kan således medføre, at befolkningen ikke stifter bekendtskab med handicap og personer med handicap og at udsendelserne dermed ikke bidrager til at fremme positive holdninger i befolkningen.

DCH's ønsker til medie billedet

Som tidligere nævnt har DCH fremsat fire ønsker til ændringer af medie billedet, som nedenfor sammenholdes med resultaterne fra indholdsanalysen.

Ønske 1: "Vi ønsker en større repræsentation af mennesker med handicap i medie billedet – og vi ønsker, at det billede formidler, hvordan et handicap er en del af livet, som indgår i en almindelig hverdag for mennesker, der er lige så forskellige, som mennesker uden handicap er det". Et resultat i indholdsanalysen var, at handicap og personer med handicap blot udgør 0,47 procent af DR's nyhedsudsendelsers totale sendetid og at personer med handicap hovedsagligt medvirker i indslag med en kollektiv repræsentation samt en negativ vinkel. Desuden fremstilles hver tredje medvirkende som stereotypen offer.

Ønske 2: "Vi ønsker, at de historier, der fortælles om mennesker med handicap, fokuserer på mennesket og ikke kun handicappet". I indholdsanalysen konstateredes det, at når personer med handicap medvirker i DR's nyhedsudsendelser, er det oftest i sammenhænge, som specifikt vedrører denne gruppe og fokus er på deres handicap. I de to syntetiske uger var et resultat desuden, at der ikke medvirker personer med handicap, som udtaler sig om spørgsmål, der ikke vedrører deres specifikke situation eller handicap og at disse kun medvirker, såfremt indslaget direkte omhandler handicap og deres udtalelser relaterer sig hertil.

Ønske 3: "Vi ønsker, at mennesker med handicap får flere muligheder for at udtale sig på egne vegne". Et resultat af indholdsanalysen var, at 50 ud af 134 personer med handicap medvirker i nyhedsindslag uden selv at komme til tale. For øvrige aktører er andelen markant mindre – her er det blot 15 ud af 302, der ikke kommer til tale. Der tegner sig dermed et billede af, at personer med handicap får mindre taletid i DR's nyhedsudsendelser end ikke-handicappede.

Ønske 4: "Vi ønsker at se flere mennesker med handicap i medie billedet, der optræder som eksperter i sammenhænge, der ikke omhandler handicap". I indholdsanalysen konstateredes det, at ganske få personer med handicap medvirker grundet deres profession og at ingen medvirker som magthavere eller politikere. Desuden var et resultat, at de der deltager grundet deres profession alle medvirker, fordi de på trods af deres handicap er aktive på arbejdsmarkedet og fokus er herpå. Vi identificerede ingen personer med handicap, der medvirker som repræsentanter for deres erhverv eller i kraft af deres kompetencer. Modsat personer med handicap medvirker øvrige aktører i væsentlig højere grad som repræsentanter for samfundet, som magthavere eller i kraft af deres kompetencer og erhverv.

Det kan konstateres, at DCH's ønsker til medie billedet er relevante at fremsætte, når disse sammenholdes med resultaterne fra indholdsanalysen. Heri konstateredes det, at repræsentationen af handicap og personer med handicap i DR's nyhedsudsendelser forekommer diskriminerende og stereotypificerende, og derfor kan der argumenteres for, at DCH's ønsker er formålstjenlige at fremsætte i forsøget på at ændre medie billedet.

BBC som inspiration

Vi har tidligere beskrevet, at medierne er holdningskabende og dagsordenssættende og vi har konstateret, at DR's nyhedsudsendelser forekommer diskriminerende og stereotypificerende. På baggrund heraf kan det undre, at der ikke forefindes tiltag i DR's seneste programetik i forhold til en ændring af proceduren omkring repræsentationen af personer med handicap. Som tidligere nævnt behandles i kapitel 7 i DR's programetik hvorledes DR i deres samlede programvirksomhed forpligter sig til at fremme integration og dermed modvirke fornedrende eller fordomsfuld omtale af minoritetsgrupper i samfundet (Danmarks Radios programetik-udvalg, 2012, s. 20). Fokus i kapitlet er på hensyn til særlige religiøse forhold, kulturelle og etniske traditioner og det fremhæves, at der skal tages behørigt hensyn til disse. Dette indebærer, at DR kun omtaler de ovenfor nævnte forhold, når det er direkte relevant for sagen eller er samfundsmæssigt relevant, at DR i sin programvirksomhed tilstræber at fremstille samfundsgrupper og minoriteter i en bred vifte af funktioner i samfundet i stedet for at bekræfte fasttømrede forestillinger om deres virke og kunnen, blandt andet ved at interview-personer, eksperter, kommentatorer samt deltagere i konkurrencer og underholdning udvælges således, at de repræsenterer den bredest mulige samfundsmæssige variation og at DR stræber efter at fremme viden om blandt andet etniske, religiøse og seksuelle minoriteters forhold og baggrund (Danmarks Radios programetik-udvalg, 2012, s. 20).

Det nævnes således eksplicit, hvorledes det tilstræbes at fremstille visse minoritetsgrupper, her de etniske, religiøse og seksuelle, og det må derfor antages, at sådanne tilstræbelser også kunne inkludere personer med handicap. Kultur- og mediepolitisk ordfører for Socialdemokraterne, Mogens Jensen, udtaler i bogen *Handicap>>perspektiv – viden fremadrettet*, at der i kultur- og mediepolitikken i Danmark arbejdes efter "armslængdeprincippet", hvori den politiske magt fastlægger de økonomiske og lovgivningsmæssige rammer, mens kunstnere og fagfolk står for indholdet, men at: "*Alligevel har vi politikere dog noget at skulle have sagt, når rammerne om public service-medier skal fastlægges. Det sker hvert fjerde år med de såkaldte medieaftaler. Og her synes jeg bestemt, at det er værd at tænke konventionen ind som en væsentlig retningslinie. Ikke mindst for at højne bevidstheden om skildringen af handicappede, som mange journalister mv. går fejl af. Ikke af ond vilje, men af uvidenhed.*" (Kurth & Jensen, 2011, s. 141). Mogens Jensen fastslår altså, at politikerne har indflydelse på DR's medievirksomhed og at handicapkonventionen skal medtænkes heri.

Som tidligere nævnt påpeger IMR, at der er behov for at operette systematiske indsatser i de danske medier i forhold til at sikre en øget bevidsthed om personer med handicap. Glerup henviser i ovennævnte bog til Storbritanniens Public service kanal BBC, der har taget konkrete initiativer i forsøget på at sikre mangfoldighed og som har stor succes hermed (Kurth & Jensen, 2011, s. 124). På BBC's hjemmeside findes siden "Diversity at the BBC", indeholdende specifikke tiltag og mål i forhold til at sikre diversitet - dette gælder både i forhold til deres ansættelser og i deres udsendelser. I *BBC's Diversity Strategy 2011-2015* forpligtes de til at fremme lige muligheder for alle, både i deres

arbejdsmiljø og i deres produktion. Dermed forventer BBC, at alle medarbejdere handler i overensstemmelse hermed i forhold til at fremme deres strategi om ligestilling og mål om mangfoldighed. Disse mål er; at fremme lige muligheder for at skabe diversitet blandt og i udviklingen af deres medarbejdere for bedre at kunne afspejle publikum, at levere programmer af høj kvalitet, der afspejler Storbritannien præcist og autentisk, at skabe forbindelse til publikum, herunder den del af publikum der findes underrepræsenteret i mediebilledet, at tænke tilgængelighed ind i opbyggelsen af nye produkter og tjenester og derved skabe en bæredygtig og vedvarende tilgængelighed og slutteligt at opnå en systematisk og konsekvent behandling af lighed og mangfoldighed (BBC, 2011, s. 1).

Som eksempler på hvordan de vil opfylde disse mål specifikt i forhold til personer med handicap, fremhæver BBC, at de har behandlet og fortsætter behandlingen af, hvordan de repræsenterer bestemte minoritetsgrupper og at de vil sikre tilgængeligheden for personale- og publikum med handicap og tilbyde målrettet uddannelse af personalet, så disse får viden om og ekspertise i forhold til at medtænke tilgængelighed i BBC's produkter og ydelser (BBC, 2011, s. 10). Endvidere har de indført korttidsansættelser af personer med handicap, sikret markeringen af "FN's Internationale handicapdag" ved at behandle emnet handicap på tværs af deres serviceydelser og samarbejdet med Channel 4 i inkluderingen af personer med handicaps perspektiv på indhold i og tilgængelighed af BBC's tjenester, for derved at kunne sikre præcise skildringer og for at kunne inkludere personer med handicap i programmer, der ikke specifikt omhandler handicap. Desuden har BBC udviklet programmet "My Web My Way", der hjælper personer med handicap til bedst at kunne udnytte deres services online og givet praktisk assistance til personer med handicap i skiftet til digital-tv og slutteligt er repræsentation af forskellige minoritetsgrupper undersøgt, herunder personer med handicap, og det er gjort obligatorisk for samtlige medarbejdere at deltage i et specialdesignet undervisningsmodul, hvis hensigt er at skabe bevidsthed om mangfoldighed (BBC, 2011, s. 12-13).

Med konstateringen af at DR's programetik eksplicit beskriver, hvorledes det tilstræbes at fremstille visse minoritetsgrupper i samfundet, og med Mogens Jensens udtalelse om, at politikerne har indflydelse på DR's medievirksomhed og at handicapkonventionen skal medtænkes heri, kan det overvejes, om der i forsøget på at skabe en mere præcis og autentisk repræsentation af handicap og personer med handicap i DR's nyhedsudsendelser kan hentes inspiration fra BBC's tiltag og mål på området. I DR's personalepolitik tilstræbes mangfoldighed blandt de ansatte, men der nævnes intet om, hvilke tiltag der foretages i sikringen af en sådan mangfoldighed (Danmarks Radio, 2008). Det kan derfor overvejes, hvorvidt BBC's erfaringer med at sikre diversitet i deres ansættelser kan overføres til DR's ansættelsespraksis og om politikerne bør benytte deres indflydelse på medieaftalen i forhold til at angive bestemte retningslinjer, som DR bør overholde og opfylde i deres ansættelser og udsendelser.

Konklusion

Formålet med dette speciale var at undersøge, hvordan handicap og personer med handicap repræsenteres i DR's nyhedsudsendelser i perioden 2010-2011, undersøgt ud fra et pædagogisk sociologisk perspektiv. Specialets forskningsteoretiske position bestod af det emancipatoriske forskningsperspektiv og tog dermed udgangspunkt i den sociale handicapmodels betragtning af handicap. Vores forforståelse var, at handicap og personer med handicap repræsenteres i nyhedsmedierne på en måde, som ikke er repræsentativ. Vores metode bestod af en indholdsanalyse, hvori vi behandlede og analyserede vores empiri, som udgjordes af udvalgte nyhedsudsendelser fra DR.

Det kan konkluderes, at handicap og personer med handicap sjældent repræsenteres i DR's nyhedsudsendelser, hvilket bekræftes i både den kvantitative del af indholdsanalysen og i analysen af de to syntetiske uger. Af den kvantitative del af indholdsanalysen kan vi konkludere, at handicap og personer med handicap udgør 0,47 procent af nyhedsudsendelsernes totale sendetid. I de to syntetiske uger udgør handicap og personer med handicap 0,89 procent af det samlede antal nyhedsindslag.

Det kan konkluderes, at handicap og personer med handicap oftest har en central betydning for indslagernes indhold og når personer med handicap medvirker, er det oftest i sammenhænge, som specifikt vedrører denne gruppe. Derudover kan det konkluderes, at personer med handicap hovedsagligt medvirker i indslag med en kollektiv repræsentation og en negativ vinkel, hvis indhold ofte vedrører utilstrækkelig behandling, økonomiske omkostninger eller kritik af de gældende forhold på området. Desuden kan det konkluderes, at personer med handicap oftest vises som aktive i indslagene. Vi kan konkludere, at knap halvdelen af alle personer med handicap fremstilles som stereotyper i indslagene, hvoraf stereotypen offer er den hyppigst repræsenterede. I forhold til de to syntetiske uger kan det konkluderes, at der ingen indslag identificeres, hvori personer med handicap forekommer perifert og at der ikke medvirker personer med handicap, som udtaler sig om spørgsmål, der ligger ud over deres specifikke situation eller handicap. Desuden kan det konkluderes, at der ingen indslag identificeres, hvori personer med handicap medvirker i kraft af deres profession eller kompetencer, at indslagene alle har en negativ vinkel og at samtlige personer med handicap fremstilles som ofre.

Det kan konkluderes, at ganske få personer med handicap medvirker grundet deres profession, at ingen medvirker som magthavere og at ingen medvirker som repræsentanter for deres erhverv eller i kraft af deres kompetencer – i stedet repræsenteres de som privatpersoner eller en bestemt gruppe, hvor fokus er på deres handicap. Det kan konkluderes, at øvrige aktører i langt højere grad medvirker som repræsentanter for samfundet, som magthavere eller i kraft af deres kompetencer og erhverv. Endvidere kan det konkluderes, at personer med handicap ofte udtaler sig i indslagene – dog er andelen af øvrige aktører, der udtaler sig, markant højere. Vi kan desuden konkludere, at øvrige aktører i væsentlig højere grad end personer med handicap tildeles en titel og i flere tilfælde præsenteres personer med handicap udelukkende med deres specifikke handicap eller diagnose.

Med indholdsanalysens samlede resultater bekræftes vores forforståelse om, at handicap og personer med handicap repræsenteres i nyhedsmedierne på en måde, som ikke er repræsentativ og en overordnet konklusion er, at repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser forekommer diskriminerende og stereotypificerende, idet personer med handicap tildeles eller fratages visse typer af egenskaber.

I analysen af resultaterne fra indholdsanalysen inddrog vi Goffmans teori om stigma som analyseramme. Af analysen kan det konkluderes, at personer med handicap stigmatiseres i DR's nyhedsudsendelser, idet de ofte fremstilles som stereotyper. Det kan desuden konkluderes, at personer med handicap udelukkes fra de udfoldelsesmuligheder, som andre mennesker har, idet de ikke optræder i roller som samfundsrepræsentanter. Det kan konkluderes, at repræsentationen i DR's nyhedsudsendelser på forhånd tillægger personer med handicap bestemte karakteristika og at personernes øvrige egenskaber således træder i baggrunden, og dermed fremhæves den tilsyneladende sociale identitet frem for den faktiske sociale identitet. En konklusion er, at "normales" manglende viden og vanskelighed forbundet med hvordan man skal reagere over for personer med handicap kan bidrage i en forståelse for og forklaring af stigmatiseringen. En videre konklusion er, at seerne i mødet med personer med handicap er medvirkende til at stereotypificere disse, hvilket især gør sig gældende, når mødet er flygtigt og kontakten dermed er fremmed. Sammenfattende konkluderer vi, at DR's nyhedsudsendelsers repræsentation af handicap og personer med handicap er en social proces, hvorigennem personer med handicaps normale sociale identitet ødelægges grundet udsendelsernes kategorisering og bedømmelse.

Perspektivering

I forhold til at bringe resultaterne af dette speciale i spil kunne det være interessant at etablere et møde med DCH i forhold til at klarlægge og diskutere, hvorledes de forventer at anvende resultaterne. Efterfølgende kunne det være fordelagtigt at inddrage forskellige repræsentanter, især personer med handicap og repræsentanter fra forskellige handicaporganisationer, således at disse kunne fremføre egne perspektiver i forhold til resultaterne og eventuelle handlemuligheder. Det kunne desuden være interessant at inddrage repræsentanter fra DR i forhold til at medtage deres perspektiv på resultaterne, for dermed at etablere grundlaget for en videre dialog.

Idet vores undersøgelse ikke inkluderer et individperspektiv, kunne det i en udvidelse af dette speciale være interessant at undersøge, hvorledes personer med handicap selv oplever repræsentationen af handicap og personer med handicap i DR's nyhedsudsendelser. Dette i forhold til at undersøge, hvorvidt de selv vurderer, at der i repræsentationen kan konstateres problemer, og såfremt dette bekræftes, hvilke områder der findes mest problematiske. Eksempelvis hvorvidt det er fremstillingen af stereotyper, de manglende roller i form af politikere, eksperter og nyhedsværter eller det at nyhederne oftest har en negativ vinkel, der vurderes som udgørende det største problem i forhold til det billede, der skabes af handicap og personer med handicap. Et sådant perspektiv kunne skabe grundlag for at fremsætte konkrete handleanvisninger i forhold til hvilke specifikke problemområder, der ville være fordelagtige at fokusere på. Det er ikke givet, at de forhold der af os vurderes som de mest problematiske er de samme som personer med handicap vurderer problematiske, og derfor er det igen vigtigt at understrege betydningen af inddragelsen af disse i en videre undersøgelse. I den forbindelse kunne det desuden undersøges, hvilke muligheder personer med handicap har for at agere anderledes i mediebilledet og i forlængelse heraf undersøge, hvorvidt de selv bærer et ansvar for repræsentationen.

Det kunne desuden være interessant at undersøge journalisters praksis i forhold til repræsentationen af handicap og personer med handicap i DR's nyhedsudsendelser. Dette for at tydeliggøre, hvor bevidste de er om deres medvirken i og ansvar for skabelsen af et bestemt billede af personer med handicap, som forekommer diskriminerende og stereotypificerende. Desuden kunne det være interessant at

undersøge journalistuddannelsens praksis for at klarlægge, hvorvidt repræsentationen af handicap og personer med handicap er et område, der behandles og undervises i på uddannelsen.

I en udvidelse af emnet handicap i medierne kunne det endvidere være interessant at undersøge mediernes repræsentation generelt, eksempelvis i serier, dokumentarer og underholdning, for at klarlægge, hvorvidt der er forskel på repræsentation heri. Såfremt autentiske og præcise repræsentationer identificeres, kunne disse benyttes som forbilleder for repræsentationen generelt. Vi fastslog i refleksionskapitlet, at etniske minoriteter i væsentlig større omfang end personer med handicap figurerer i nyhedsudsendelser og derfor kunne det være interessant at sammenligne repræsentationen af etniske minoriteter kontra minoriteten personer med handicap yderligere. Herunder kunne det undersøges, hvorvidt der er udarbejdet specifikke tiltag i forhold til etniske minoriteters repræsentation og i forlængelse heraf, om disse tiltag kunne inspirere i forhold til repræsentationen af handicap og personer med handicap.

Bibliografi

- Babbie, E. (2010). *The Practice of Social Research*. Belmont: Wadsworth.
- Barnes, C. (1992). *Disabling imagery and the media*. Halifax: The British Council of Organisations of Disabled People.
- Barnes, C. (1996). *Social Models as a Basis for Commissioning: the social model, user involvement and services?* Derby.
- Barnes, C. (2001). *'Emancipatory' Disability Research: project or process?* Leeds: Centre for Disability Studies.
- Barnes, C. (2008). An Ethical Agenda in Disability Research: rhetoric or reality? I D. Mertens, & P. Ginsberg, *The Handbook of Social Research Ethics* (s. 458-473). London: SAGE.
- Barnes, C., & Oliver, M. (1993). *Disability: A Sociological Phenomenon Ignored by Sociologists*.
- BBC. (2011). *The BBC's Diversity Strategy 2011-15*. London: BBC.
- Bengtsson, S., & Stigaard, D. L. (2011). *Aktuel Skandinavist og Britisk handicapforskning*. København: SFI.
- Bjerg, O., & Villadsen, K. (2006). *Sociologiske metoder - Fra teori til analyse i kvantitative og kvalitative studier*. Frederiksberg: Narayana Press.
- Brune, Y. (2008). *Med i Medier*. Kalmar: IKD, Högskolan i Kalmar.
- Camauër, L., & Nohrstedt, S. A. (2006). *Mediernas Vi och Dom - Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*. Stockholm: Statens Offentliga Utredningar.
- Danieli, A., & Woodhams, C. (2005). Emancipatory Research Methodology and Disability: A Critique. *International Journal of Social Research Methodology*, 8:4, s. 281-296.
- Danmarks Radio. (2008). *DR's Personalepolitik*. Danmarks Radio.
- Danmarks Radio. (u.d.). *Om DR*. Hentet 24. Oktober 2012 fra DR:
<http://www.dr.dk/OmDR/Fakta%20om%20DR/Public%20Service/20060421140602.htm>
- Danmarks Radios programetik-udvalg. (2012). *DRs Programetik - Ethiske retningslinier for DRs programmer og medarbejdere*. Danmarks Radio.
- Danmarks Statistik. (2012). *Indvandrere i Danmark 2012*. København: Danmarks Statistik.
- De Forenede Nationer. (1994). *Lige muligheder for handicappede*. København: Socialministeriet.
- De Forenede Nationer. (2008). *FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap*. København: Det Centrale Handicapråd.
- Det Centrale Handicapråd. (2010). *Refleksionspapir om inklusion*. København: Det Centrale Handicapråd.

- Det Centrale Handicapråd. (u.d.). *Handicap i medierne*. Hentet 01. Marts 2013 fra Det Centrale Handicapråd: <http://www.dch.dk/content/handicap-i-medierne-0>
- Folketinget. (04. November 2010). *Forslag til folketingsbeslutning om fremme, beskyttelse og overvågning af gennemførelsen af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap*. Hentet 16. Januar 2013 fra Retsinformation: <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=133894>
- Forsvarskommandoen. (2011). *Forsvarskommandoens handlingsplan for ligebehandling og mangfoldighed*. Forsvarskommandoen.
- Ghersetti, M. (2006). *Bilden av funktionshinder - En studie av nyheter i Sveriges Television*. Göteborg: Göteborgs Universitet.
- Glerup, S. (08. Februar 2009). *Stereotypenes vagtparade*. Hentet 11. December 2012 fra Handifikation: <http://handifikation.dk/2009/stereotypenes-vagtparade/>
- Glerup, S. (2012). *Dansk film på krykker*. København: Københavns Universitet.
- Glerup, S. (u.d.). *Om handifikation*. Hentet 15. November 2012 fra Handifikation: <http://handifikation.dk/about/>
- Goffman, E. (2010). *Stigma*. Gylling: Samfundslitteratur.
- Infomedia. (u.d.). *Kildeliste - Radio/TV*. Hentet 13. November 2012 fra Infomedia: <http://www.infomedia.dk/media/48256/kildeliste-radio-tv.pdf>
- Institut for Menneskerettigheder. (u.d.). *Forstå konventionen*. Hentet 13. Marts 2013 fra Institut for Menneskerettigheder: <http://www.menneskeret.dk/handicapkonvention/konventionen>
- Institut for Menneskerettigheder. (u.d.). *IMR om Artikel 8*. Hentet 13. Marts 2013 fra Institut for Menneskerettigheder: <http://menneskeret.dk/handicapkonvention/konventionen/artikel+8+-+bevidstg%C3%B8relse/imr+om+artikel+8>
- Institut for Menneskerettigheder. (u.d.). *Løbende aktiviteter*. Hentet 13. Marts 2013 fra Institut for Menneskerettigheder: <http://menneskeret.dk/arbejdsomr%C3%A5der/ligebehandling/handicap/aktiviteter/l%C3%B8bende+aktiviteter>
- Jensen, L., Petersen, L., & Stokholm, G. (2009). *Rehabilitering; teori og praksis*. Munksgaard.
- Kjeldsen, J. E. (2009). Billeders retorik. I H. Roer, & M. L. Klujeff, *Retorikkens aktualitet* (s. 291-328). København K: Hanzs Reitzels Forlag.
- Kontrabande. (2012). *Nydanskere i nyhedsbilledet*. København K: Kontrabande.
- Kulturministeriet. (2012). *Mediepolitisk aftale*. Kulturministeriet. Hentet 13. Marts 2013 fra DR.
- Kulturstyrelsen. (2011). *DR's Public Service-kontrakt for 2011-2014*. Kulturstyrelsen.

- Kurth, M., & Jensen, B. B. (2011). *Handicap>>perspektiv - viden fremadrettet*. Odense: Servicestyrelsen.
- Kuschel, R., & Zand, F. (2007). *Fordomme & stereotyper*. København: Frydenlund.
- Meilby, M. (2001). *Journalistikkens Grundtrin - Fra ide til artikel*. Århus: Forlaget Ajour.
- Merkelsen, H. (2007). *Magt og medier - en introduktion*. Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur.
- Nordisk råd og Nordisk ministerråd. (u.d.). *Den nordiske velfærdsmodel*. Hentet 27. Februar 2013 fra Norden: <http://www.norden.org/da/om-samarbejdet/samarbejdsomraader/den-nordiske-velfaerdsmodel/om-den-nordiske-velfaerdsmodel>
- Nossell, J. Y. (2010). Derouten i Aftenshowet. *Handicap Nyt*(3), 14-16.
- Oliver, M. (1990). *The individual and social models of disability*. Joint Workshop of the Living Options Group and the Research Unit of the Royal College of Physicians.
- Oliver, M. (1992). Changing the Social Relations of Research Production? *Disability, Handicap & Society*, 7:2, s. 101-114.
- Oliver, M. (2002). *Emancipatory research: a vehicle for social transformation or policy development*. Dublin: The Centre for Disability Studies.
- Olsen, H. (2000). *Voksnes holdninger til handicappede*. København: Socialforskningsinstituttet.
- Pickering, M. (2001). *Stereotyping - The Politics of Representation*. New York: Palgrave.
- Rasmussen, F. (1996). *Massemedier - nyhedsformidling og meningsdannelse*. Columbus.
- Ravn, A., Bøgeskov Echeverria, A., & Kehlet Nielsen, U. (2012). *Mediernes fremstilling af personer med handicap*. Århus.
- Ritzau. (14. December 2012). *TV: Handicappet mand løber hurtigere end en hest*. Hentet fra Politiken.dk: <http://politiken.dk/politv/nyheder/videnskab/ECE1841376/se-her-handikappet-mand-loeber-hurtigere-end-en-hest/>
- Shakespeare, T. (1997). Cultural Representation of Disabled People: dustbins for disavowal? I L. Barton, & M. Oliver, *Disability Studies: Past Present and Future* (s. 217-233). Disability Press.
- Social- og Integrationsministeriet. (2011). *Danmarks rapport til FN's Handicapkomitee*. Social- og Integrationsministeriet.
- Social- og Integrationsministeriet. (10. Maj 2013). *FN's Handicapkonvention*. Hentet 1. Marts 2013 fra Social- og Integrationsministeriet: <http://www.sm.dk/Temaer/sociale-omraader/Handicap/handicappolitik/FN-Handicapkonvention/Sider/default.aspx>
- Statsbiblioteket. (u.d.). *Radio/TV samlingen*. Hentet 15. Maj 2013 fra Statsbiblioteket: <http://www.statsbiblioteket.dk/nationalbibliotek/adgang-til-samlingerne/tv-og-radio/radio-tv>

SVT. (u.d.). *Public service*. Hentet 12. November 2012 fra SVT: <http://www.svt.se/omsvt/fakta/public-service/>

Söder, M. (1989). Disability as a social construct: the labelling approach revisited. *European Journal of Special Needs Education*, s. 117-129.

Söder, M. (08. Juli 2009). Tensions, perspectives and themes in disability studies. *Scandinavian Journal of Disability Research*, s. 67-81.

Thomsen, L. B., & Høgelund, J. (2011). *Handicap og beskæftigelse*. København: SFI.

Vidensnetværket. (u.d.). *Handicap/sygdom*. Hentet 25. Oktober 2012 fra Vidensnetværket - Handicap og beskæftigelse: <http://www.vidensnetvaerket.dk/handicap-sygdom>

Wiederholt, M., Bendixen, C., Dybkjær, L., & Bonfils, I. (2002). *Dansk handicappolitik - Lige muligheder gennem dialog*. København: Det Centrale Handicapråd.

Forsideillustration: Udarbejdet af kunstner José Malax - www.malax.dk

Bilag 1: DCH's ønsker til og formål med undersøgelsen

Specialestuderende søges

500.000 danskere overses i medierne. Har du lyst til at skrive speciale om, hvordan mennesker med handicap fremstilles i medierne og dermed være med til at gøre en forskel?

Det Centrale Handicapråd (DCH) ønsker at undersøge, hvordan mennesker med handicap repræsenteres i nyhedsmedierne. Hvor mange mennesker med handicap figurerer i nyhedsudsendelserne? Udtaler de sig på egne vegne eller fremstilles de som stereotyper og hvordan påvirker en eventuel manglende repræsentation befolkningens opfattelse af mennesker med handicap som helhed?

Den svenske undersøgelse *Bilden af funktionshinder* fra 2007 dokumenterer, at selv om mennesker med handicap udgør 10 procent af befolkningen, fylder de kun 0,7 promille i nyhedsdækningen. Undersøgelsen viste også, at mennesker med handicap i nyhedsindslag ofte ikke taler på egne vegne men udgør baggrundsbilleder for ekspertudtalelser og heller ikke fremstilles som gennemsnitlige borgere, men i stereotype offer- eller helterolle.

Rapporten konkluderer, at et ændret billede af mennesker med handicap kræver øget bevidsthed i medierne og i handicaporganisationerne om at undgå skabelonagtige billeder og give et mere nuanceret billede.

Der findes ikke tilsvarende danske undersøgelser, men DCH har en formodning om, at de danske forhold ligner de svenske. Derfor ønsker DCH at iværksætte en undersøgelse af de danske mediers repræsentation af mennesker med handicap. Dette kan være i form af et speciale.

Med en dansk undersøgelse af repræsentation af mennesker med handicap i medierne kan DCH gå i dialog med medierne om den manglende repræsentation og de stereotype roller, sætte dagsorden på området med videnskabelige fakta og forhåbentlig påvirke medierne. Repræsentation i medierne er afgørende for, at mennesker med handicap kan genkende sig selv i hverdagen, ikke diskrimineres og bliver opfattet som mere end summen af deres handicap.

Hvad tilbyder DCH?

DCH mener, at det er vigtigt at sikre bred repræsentation af mennesker med handicap i medierne og vil derfor gerne støtte en specialestuderende, som gennemfører projektet, med sparring, hjælp til design af projektet, en arbejdsplads i Indre København på DCH's sekretariat,

hvis det ønskes, adgang til forsker- og medienetværk og hjælp til at formidle resultaterne af undersøgelsen.

DCH kan på nuværende tidspunkt ikke tilbyde finansiel støtte til gennemførelse af projektet udover støtte til transportudgifter i forbindelse med gennemførelsen af projektet og den eventuelle videre formidling.

Hvad forventer DCH?

Indflydelse på udformningen af problemformuleringen af undersøgelsen, så resultaterne bliver brugbare for DCH i det videre arbejde.

Den svenske undersøgelse er baseret på både kvalitative og kvantitative undersøgelser. Afhængigt af opgavens omfang og den tid, den studerende har til rådighed, ønsker DCH at undersøge feltet kvantitativt eller kvalitativt. Dette aftales med den studerende.

En færdig rapport indenfor aftalt tid og fuld adgang til at bruge og formidle resultaterne i rådets videre arbejde. Denne brug overfor medier, forskere og samarbejdspartnere kommer selvfølgelig til at foregå i dialog med den studerende.

Hvem er DCH?

Det Centrale Handicapråd (DCH) er et statsligt råd, som rådgiver regering og Folketing om forholdene for mennesker med handicap. Rådet har eksisteret siden 1980, men fik ny bekendtgørelse og sammensætning i 2010. Her sidder repræsentanter for handicaporganisationerne, forskere, arbejdsmarkedets parter, Danske Regioner og Kommunernes Landsforening. DCH skal fremover arbejde aktivt for at skabe bred inklusion af mennesker med handicap i samfundet og bekæmpe stereotyper og fordomme i offentligheden.

Kontakt os på dch@dch.dk eller tlf. 33 11 10 44, hvis du er interesseret eller bare har lyst til at høre nærmere om muligheden for at gøre en forskel med dit speciale.

Noter:

1. *Bilden af funktionshinder*: http://www.jmg.gu.se/digitalAssets/1284/1284268_nr43.pdf

Bilag 2: Kodningskema

Baggrundsoplysninger om indslag

Nummer

- 0 – (løbende)

Dato

- ÅÅÅÅ – MM – DD

Artikel ID

- Fra Infomedias database

Program

- DR 1: TV Avisen 18.30
- DR 1: TV Avisen 21
- DR 1: 21 Søndag
- DR 2: Deadline 17
- DR 2: Deadline 22.30

Indslagslængde

- MM-SS

Indslagstyper

- Nyhedsindslag
- Programafslutning
- Kort indslag
- Studiedebat
- Featureindslag

Hovedsageligt emne

- Kritik af praksis
- Offentlig økonomi, besparelser
- Beskæftigelse
- Videnskab, teknologi, medicin
- Krigsveteraner, behandling
- Fritid og hobby
- Erhvervede handicaps
- Sociale arrangementer
- Stigning i diagnoser
- Tiltag, behandling
- Kriminalitet, bedrageri, afpresning
- DK som forgangsland
- Adoptivbørn

Handicappets betydning i indslaget

- Central betydning
- Underordnet betydning

Repræsentation

- Individuelt niveau
- Kollektivt niveau

Problemstilling

- Økonomiske omkostninger, besparelser
- Rettigheder, lovgivning
- Diagnosticering
- Deltagelse i samfundet
- Forbrydelse og straf, bedrageri og afpresning
- Skader, kompensation
- Arbejds miljø
- Videnskab, teknologi, medicin

Vinkel

- Negativ
- Positiv
- Både og
- Neutral

Følgende variabler kodes for samtlige aktører med handicap

Aktør med handicap = H-Aktør

H-Aktørs fremtræden

- Udtaler sig
- Refereres
- Omtales

H-Aktørs køn

- Mand
- Kvinde
- Gruppebetegnelse

H-Aktørs aldersgruppe

- Lille barn
- Skolebarn
- Ung

- Voksen
- Ej definerbart, omtales som gruppe

H-Aktørs rolle

- Hovedperson
- Biperson
- Ej definerbart

H-Aktørs udtalelser

- Egne vegne
- Egne og andres vegne
- Ikke relevant, omtales

H-Aktørs overordnede repræsentation

- Privatperson
- Profession
- Repræsentant for gruppe
- Magthaver

H-Aktørs specifikke repræsentation

- Privatperson
- Repræsentant for gruppe
- Profession
- Sundhedsfaglig
- Repræsentant for handicapforbund
- Myndighed
- Arbejdsgiver
- Studievært
- Ven/kollega
- Politiker
- Øvrig

Type af handicap hos H-Aktør

- Fysisk handicap/sygdom
- Psykisk sygdom
- Udviklingsforstyrrelse
- Udviklingshæmning
- Hjerneskade
- Kommunikationshandicap
- Ej definerbart

Specificering af handicap

- Eksempelvis sclerose, ADHD, Parkinson

Kategorisering af handicap

- Specifik beskrivelse
- Abstrakt og overgribende
- Psykisk betegnelse
- Kun vist i billedform
- Øvrig

H-Aktørs titel

- Beskæftigelse
- Uden for arbejdsmarkedet
- Handicap eller diagnose
- Pårørende
- Ikke relevant/omtales
- Ej definerbart

Stereotypificering af H-Aktør

- Offer
- Fighter
- Helt
- Ingen

Billedmiljø som H-Aktør vises i

- Aktiv i offentligt miljø
- Aktiv i arbejdsmiljø
- Aktiv i hospitalsmiljø
- Aktiv i sportslig sammenhæng
- Aktiv i uddannelsesmiljø
- Aktiv i privat miljø
- Passiv i offentligt miljø
- Passiv i hospitalsmiljø
- Passiv i privat miljø
- Omtales

Aktør som taler om handicap og personer med handicap

Aktør 1's repræsentation

- Profession
- Politiker
- Privatperson
- Sundhedsfaglig
- Repræsentant for handicapforbund
- Myndighed

- Arbejdsgiver
- Studievært
- Ven/kollega
- Øvrig

Aktør 2's (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) repræsentation

- Samme kategorier som for Aktør 1

Følgende variabler kodes for samtlige øvrige aktører

Øvrig aktør = Ø-Aktør

Ø-Aktørs fremtræden

- Udtaler sig
- Refereres
- Omtales

Ø-Aktørs køn

- Mand
- Kvinde
- Gruppebetegnelse

Ø-Aktørs aldersgruppe

- Lille barn
- Skolebarn
- Ung
- Voksen
- Ej definerbart, omtales som gruppe

Ø-Aktørs repræsentation

- Privatperson
- Profession
- Repræsentant for gruppe
- Magthaver

Ø-Aktørs titel

- Beskæftigelse
- Uden for arbejdsmarkedet
- Handicap eller diagnose
- Pårørende
- Ikke relevant/omtales
- Ej definerbart

Aktørliste

Politik

Socialdemokratiet
Det Konservative Folkeparti
Venstre
Dansk Folkeparti
Enhedslisten
Radikale Venstre
Socialistisk Folkeparti
"Politikerne"

Stat

Militæret/Hæren
Universitetet
Forskningsenheder
Regeringen/ministerier/styrelser
Centre, institutter, råd

Region

Hospitalsvæsen
Danske Regioner
Chefer/direktører inden for regionen
Botilbud

Kommune

Borgmester
Kommunernes Landsforening
Bosteder og botilbud
Skole
Lægekonsulenter
Videnscentre
Kommunale udvalg/forvaltninger/ordninger/foranstaltninger
"Kommunen"

Handicapforbund

Danske Handicaporganisationer
Diabetesforeningen
Foreningen PTU
Nyreforeningen
Scleroseforeningen
ADHD-Foreningen
Foreningen
Hjerneskadeforeningen

Landsforeningen Autisme
Landsforeningen SIND
Hjernesagen
Ordblindeforeningen
China Disabled Persons Federation

Fagforeninger og interesseorganisationer

Dansk Handicap Idræts-Forbund
Finansforbundet
3F
Bedre Psykiatri
Team Veteran
HKKF
Dansk Selskab for Patientsikkerhed
FDM
Ældresagen
PTU Rehabiliteringscenter
Skolelederne
Landsforeningen Pårørende til spiseforstyrrede
Finanssektorens Arbejdsgiverforening
Patientforeningen Danmark
Den Danske Dommerforening
Danske Udlejere
Dansk Socialrådgiverforening
Dansk Byggeri
Dansk Arbejdsgiverforening
Dansk Erhverv
Dansk Flygtningehjælp
LIF
Danmarks Lærerforening
LOS
Patientforsikringen
Foreningen af Socialchefer

Industrien

Privat firma
Privat hospital, klinik, læge, psykiater, psykolog
Forskere
Adoption

Fritstående individer

Familiemedlemmer (til H-Aktør)
Privatpersoner

Tilfældigt adspurgte
Ej definerbart

Diverse

Compassion and Choices Organization
Sølund Musikfestival
Sognepræst
HKH Kronprinsessen
Kunstner
Studieværter (DR)
Ej definerbart

Bilag 3: Bestilte nyhedsudsendelser

Dato	Program	Søgeord	Artikel ID	Anskaffet
2010-01-03	TV Avisen 18.30	Lam	e1d45f31	X
2010-01-12	TV Avisen 18.30	Handicap	e1d74226	X
2010-01-15	TV Avisen 18.30	psykisk	e1d87bbb	X
2010-01-17	Tv Avisen 18.30	kørestol	e1d8ff0e	X
2010-01-18	TV Avisen 21	Psykisk handicap, autist	e1d95d47	X
2010-01-22	Deadline 17	Psykisk, udviklingshæmmet, Landsforeningen Autisme, diagnosticere	e1db09e8	X
2010-01-24	21 Søndag	Psykisk, psykiatri	e1db5944	X
2010-01-25	TV Avisen 21	Sclerosepatient, scleroseklinik	e1dbbb00	X
2010-01-26	TV Avisen 21	Døve, psykisk	e1dc0755	X
2010-02-03	TV Avisen 18.30	Kørestol	e1dee524	X
2010-02-07	TV Avisen 18.30	Psykiatrisk, sindslidende	e1e022e3	X
2010-02-12	Deadline 17	Autisme, ordblind, ordblindeundervisning	e1e22986	X
2010-03-09	TV Avisen 18.30	Invalid, lam	e1eac670	X
2010-03-13	TV Avisen 18.30	Hjerneskode, hjernesagen	e1ec0a1a	X
2010-03-19	Deadline 17	Psykiatrisk, psykiatri, Landsforeningen SIND	e1eee6f1	X
2010-03-22	Deadline 22.30	Gigtforeningen	e1f026cd	Ej i arkivet
2010-03-23	TV Avisen 18.30	Diabetes	e1f0a0ce	X
2010-03-24	TV Avisen 18.30	Udviklingshæmmet	e1f1278d	X
2010-03-28	21 Søndag	Psykisk, psykiatri	e1f2652e	X
2010-03-28	TV Avisen 18.30	Sindslidende	e1f2610b	X
2010-03-29	TV Avisen 18.30	ADHD, Psykiatri	e1f2ba06	X
2010-03-29	TV Avisen 21	ADHD	e1f2daa5	X
2010-04-01	TV Avisen 18.30	Handicappede	e1f3b967	X
2010-04-01	TV Avisen 21	Handicappede, handicaporganisationer	e1f3ba7f	X
2010-04-02	Deadline 22.30	Blind	e1f4077e	X
2010-04-07	Deadline 17	Muskelssvindpatient	e1f528f2	X
2010-04-09	TV Avisen 21	Hørehæmmet	e1f60739	X
2010-04-14	TV Avisen 18.30	Handicappet	e1f7f8a7	X
2010-04-14	Deadline 17	Sclerosepatienter, scleroseklinikken, sclerose	e1f7f956	X
2010-04-21	TV Avisen 18.30	Landsforeningen for polio-, trafik og ulykkesskadede	e1fa867f	X
2010-04-26	TV Avisen 21	Lam	e1fc9491	X
2010-04-30	TV Avisen 21	Handicappede	e1fe1791	X
2010-05-09	21 Søndag	Psykisk	e22c1a49	X
2010-05-13	TV Avisen 18.30	Epilepsi	e202ce16	X
2010-05-18	Deadline 22.30	Handicappede	e204bdce	X
2010-05-21	TV Avisen 18.30	Rullestol, handicap, Handicap-OL	e205e360	X
2010-05-31	TV Avisen 18.30	Psykisk	e20959bd	X
2010-06-02	TV Avisen 21	Handicappede	e20a4b51	X

2010-06-06	TV Avisen 18.30	Handicap, Danske Handicaporganisationer	e20b60a1	X
2010-06-07	TV Avisen 18.30	Handicapkompensation, handicappede, muskelsvind	e20bb9f2	X
2010-06-09	TV Avisen 18.30	Danske Handicaporganisationer, diabetes	e20cb272	X
2010-06-10	TV Avisen 21	Handicappede	e20d22da	X
2010-06-13	21 Søndag	Ordblind, ordblindeforeningen	e20e2cb9	X
2010-06-14	Deadline 17	Handicappede	e20e6bda	X
2010-06-14	Deadline 17	Diagnose, ADHD	e20e6bb1	X
2010-06-14	TV Avisen 21	Handicappede, Danske Handicaporganisationer	e20e6d46	X
2010-06-25	TV Avisen 21	Autisme	e212fa5b	X
2010-07-02	TV Avisen 18.30	Gigt, diagnosticeret	e2158d1f	X
2010-07-15	TV Avisen 18.30	Psykiatri, psykisk	e219980a	X
2010-07-17	Deadline 22.30	Handicap, Landsforeningen Autisme, Danske HO, Handicapområdet, handicapudgifter	e21a4198	X
2010-07-19	TV Avisen 18.30	udviklingshæmmet, handicappet, handicaporganisation, handicapkonvention	e21a9734	X
2010-07-22	TV Avisen 18.30	Hjerneskadet, hjerneskadeforeningen,	e21bc5b1	X
2010-08-03	TV Avisen 18.30	Diagnosticeret	e21f69f8	X
2010-08-03	TV Avisen 21	Spastiske	e21f6a69	X
2010-08-23	TV Avisen 18.30	Gigt, sclerose, sclerosecenter, scleroseforening,	e226c91b	X
2010-08-25	TV Avisen 18.30	Psykisk, psykiatrisk	e2279aa0	X
2010-08-27	TV Avisen 18.30	Autistisk, psykiatrisk	e228ceb7	X
2010-09-01	TV Avisen 18.30	Amputeret	e22ae2e7	X
2010-09-02	TV Avisen 18.30	ADHD	e22b60e2	X
2010-09-16	Deadline 17	Psykisk-udviklingshæmmede, handicapområdet	e230e591	X
2010-09-06	Deadline 22.30	Psykiatri, psykisk	e22cbcd4	X
2010-09-16	TV Avisen 18.30	Invalidepensionist	e230e568	X
2010-10-01	TV Avisen 21	ADHD	e2372c24	X
2010-10-05	TV Avisen 21	Udviklingshæmmede	e2386cf5	X
2010-10-11	TV Avisen 18.30	Diagnose	e23cd11f	X
2010-10-12	Deadline 22.30	Diagnose, psykiatrisk	e23d7d4c	X
2010-10-13	Deadline 17	Psykisk	e23dc5f7	X
2010-10-17	21 Søndag	Sclerosepatient, sclerosecenter	e23f2ac2	X
2010-10-18	TV Avisen 18.30	Sclerosebehandling, scleroseforeningen, sclerosecentret	e23f8a8c	X
2010-10-19	TV Avisen 21	Psykisk	e2401252	X
2010-10-24	21 Søndag	Invalid	e241f69a	X
2010-10-26	TV Avisen 21	Proteser	e242c8dd	X
2010-10-28	TV Avisen 18.30	Psykiatrisk	e243c8a1	X
2010-10-30	TV Avisen 18.30	Psykisk, autistisk, sindslidende, psykiatriordfører,	e244957a	X
2010-10-31	21 Søndag	Amputeret,	e244e884	X
2010-11-08	TV Avisen 18.30	Udviklingshæmmet	e2482ba1	X
2010-11-08	TV Avisen 21	Udviklingshæmmede	e248363b	X
2010-11-22	TV Avisen 18.30	Nyreforeningen	e24e48ac	X

2010-11-22	TV Avisen 21	Invalideret, Nyreforeningen, blødere	e24e5151	X
2010-11-27	TV Avisen 18.30	Psykisk, ADHD,	e250d5eb	X
2010-11-30	TV Avisen 21	Psykisk	e2522169	X
2010-11-30	TV Avisen 21	Psykisk, psykiskhandicap, diagnose	e252216a	X
2010-12-06	Deadline 17	Diabetes, blindhed	e2549093	X
2010-12-08	Deadline 22.30	Diagnose	e255e8bb	X
2010-12-13	TV Avisen 18.30	Psykisk	e257a36c	X
2010-12-19	TV Avisen 18.30	Hjerneskode, lam	e25aa910	X
2010-12-27	Deadline 22.30	Psykisk	e25f5645	X
2010-12-28	TV Avisen 21	Handicap	e25fbc6a	X
2011-01-04	TV Avisen 21	Parkinsonpatient, Parkinsonforening	e2633cd4	X
2011-01-16	21 Søndag	Psykisk, psykiatri	e26b283c	X
2011-01-24	TV Avisen 21	Handicappede, handicap-familie, Landsforeningen LEV	e2707968	X
2011-01-25	TV Avisen 21	Kørestol	e2714127	X
2011-02-09	TV Avisen 18.30	Handicappet	e27ac59f	X
2011-02-10	TV Avisen 18.30	Diagnose, ADHD	e27b3da2	X
2011-02-12	TV Avisen 18.30	Sclerosefonden, scleroseforening, sclerose	e27c001c	X
2011-02-15	TV Avisen 18.30	Gigtforeningen	e27d113a	X
2011-02-18	TV Avisen 18.30	Sclerose, kørestol	e27edc5e	X
2011-02-21	TV Avisen 18.30	Sclerose	e280495f	X
2011-02-27	21 Søndag	Lam	e2844997	X
2011-02-28	TV Avisen 18.30	Diabetes, diabetesforening, diagnosticeret, diabetespatient	e284c9cd	X
2011-03-04	TV Avisen 18.30	Diabetiske, amputeret, diabetiker, diabetesforeningen	e286b94e	X
2011-03-10	TV Avisen 18.30	Handicapkonvention	e28909b2	X
2011-03-23	TV Avisen 18.30	Sclerosepatient, scleroseforeningen, sclerose	e291fe52	X
2011-03-24	TV Avisen 18.30	Døv, hørehæmmet	e292d487	X
2011-03-25	TV Avisen 18.30	Handicappede	e293c43c	X
2011-04-03	21 Søndag	Hjerneskode	e29a07e0	X
2011-04-04	TV Avisen 18.30	Diagnose, ADHD	e29a8934	X
2011-04-04	TV Avisen 21	Handicapområdet, Dansk Handicap Organisation, handicappede, handicapbiler	e29a9871	X
2011-04-05	TV Avisen 18.30	Handicappede, danske handicaporganisationer, dansk blindesamfund	e29b80ac	X
2011-04-06	TV Avisen 21	Diagnose, ADHD, ADHD-Foreningen	e29cd5c0	X
2011-04-11	Deadline 22.30	Diagnose, fibromyalgi	e2a0700e	X
2011-04-19	TV Avisen 18.30	Invalid	e2a40e8a	X
2011-05-10	Deadline 22.30	Cystisk fibrose	e2ac5f0e	X
2011-05-11	TV Avisen 18.30	Psykisk, psykiatri	e2ac9c92	X
2011-05-12	TV Avisen 21	Handicappede	e2ad3aa5	X
2011-05-20	TV Avisen 18.30	Trafikulykke, lam	e2b0c596	X
2011-05-26	TV Avisen 18.30	Hjerneskode, psykiatriske	e2b34b1f	X
2011-05-31	TV Avisen 18.30	Handicap	e2b54d6a	X

2011-06-05	TV Avisen 18.30	Psykisk, psykiatrien	e2b6e410	X
2011-06-05	21 Søndag	Psykisk	e2b6fe74	X
2011-06-07	TV Avisen 18.30	Udviklingshæmmede	e2b8ef18	X
2011-06-09	Deadline 17	Psykisk, sindssyg	e2bb4913	X
2011-06-14	Deadline 22.30	Handicappede, diagnose, Landsforeningen Autisme, handicapområdet, specialunder-	e2bd7d6a	X
2011-06-19	21 Søndag	Trafikulykke, diagnoser	e2bf3ee2	X
2011-06-20	TV Avisen 21	ADHD	e2bfa913	X
2011-06-21	TV Avisen 18.30	Fibromyalgi, diagnose	e2co2cc5	X
2011-06-23	TV Avisen 18.30	Handicappet, psykisk	e2c151f9	X
2011-06-29	TV Avisen 21	Sclerose, Sclerose Foreningen	e2c37a74	X
2011-07-11	TV Avisen 18.30	Handicappet	e2c7a0b7	Ej i arkivet
2011-07-30	TV Avisen 18.30	Invalid	e2cd39ef	X
2011-08-07	TV Avisen 18.30	Udviklingshæmmede, ADHD	e2cf9c44	X
2011-08-07	21 Søndag	Handicap, handicappede, handicapbiler	e2cf9c87	X
2011-08-18	TV Avisen 18.30	Diagnoser	e2d40f99	X
2011-09-02	TV Avisen 21	Invalideret	e2da310f	X
2011-09-04	21 Søndag	Psykiatrien, psykiatriudspil, psykisk, psykiatrisk, Landsforeningen SIND	e2da83c2	X
2011-09-22	TV Avisen 18.30	Handicapforældre, handicappede, Danske Handicaporganisationer, Landsforeningen LEV	e2e21cbf	X
2011-09-25	21 Søndag	Bløder	e2e33412	X
2011-10-06	TV Avisen 18.30	Psykiatrichef, diagnoser	e2e7cc05	X
2011-10-11	TV Avisen 21	ADHD, diagnose	e2e99f10	X
2011-10-18	TV Avisen 21	Psykisk	e2ec655a	X
2011-10-24	TV Avisen 18.30	Handicappede, udviklingshæmmede	e2ee914a	X
2011-10-29	TV Avisen 18.30	Handicappede	e2f0d367	Ej i arkivet
2011-11-08	TV Avisen 21	Blinde, proteser	e2f4da64	X
2011-11-08	TV Avisen 21	Protese	e2f4da63	X
2011-11-09	TV Avisen 21	Epilepsipatienter, epileptikere	e2f558cf	X
2011-11-13	21 Søndag	Rullestol- Protese, Dansk Handicap Idrætsforbund, psykisk	e2f6ad0c	X
2011-11-21	TV Avisen 18.30	Psoriasis, psoriasispatienter	e2f9e1ee	X
2011-11-27	21 Søndag	Diagnosen, ADHD,	e2fc49a4	X
2011-12-11	TV Avisen 18.30	Udviklingshæmmede	e3021909	X
2011-12-22	TV Avisen 18.30	Psykisk	e30663b5	X
2011-12-29	TV Avisen 21	Spastisk lammet, epilepsi	e3082366	X

Bilag 4: Nyhedsindslag der indgår i indholdsanalysen

	Dato	ID	Program	Tid	Søgeord
1	2010-01-03	e1d45f31	TV Avisen 18.30	02:18	Lam
2	2010-01-12	e1d74226	TV Avisen 18.30	01:50	Handicap
3	2010-01-17	e1d8ff0e	TV Avisen 18.30	01:32	kørestol
4	2010-01-18	e1d95d47	TV Avisen 21	02:18	Psykisk handicap, autist
5	2010-01-24	e1db5944	21 Søndag	02:52	Psykisk, psykiatri
6	2010-01-25	e1dbbb00	TV Avisen 21	02:22	Sclerosepatient, scleroseklinik
7	2010-01-26	e1dc0755	TV Avisen 21	02.15	Døve, psykisk
8	2010-03-09	e1eac670	TV Avisen 18.30	02:05	Invalid, lam
9	2010-03-13	e1ec0a1a	TV Avisen 18.30	05:13	Hjerneskode, hjernesagen
10	2010-03-24	e1f1278d	TV Avisen 18.30	02:02	Udviklingshæmmet
11	2010-03-29	e1f2ba06	TV Avisen 18.30	02:32	ADHD, Psykiatri
12	2010-04-01	e1f3b967	TV Avisen 18.30	03:33	Handicappede
13	2010-04-01	e1f3ba7f	TV Avisen 21	00:24	Handicappede, handicaporganisationer
14	2010-04-02	e1f4077e	Deadline 22.30	00:33	Blind
15	2010-04-07	e1f528f2	Deadline 17	01:39	Muskelssvindspatient
16	2010-04-09	e1f60739	TV Avisen 21	02:15	Hørehæmmet
17	2010-04-14	e1f7f8a7	TV Avisen 18.30	02:39	Handicappet
18	2010-04-14	e1f7f956	Deadline 17	01:23	Sclerosepatienter, scleroseklinikken, sclerose
19	2010-04-21	e1fa867f	TV Avisen 18.30	02:15	Landsforeningen for polio-, trafik- og ulykkesskadede
20	2010-04-30	e1fe1791	TV Avisen 21	00:32	Handicappede
21	2010-05-13	e202ce16	TV Avisen 18.30	02:13	Epilepsi
22	2010-05-21	e205e360	TV Avisen 18.30	02:20	Rullestol, handicap, Handicap-OL
23	2010-05-31	e20959bd	TV Avisen 18.30	04:00	Psykisk
24	2010-06-02	e20a4b51	TV Avisen 21	04:42	Handicappede
25	2010-06-06	e20b60a1	TV Avisen 18.30	03:30	Handicap, Danske Handicaporganisationer
26	2010-06-07	e20bb9f2	TV Avisen 18.30	05:50	Handicapkompensation, handicappede, muskelsvind
27	2010-06-09	e20cb272	TV Avisen 18.30	03:43	Danske Handicaporganisationer,
28	2010-06-13	e20e2cb9	21 Søndag	03:10	Ordblind, ordblindeforeningen
29	2010-06-14	e20e6d46	TV Avisen 21	06:44	Handicappede, Danske Handicaporganisationer
30	2010-06-14	e20e6bb1	Deadline 17	12:40	Diagnose, ADHD
31	2010-06-14	e20e6bda	Deadline 17	01:25	Handicappede
32	2010-06-25	e212fa5b	TV Avisen 21	00:30	Autisme
33	2010-07-02	e2158d1f	TV Avisen 18.30	00:47	Gigt, diagnosticeret
34	2010-07-15	e219980a	TV Avisen 18.30	02:14	Psykiatri, psykisk
35	2010-07-17	e21a4198	Deadline 22.30	11:47	Handicap, Landsforeningen Autisme, Danske HO, Handicapområdet, handicapudgifter
36	2010-07-19	e21a9734	TV Avisen 18.30	02:05	Udviklingshæmmet, handicappet, handicaporganisation, handicapkonvention

37	2010-07-22	e21bc5b1	TV Avisen 18.30	02:26	Hjerneskadet, hjerneskadeforeningen
38	2010-08-03	e21f69f8	TV Avisen 18.30	02:23	Diagnosticeret
39	2010-08-03	e21f6a69	TV Avisen 21	03:00	Spastiske
40	2010-08-23	e226c91b	TV Avisen 18.30	03:45	Gigt, sclerose, sclerosecenter, scleroseforening
41	2010-08-25	e2279aa0	TV Avisen 18.30	02:41	Psykisk, psykiatrisk
42	2010-09-01	e22ae2e7	TV Avisen 18.30	03:31	Amputeret
43	2010-09-05	e22c1a49	21 Søndag	23:10	Psykisk
44	2010-09-06	e22cbcd4	Deadline 22.30	19:04	Psykatri, psykisk
45	2010-09-16	e230e591	Deadline 17	02:23	Psykisk-udviklingshæmmede, handicapområdet
46	2010-10-01	e2372c24	TV Avisen 21	02:50	ADHD
47	2010-10-05	e2386cf5	TV Avisen 21	01:35	Udviklingshæmmede
48	2010-10-11	e23cd11f	TV Avisen 18.30	01:52	Diagnose
49	2010-10-13	e23dc5f7	Deadline 17	05:25	Psykisk
50	2010-10-17	e23f2ac2	21 Søndag	08:45	Sclerosepatient, sclerosecenter
51	2010-10-18	e23f8a8c	TV Avisen 18.30	04:09	Sclerosebehandling, scleroseforeningen, sclerosecentret
52	2010-10-19	e2401252	TV Avisen 21	02:47	Psykisk
53	2010-10-26	e242c8dd	TV Avisen 21	00:29	Proteser
54	2010-10-30	e244957a	TV Avisen 18.30	01:57	Psykisk, autistisk, sindslidende, psykiatriordfører
55	2010-10-31	e244e884	21 Søndag	06:28	Amputeret
56	2010-11-08	e248363b	TV Avisen 21	00:25	Udviklingshæmmede
57	2010-11-08	e2482ba1	TV Avisen 18.30	01:50	Udviklingshæmmet
58	2010-11-22	e24e5151	TV Avisen 21	02:30	Invalideret, nyreforeningen, blødere
59	2010-11-30	e252216a	TV Avisen 21	07:06	Psykisk, psykiskhandicap, diagnose
60	2010-12-08	e255e8bb	Deadline 22.30	00:52	Diagnose
61	2010-12-19	e25aa910	TV Avisen 18.30	01:40	Hjerneskode, lam
62	2011-01-04	e2633cd4	TV Avisen 21	01:45	Parkinsonpatient, Parkinsonforening
63	2011-01-24	e2707968	TV Avisen 21	02:34	Handicappede, handicapfamilie, Landsforeningen LEV
64	2011-01-25	e2714127	TV Avisen 21	00:40	Kørestol
65	2011-02-10	e27b3da2	TV Avisen 18.30	02:17	Diagnose, ADHD
66	2011-02-12	e27c001c	TV Avisen 18.30	03:32	Sclerosefonden, scleroseforening, sclerose
67	2011-02-18	e27edc5e	TV Avisen 18.30	02:01	Sclerose, kørestol
68	2011-02-21	e280495f	TV Avisen 18.30	04:30	Sclerose
69	2011-02-27	e2844997	21 Søndag	04:30	Lam
70	2011-02-28	e284c9cd	TV Avisen 18.30	05:08	Diabetes, -forening, -patient, diagnosticeret
71	2011-03-04	e286b94e	TV Avisen 18.30	00:40	Diabetiske, amputeret, diabetiker, diabetesforeningen
72	2011-03-10	e28909b2	TV Avisen 18.30	01:03	Handicapkonvention
73	2011-03-23	e291fe52	TV Avisen 18.30	02:31	Sclerosepatient, scleroseforeningen, sclerose
74	2011-03-24	e292d487	TV Avisen 18.30	01:47	Døv, hørehæmmet
75	2011-03-25	e293c43c	TV Avisen 18.30	00:30	Handicappede
76	2011-04-03	e29a07e0	21 Søndag	06:15	Hjerneskode
77	2011-04-04	e29a9871	TV Avisen 21	07:34	Handicapområdet, Danske Handicaporganisationer, handicappede,

					handicapbiler
78	2011-04-04	e29a8934	TV Avisen 18.30	00:38	Diagnose, ADHD
79	2011-04-05	e29b80ac	TV Avisen 18.30	03:43	Handicappede, Danske Handicaporganisationer, dansk blindesamfund
80	2011-04-06	e29cd5c0	TV Avisen 21	02:51	Diagnose, ADHD, ADHD Foreningen
81	2011-04-19	e2a40e8a	TV Avisen 18.30	02:04	Invalid
82	2011-05-11	e2ac9c92	TV Avisen 18.30	06:05	Psykisk, psykiatri
83	2011-05-12	e2ad3aa5	TV Avisen 21	00:27	Handicappede
84	2011-05-20	e2b0c596	TV Avisen 18.30	00:31	Trafikulykke, lam
85	2011-06-05	e2b6fe74	21 Søndag	12:49	Psykisk
86	2011-06-07	e2b8ef18	TV Avisen 18.30	00:36	Udviklingshæmmede
87	2011-06-09	e2bb4913	Deadline 17	14:23	Psykisk, sindssyg
88	2011-06-14	e2bd7d6a	Deadline 22.30	11:37	Handicappede, diagnose, Landsforeningen Autisme, handicapområdet, autist, specialundervisning
89	2011-06-21	e2co2cc5	TV Avisen 18.30	02:56	Fibromyalgi, diagnose
90	2011-06-23	e2c151f9	TV Avisen 18.30	02:10	Handicappet, psykisk
91	2011-06-29	e2c37a74	TV Avisen 21	02:25	Sclerose, Scleroseforeningen
92	2011-08-07	e2cf9c87	21 Søndag	00:51	Handicap, handicappede, handicapbiler
93	2011-08-07	e2cf9c44	TV Avisen 18.30	02:28	Udviklingshæmmede, ADHD
94	2011-09-04	e2da83c2	21 Søndag	01:42	Psykiatrien, psykiatriudspil, psykisk, psykiatrisk, Landsforeningen SIND
95	2011-09-22	e2e21cbf	TV Avisen 18.30	02:22	Handicapforældre, handicappede, Danske Handicaporganisationer, Landsforeningen LEV
96	2011-10-11	e2e99f10	TV Avisen 21	02:45	ADHD, diagnose
97	2011-10-24	e2ee914a	TV Avisen 18.30	02:53	Handicappede, udviklingshæmmede
98	2011-11-08	e2f4da63	TV Avisen 21	04:30	Protese, blinde
99	2011-11-09	e2f558cf	TV Avisen 21	00:33	Epilepsipatienter, epileptikere
100	2011-11-13	e2f6ad0c	21 Søndag	04:00	Rullestol, protese, Dansk Handicap Idræts-Forbund, psykisk
101	2011-11-21	e2f9e1ee	TV Avisen 18.30	02:26	Psoriasis, psoriasispatienter
102	2011-11-27	e2fc49a4	21 Søndag	00:44	Diagnose, ADHD
103	2011-12-11	e3021909	TV Avisen 18.30	02:32	Udviklingshæmmede
104	2011-12-22	e30663b5	TV Avisen 18.30	00:36	Psykisk
105	2011-12-29	e3082366	TV Avisen 21	06:13	Spastisk lammet, epilepsi

Bilag 5: Udregning af procenttal

De 0,47 procent som handicap og personer med handicap udgør i DR's nyhedsudsendelser er udregnet på følgende måde:

Total nyhedssendetid for 2010 og 2011 = 1285 timer og 30 minutter

Total nyhedssendetid for 2010 og 2011 hvori handicap og personer med handicap indgår = 6 timer¹⁰

Sendetid hvori handicap og personer med handicap indgår (6 timer) divideret med den totale nyhedssendetid (1285,50 timer) = 0,004667. Dette tal ganges med 100 for at finde procentsatsen = **0,47 %**

Den totale nyhedssendetid for 2010 og 2011 er fundet ved at undersøge udsendelseslængderne for hver dag og for hvert program. Dette er gjort ved at gennemse "Se & Hørs" programoversigter for 2010 og 2011 i Statsbiblioteks arkiver og dermed klarlægge hvilken sendetidslængde, der er hyppigst repræsenteret.

Nedenfor følger en præcis betegnelse over de bestemte dage og nyhedsudsendelsers længde, ganget med antal uger på et år:

2010:

Mandage: TV Avisen 18.30 = 30 min. 30 * 52 uger = 1560 min.
TV Avisen 21.00 = 25 min. 25 * 52 uger = 1300 min.
Deadline 17.00 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.
Deadline 22.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.

Tirsdage: TV Avisen 18.30 = 30 min. 30 * 52 uger = 1560 min.
TV Avisen 21.00 = 25 min. 25 * 52 uger = 1300 min.
Deadline 17.00 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.
Deadline 22.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.

Onsdage: TV Avisen 18.30 = 30 min. 30 * 52 uger = 1560 min.
TV Avisen 21.00 = 25 min. 25 * 52 uger = 1300 min.
Deadline 17.00 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.
Deadline 22.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.

Torsdage: TV Avisen 18.30 = 30 min. 30 * 52 uger = 1560 min.
TV Avisen 21.00 = 25 min. 25 * 52 uger = 1300 min.
Deadline 17.00 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.
Deadline 22.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.

Fredage: TV Avisen 18.30 = 30 min. 30 * 53 uger = 1590 min.
TV Avisen 21.00 = 30 min. 30 * 53 uger = 1590 min.

¹⁰ Se bilag 4 for en oversigt over de enkelte nyhedsindslags længde.

Deadline 17.00 = 30 min. 30 min * 53 uger = 1590 min.
Deadline 22.30 = 30 min. 30 min * 53 uger = 1590 min.

Lørdage: TV Avisen 18.30 = 25 min. 25 min * 52 uger = 1300 min.
Deadline 22.30 = 25 min. 25 * 52 uger = 1300 min.

Søndage: TV Avisen 18.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.
21 Søndag = 40 min. 40 min * 52 uger = 2080 min.
Deadline 22.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.

2011:

Mandage: TV Avisen 18.30 = 35 min. 35 * 52 uger = 1820 min.
TV Avisen 21.00 = 25 min. 25 * 52 uger = 1300 min.
Deadline 17.00 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.
Deadline 22.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.

Tirsdays: TV Avisen 18.30 = 35 min. 35 * 52 uger = 1820 min.
TV Avisen 21.00 = 25 min. 25 * 52 uger = 1300 min.
Deadline 17.00 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.
Deadline 22.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.

Onsdage: TV Avisen 18.30 = 35 min. 35 * 52 uger = 1820 min.
TV Avisen 21.00 = 25 min. 25 * 52 uger = 1300 min.
Deadline 17.00 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.
Deadline 22.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.

Torsdays: TV Avisen 18.30 = 35 min. 35 * 52 uger = 1820 min.
TV Avisen 21.00 = 25 min. 25 * 52 uger = 1300 min.
Deadline 17.00 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.
Deadline 22.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.

Fredage: TV Avisen 18.30 = 30 min. 30 * 52 uger = 1560 min.
TV Avisen 21.00 = 30 min. 30 * 52 uger = 1560 min.
Deadline 17.00 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.
Deadline 22.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.

Lørdage: TV Avisen 18.30 = 25 min. 25 min * 53 uger = 1325 min.
Deadline 22.30 = 25 min. 25 * 53 uger = 1325 min.

Søndage: TV Avisen 18.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.
21 Søndag = 40 min. 40 min * 52 uger = 2080 min.
Deadline 22.30 = 30 min. 30 min * 52 uger = 1560 min.

Sammenlagt for 2010 og 2011 = 77.130 minutter = 1285 timer og 30 minutter.